

**2012-
2013**

**Raportul privind activitatea
Consiliului Concurenței**

Chișinău

2014

Cuprins

Introducere.....	3
Consiliul Concurenței – doi ani de tranziție	5
Capitolul I. Activitatea de modificare a cadrului legal și normativ	8
1.1 Promovarea și aprobarea Legii concurenței, actelor normative în domeniu	8
1.2 Promovarea și aprobarea Legii ajutorului de stat, actelor normative în domeniu...	11
Capitolul II. Prevenirea și investigarea cazurilor de încălcare a legislației concurenței	17
2.1 Acordurile anticoncurențiale dintre agenții economici	17
2.2 Abuzul de poziție dominantă pe piață	19
2.3 Concurența neloială și publicitatea	22
2.4 Acțiunile autorităților administrației publice care limitează concurența.....	27
2.5 Concentrările economice	29
2.6 Cercetarea mediului concurențial național	31
2.7 Activitatea de avizare a actelor legislative și normative	33
2.8 Practica judiciară.....	43
Capitolul III. Promovarea culturii concurențiale și în domeniul ajutorului de stat.	49
3.1 Promovarea concurenței în dialogul cu autoritățile publice	49
3.2 Activitatea de informare și promovare în domeniul ajutorului de stat.....	50
3.3 Seminare, mese rotunde și ateliere de lucru organizate.....	52
3.4 Participarea la cursurile de perfecționare profesională și instruire continuă.....	52
3.5 Asigurarea transparenței activității	53
Capitolul IV. Consiliul Concurenței în contextul relațiilor internaționale și integrării europene	56
Capitolul V. Direcțiile strategice de activitate ale Consiliului Concurenței	60
Concluzii și activități prioritare pentru 2014.....	67
Anexe.....	70

Introducere

Concurența corectă și onestă reprezintă unul din pilonii de bază în asigurarea unei economii de piață durabile și competitive în Republica Moldova. Principiul liberei concurențe și protecției concurenței loiale este consfințit de Constituția Republicii Moldova adoptată la 29.07.1994, articolele 9 și 126.

Dezvoltarea unui mediu concurențial atractiv pentru agenții economici are o influență directă asupra creșterii competitivității Republicii Moldova, fiind un motor al economiei, care asigură alocarea resurselor în cel mai eficient mod, având un impact semnificativ asupra sporirii calității și diversității bunurilor și serviciilor oferite consumatorilor, promovării inovației și implementării de noi tehnologii. Forțele concurenței contribuie semnificativ la depășirea crizelor economice prin corectarea dezechilibrelor pieței, fiind unul dintre cele mai eficiente mecanisme de rezolvare ordonată a eșecurilor și crizelor din economie. Prin urmare, politicile în domeniul concurenței armonizate la cele mai bune practici europene contribuie la creșterea bunăstării întregii societăți.

Integrarea în Uniunea Europeană a Republicii Moldova este imposibilă fără promovarea și stimularea mediului concurențial. În contextul obligațiilor asumate de către Republica Moldova în baza Acordului de Parteneriat și Cooperare între Republica Moldova și Uniunea Europeană, precum și Planul de acțiuni RM – UE, s-a impus necesitatea elaborării unui cadru legislativ care să promoveze dezvoltarea economică prin ameliorarea climatului investițional în vederea asigurării condițiilor nediscriminatorii pentru desfășurarea afacerilor. Aceasta presupune, implicit, un cadru legislativ adecvat într-o economie liberalizată și mediu concurențial loial.

Pentru Consiliul Concurenței perioada 2012-2013 a avut o importanță deosebită, deoarece anume în acești doi ani a avut loc reformarea cadrului legislativ și instituțional din domeniul concurenței. Aceasta s-a realizat prin adoptarea și implementarea Legii concurenței și Legii ajutorului de stat. Astfel, Agenția Națională pentru Protecția Concurenței, odată cu modificarea cadrului legal din domeniu, a fost reformată în Consiliul Concurenței. Schimbarea respectivă a fost absolut necesară pentru a asigura un mecanism mai eficient și amplu de aplicare, respectare și monitorizare a legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și a publicității, fiind conformă cu practicile avansate ale țărilor din Uniunea Europeană.

Reformarea activității Consiliului Concurenței s-a produs în urma cooperării strânse cu Parlamentul, Guvernul și autoritățile de concurență din statele-membre ale Uniunii Europene (Austria, Letonia și România). Astfel, Consiliul Concurenței, în prezent este o autoritate publică autonomă, responsabilă față de Parlament, ce asigură aplicarea și respectarea legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității în limitele competenței sale. Activitatea Consiliului Concurenței este exercitată pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Obiectivul de bază al Consiliului Concurenței este asigurarea și îmbunătățirea mediului concurențial în vederea asigurării activității libere de întreprinzător și a bunăstării consumatorilor. Pentru aceasta, Consiliul Concurenței dispune de mai multe pârghii și instrumente de intervenție, în conformitate și în limitele stabilite de legislație, fiind investit cu putere de decizie, reglementare, interdicție, intervenție, inspecție și sancționare.

Prezentul raport de activitate al Consiliului Concurenței este structurat în așa mod ca pe de o parte să furnizeze o informare amplă asupra activităților desfășurate și sarcinilor îndeplinite în perioada de tranziție 2012-2013, iar pe de altă parte, în raport sunt stabilite principalele provocări și probleme ce urmează a fi depășite prin realizarea noilor activități pentru anul 2014.

În *Capitolul I* al raportului se conțin informații cu privire la ultimele modificări în legislația națională în domeniul concurenței. În perioada de raportare au fost definitivare și adoptate Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 și Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012. Prin conținutul și prevederile lor, ambele legi contribuie semnificativ la

stabilirea unui cadru legal necesar îmbunătățirii mediului concurențial și creării unor condiții atractive desfășurării activității economice în Republica Moldova. În scopul aplicării celor două Legi au fost elaborate și aprobate de către Consiliul Concurenței 18 regulamente, care transpun normele și directivele europene în domeniul concurenței și ajutorului de stat.

În *Capitolul II* al raportului sunt analizate cele mai importante cazuri investigate în cadrul Consiliului Concurenței, pe tipuri de acțiuni anticoncurențiale aferente acordurilor anticoncurențiale dintre agenții economici, abuzului de poziție dominantă pe piață, acțiunilor autorităților administrației publice ce limitează concurența, concentrărilor economice și concurenței neloiale, precum și încălcările în domeniul publicității.

Tot în *Capitolul II* se regăsesc informații referitor la cercetarea mediului concurențial național, care reprezintă una dintre activitățile de bază ale Consiliului Concurenței. Astfel, în perioada 2012-2013, au fost în derulare 13 investigații utile de cunoaștere a pieței în diverse domenii de interes public cum ar fi: achiziția și prestarea serviciilor de depozitare și de transport al semințelor de floarea-soarelui, comercializarea cu ridicata a uleiului din semințe de floarea-soarelui; comercializarea produselor alimentare în rețelele de comerț cu amănuntul; comercializarea cu ridicata și amănuntul a principalelor produse petroliere, etc. Concomitent în acest capitol este reflectată practica judiciară a Consiliului Concurenței, fiind punctate principalele probleme și provocări ce trebuie depășite în perioada următoare de timp.

În *Capitolul III* sunt reflectate acțiunile de promovare a culturii concurențiale în cadrul întregii societăți. Astfel, în perioada de raportare Consiliul Concurenței și-a stabilit ca prioritate intensificarea dialogului cu autoritățile publice și instituțiile statului, urmărind obiectivul de familiarizare a acestora cu prevederile legislației în domeniul concurenței și coordonarea activităților pentru îmbunătățirea mediului de afaceri. Totodată au fost realizate un șir de măsuri pentru creșterea și promovarea culturii concurențiale la nivelul întregii societăți.

Una din sarcinile Consiliului Concurenței în această perioadă de timp s-a referit la colaborarea internațională, reflectată în conținutul *Capitolului IV*. Astfel, Consiliul Concurenței a contribuit la inițierea, dezvoltarea și aprofundarea relațiilor de colaborare cu diferite autorități și instituții din țările Uniunii Europene, printre care Austria, Estonia, Letonia, România, Ungaria. În același timp, Consiliul Concurenței din Republica Moldova a participat activ în cadrul rețelelor internaționale din domeniul concurenței.

Concomitent, pe parcursul perioadei de raportare, Consiliul Concurenței a beneficiat de sprijinul substanțial al Uniunii Europene și Grupului Băncii Mondiale, în cadrul diferitor proiecte. Această colaborare este continuată prin proiectele ce vor fi realizate în comun în 2014-2015.

În *Capitolul V* sunt punctate direcțiile strategice de activitate ale Consiliului Concurenței care vor contribui esențial la promovarea culturii concurențiale în mediul de afaceri și în cadrul autorităților publice, pentru a reduce numărul cazurilor de încălcare a legislației în domeniul concurenței. De asemenea, un alt obiectiv important și de perspectivă este dereglementarea și asigurarea echilibrului între constrângerile sectoriale ale concurenței și liberalizarea economiei în scopul edificării unui mediu echitabil, previzibil și corect. În rezultat, în Republica Moldova trebuie să existe o concurență adecvată, conform cerințelor și practicii avansate țărilor dezvoltate. În acest sens trebuie de menționat că problema concurenței este una sistemică și complexă, care vizează activitatea majorității autorităților și instituțiilor publice, a mediului de afaceri și societății civile.

Statul trebuie să asigure un cadru juridico-legal prielnic, transparent și non-discriminatoriu desfășurării diferitor activități pentru utilizarea rațională a tuturor factorilor de producție. Dialogul cu Parlamentul și Guvernul, precum și cu autoritățile de reglementare, promovat de Consiliul Concurenței va contribui esențial la realizarea acestui deziderat, în vederea integrării Republicii Moldova în Uniunea Europeană și creării unei economii de piață funcționale.

Consiliul Concurenței – doi ani de tranziție

Modelul economiei de piață este un model relativ nou de funcționare a economiei Republicii Moldova, care fost lansat imediat după declararea independenței. Instrumentul principal ce asigură funcționarea economiei de piață este concurența.

Parlamentul a adoptat Legea privind protecția concurenței la data de 30.06.2000, fără a abroga expres Legea privind limitarea activității monopoliste și dezvoltarea concurenței din 29.01.1992. Legea respectivă prevedea crearea unei autorități de protecție a concurenței, și anume Agenția Națională pentru Protecția Concurenței, însă această prevedere legală a fost realizată de abia în anul 2007. La perioada ceea de timp, ANPC era autoritate permanentă în administrația publică, cu statut de persoană juridică, având drept scop promovarea politicii statului în domeniul protecției concurenței, limitarea și reprimarea activității anticoncurență a agenților economici, a autorităților administrației publice, precum și efectuarea controlului asupra executării legislației cu privire la protecția concurenței.

În scopul realizării angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova asumate față de Uniunea Europeană (în continuare UE) de armonizare a cadrului legislativ din domeniul concurenței, ANPC a lansat prima inițiativă de modificare a Legii privind protecția concurenței. Această inițiativă a fost respinsă de Parlament în anul 2008 cu propunerea de elaborare a unei noi legi armonizate cu acquis-ul comunitar, ținând cont de faptul că prevederile legislative anterioare din domeniul concurenței nu au fost ajustate la prevederile comunitare și internaționale. Astfel, în scopul onorării obligațiilor asumate în baza Acordului de Parteneriat și Cooperare și Planul de acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană, crearea unui nou cadru legislativ-normativ din domeniul concurenței a devenit un obiectiv național.

Elaborarea și aprobarea legislației în domeniul concurenței și ajutorului de stat a fost prevăzută de mai multe documente importante:

1. Strategia de creștere economică și reducerea sărăciei adoptată prin Legea nr.398 din 02.12.2004.
2. Strategia națională de dezvoltare pe anii 2008-2011, aprobată prin Legea nr.295 din 21.12.2007.
3. Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare pe anii 2008-2011, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.191 din 25.02.2008.
4. Acordul de Parteneriat și Cooperare și Planul de acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană.
5. Planul de acțiuni al Republicii Moldova privind implementarea Recomandărilor Comisiei Europene privind instituirea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1125 din 14.12.2010.

Conform Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare pe anii 2008-2011, ANPC i-a fost pusă în sarcină elaborarea Legii concurenței și Legii cu privire la ajutorul de stat, care a fost realizată în anul 2012. Pentru reformarea și dezvoltarea cadrului legal, instituțional și de proceduri din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, un suport important l-au acordat autoritățile naționale de concurență din Austria, Letonia și România. Aceasta a fost realizat cu suportul Uniunii Europene în cadrul proiectului internațional de twinning “Sprijin pentru implementarea și respectarea politicii în domeniul concurenței și ajutorului de stat”.

În baza adoptării celor două Legi nominalizate se urmărește atingerea următoarelor scopuri strategice:

- Prevenirea și contracararea practicilor anticoncurențiale.

- Eficientizarea controlului de stat asupra operațiunilor de concentrări economice;
- Crearea și implementarea unui sistem eficient de notificare, monitorizare și raportare a ajutoarelor de stat acordate.
- Promovarea culturii concurențiale în mediul de afaceri și în rândurile consumatorilor.
- Consolidarea capacității instituționale ale autorității de concurență.
- Asigurarea transparenței activității autorității de concurență.

Prin aprobarea Legii concurenței nr.183 din 11.07.2012 a fost determinată autoritatea publică competentă de implementarea și supravegherea prevederilor Legii. Astfel, ANPC a fost reorganizată în Consiliul Concurenței, care a devenit succesor al ANPC.

Consiliul Concurenței, în conformitate cu legislația în vigoare, are următoarele atribuții de bază:

- promovează cultura concurențială;
- elaborează actele normative necesare pentru implementarea legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, în limitele competenței sale;
- avizează proiectele de acte legislative și normative ce pot avea impact anticoncurențial;
- sesizează organele competente privind incompatibilitatea actelor legislative și normative cu legislația din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, în limitele competenței sale;
- investighează practicile anticoncurențiale, concurența neloială și alte încălcări ale legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, în limitele competenței sale;
- constată încălcări ale legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, impune măsuri interimare în vederea încetării încălcărilor denunțate, impune măsuri corective și aplică sancțiuni pentru comiterea încălcărilor, în limitele competenței sale;
- adoptă decizii prevăzute de Lege pentru cazurile de concentrări economice;
- autorizează, monitorizează și raportează ajutorul de stat;
- înaintează în instanța de judecată acțiuni privind cazurile ce țin de competența sa;
- realizează alte atribuții în conformitate cu legislația din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, în limitele competenței sale.

Consiliul Concurenței este format din conducere, aparat executiv, constituit din subdiviziuni specializate și operaționale, și filiale teritoriale.

Consiliul Concurenței este condus de Plenul Consiliului Concurenței care este un organ colegial decizional compus din 5 membri, inclusiv un președinte și doi vicepreședinți, care sunt, respectiv, președinte și vicepreședinți ai Consiliului Concurenței. Prin Hotărârea Parlamentului nr. 179 din 12.07.2013 privind numirea în funcție a membrilor Plenului Consiliului Concurenței și Hotărârea Parlamentului nr. 220 din 27.09.2013 privind numirea în funcție a unui membru al Plenului Consiliului Concurenței au fost numiți în funcție toți membrii Plenului Consiliului Concurenței, inclusiv președintele Plenului și doi vicepreședinți.

În aceeași perioadă, prin Hotărârea Parlamentului nr. 278 din 21.11.2013 a fost aprobat numărul-limită de unități de personal al Consiliului Concurenței – 132 de unități și noua structură organizatorică (vezi anexa 1), care cuprinde Plenul Consiliului Concurenței, 13 Direcții, 2 Secții, 2 Servicii și 4 Oficii Teritoriale. Astfel, odată cu aprobarea de către Parlamentul Republicii Moldova a numărului de unități de personal și a schemei de încadrare a Consiliului Concurenței, s-a purces la finele anului 2013 la angajarea noilor funcționari în cadrul subdiviziunilor nominalizate.

Reformarea activității Consiliului Concurenței s-a răsfrânt și asupra modificării procedurilor interne de activitate, în vederea creșterii eficienței muncii și a responsabilității angajaților față de activitățile desfășurate și obiectivele asumate.

În scopul stabilirii direcțiilor strategice ale Consiliului Concurenței, în perioada de referință a fost elaborat Programul de Dezvoltare Strategică 2012-2014, care a fost aprobat de Consiliul Administrativ al ANPC la data de 22.03.2012. Acesta este documentul de bază al Consiliului Concurenței, ce completează sistemul planificării strategice la nivel de autoritate pentru anii 2012-2014, trasând totodată principalele obiective ale instituției pe termen mediu și stabilind instrumentele și metodele de atingere a acestora. Astfel, conform Programului de Dezvoltare Strategică pentru 2012-2014 principalele obiective ale autorității de concurență sunt:

1. Concentrarea asupra contracarării eficiente a practicilor anticoncurențiale în sectoarele esențiale pentru economia națională și consumatori.
2. Prevenirea practicilor anticoncurențiale și reducerea operațiunilor de concentrări economice nenotificate.
3. Menținerea deciziilor Consiliului Concurenței de către instanțele de judecată.
4. Efectuarea studiilor de piață complexe și utile.
5. Creșterea numărului de ajutoare de stat acordate de autoritățile publice din Republica Moldova evaluate prin prisma Legii cu privire la ajutorul de stat.
6. Sporirea promovării culturii concurențiale.

De asemenea, în scopul aducerii în concordanță și ajustării prevederilor cadrului legislativ și normativ în vigoare cu prevederile Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012 și cele ale Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012, în conformitate cu prevederile art. 94 lit. c) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 și art. 23 alin. (5) lit. a) din Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012, cât și pentru crearea condițiilor necesare ce ar permite Consiliului Concurenței să asigure o aplicare eficientă a legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, Consiliul Concurenței a elaborat și promovat proiectul de Lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative și proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea, completarea și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului.

Astfel, perioada 2012-2013 a avut o importanță deosebită pentru: i) reformarea cadrului legal și instituțional din domeniul concurenței, fiind consolidată și fortificată activitatea autorității publice – Consiliul Concurenței; ii) promovarea culturii concurențiale în cadrul societății; iii) inițierea dialogului cu autoritățile publice și mediul de afaceri în scopul dezvoltării unui climat economic atractiv și echitabil, deschis pentru lansarea și dezvoltarea afacerilor.

Capitolul I. Activitatea de modificare a cadrului legal și normativ

Transpunerea cadrului comunitar din domeniul concurenței permite dezvoltarea concurenței pe piețele Republicii Moldova și compatibilitatea conceptului și modelului de reglementare național cu conceptul și mecanismul de reglementare ale statelor Uniunii Europene. În așa mod Republica Moldova asigură armonizarea legislației și a reglementărilor din domeniul concurenței cu cele europene.

1.1 Promovarea și aprobarea Legii concurenței, actelor normative în domeniu

Impactul adoptării Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012 și a aprobării cadrului normativ necesar implementării acestei Legi constă în ajustarea legislației naționale la cadrul comunitar din domeniul concurenței și în eliminarea vidului legislativ pentru asigurarea deplină a drepturilor agenților economici la concurența liberă și loială. Astfel, agenții economici au dreptul de a determina liber prețul la mărfurile sau serviciile pe care le prestează, consumatorilor fiindu-le asigurat dreptul de a beneficia de mărfuri și servicii de calitate, la prețuri corespunzătoare, determinate în procesul liberei concurențe ca rezultat al confruntării cererii și ofertei.

Prin adoptarea Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012 s-a urmărit realizarea unor beneficii importante și incontestabile pentru întreaga societate, în special:

- îmbunătățirea condițiilor de activitate pentru mediul de afaceri;
- eficientizarea controlului concentrărilor economice;
- perfecționarea și reglementarea procedurilor de examinare și investigare a practicilor anticoncurență, transparente și previzibile;
- asigurarea drepturilor întreprinderilor în cadrul procesului de investigație, precum și asigurarea dreptului de a beneficia de politica de clemență pentru cooperarea cu autoritatea de concurență în vederea denunțării și detectării celor mai grave încălcări anticoncurențiale – carteluri;
- stabilirea exhaustivă a răspunderii pentru faptele de încălcare a legislației concurențiale.

În așa mod, odată cu adoptarea Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012 au fost implementate cele mai bune practici internaționale în domeniul concurenței, transformând concurența într-un instrument eficient de sporire a competitivității economiei naționale și pe această bază asigurându-se baza legală pentru creșterea bunăstării consumatorilor.

Adoptarea Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012 a contribuit la îmbunătățirea condițiilor pentru mediul de afaceri prin excluderea procedurii de autorizare de către autoritatea de concurență a acordurilor pasibile a fi anticoncurențiale, eficientizarea controlului concentrărilor economice, inclusiv prin implementarea pragurilor respective, perfecționarea procedurii de examinare și investigare a practicilor anticoncurență sesizate de către agenții economici, asociațiile acestora și ridicarea nivelului de transparență a activității autorității de concurență.

Eficientizarea controlului concentrărilor economice a fost asigurată prin stabilirea regulilor privind operațiunile de concentrare economică ce urmează a fi notificate la autoritatea de concurență, în perioada 14.10.2011 – 14.09.2012 existând un vid legislativ generat de excluderea din Legea nr. 1103 din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței, a norme juridice care prevedea efectuarea controlului de stat asupra extinderii, comasării și fuzionării agenților economici. Respectiv, prin adoptarea Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012 s-a introdus claritate și îmbunătățire a cadrului normativ din domeniul concurenței, față de prevederile legale din anterioara Lege nr. 1103 din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței.

Totodată, procesul de aplicare a Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012 a fost asigurat prin elaborarea a 6 regulamente necesare implementării Legii, ce au avut drept scop armonizarea cadrului național de reglementare a domeniului concurenței la prevederile comunitare din domeniu. Obiectivele fundamentale ale regulamentelor derivă din obiectivele Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, care la rândul său derivă din art. 9 și art. 126 din Constituția Republicii Moldova, precum și din obiectivul urmărit de articolele 101 și 102 ale Tratatului de instituire a Comunității Europene și vizează: protecția concurenței pe piață; sporirea eficienței concurenței pentru a consolida competitivitatea economiei naționale; îmbunătățirea mediului de afaceri.

În vederea respectării prevederilor Legii nr. 317 din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și altor autorități publice centrale și locale, la elaborarea proiectelor regulamentelor s-a ținut cont de regulile de inițiere, elaborare, avizare, consultare publică, expertiză, redactare și emitere a actelor normative.

Astfel, întru asigurarea transparenței și implicării întregii societăți în definitivarea proiectelor regulamentelor, acestea au fost plasate pe pagina web a Consiliului Concurenței, fiind transmise la avizare autorităților de resort, precum și reprezentanților societății civile și altor persoane interesate. De asemenea, au fost organizate consultări publice cu mediul de afaceri, în cadrul cărora au fost discutate toate sugestiile și propunerile parvenite. Proiectele regulamentelor au fost avizate și supuse expertizei anticorupție, în conformitate cu legislația în vigoare.

Regulamentele elaborate sunt după cum urmează:

1. *Regulamentul privind organizarea și funcționarea Consiliului Concurenței și Formularul de plângere*, a fost adoptat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.8 din 28.12.2012 în vederea asigurării aplicării prevederilor Legii concurenței nr.183 din 11.07.2012. Regulamentul reglementează procedura de organizare și funcționare a Consiliului Concurenței, drepturile și obligațiile membrilor Plenului Consiliului Concurenței, precum și aspectele ce țin de organizarea activității Consiliului Concurenței și de funcționare a acestuia.

2. *Regulamentul privind evaluarea acordurilor verticale anticoncurențiale*, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 13 din 30.08.2013.

Regulamentul a fost elaborat în baza art. 46 alin. (6) al Legii concurenței nr.183 din 11.07.2012 și prevede stabilirea acordurilor verticale care nu intră sub incidența art. 5 al Legii; evaluarea acordurilor verticale, prevăzute la art. 5 alin. (1) al Legii; aplicarea exceptărilor pe categorii a acordurilor verticale prevăzute la art.6 al Legii concurenței nr.183 din 11.07.2012; retragerea exceptării pe categorii a acordurilor verticale.

Regulamentul transpune:

- Prevederile Regulamentului (UE) nr. 330/2010 din 20.04.2010 privind aplicarea art. 101 alin. (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, categoriilor de acorduri verticale și practici concertate.
- Comunicarea Comisiei 2010/C 130/01 – Orientări privind restricțiile verticale.
- Comunicarea Comisiei 2004/C 101/08 – Orientări privind aplicarea art. 81 alin. (3) din Tratat.
- Comunicarea Comisiei din 18.12.1978 privind evaluarea anumitor acorduri de subcontractare având în vedere dispozițiile art. 85 alin. (1) din Tratatul CEE.

3. *Regulamentul privind evaluarea acordurilor orizontale anticoncurențiale*, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 14 din 30.08.2013.

Regulamentul a fost elaborat în baza art. 46 alin.(6) din Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012 și stabilește cadrul general de evaluare a acordurilor orizontale anticoncurențiale, exceptarea individuală a acestora în temeiul art. 6 alin. (1) din Lege și exceptarea directă pe categorii a acordurilor de cercetare și dezvoltare și acordurilor de specializare în temeiul art. 6 alin. (3) din Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012.

Regulamentul transpune:

- Prevederile Regulamentului (UE) nr.1217/2010 al Comisiei din 14.12.2010 privind aplicarea art. 101 alin. (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene anumitor categorii de acorduri de cercetare și dezvoltare.
- Regulamentul (UE) nr. 1218/2010 al Comisiei din 14.12.2010 privind aplicarea art. 101 alin. (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene anumitor categorii de acorduri de specializare.
- Comunicarea Comisiei - Orientări privind aplicabilitatea art. 101 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene acordurilor de cooperare orizontală 2011/C 11/01.
- Comunicarea Comisiei - Orientări privind aplicarea art. 81 alin. (3) din Tratat 2004/C 101/108.

4. *Regulamentul privind evaluarea acordurilor anticoncurențiale de transfer de tehnologie*, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 15 din 30.08.2013.

Regulamentul a fost elaborat în baza art.46 alin.(6) al Legii concurenței nr.183 din 11.07.2012 și expune prevederile cadrului general de evaluare a acordurilor de transfer de tehnologie care intră în sfera de aplicare a art. 5 alin.(1) din Lege, exceptarea individuală în temeiul art. 6 alin. (1) și exceptarea pe categorii a acestora în temeiul art. 6 alin. (3) din Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012.

Regulamentul transpune:

- Regulamentul (CE) nr. 772/2004 al Comisiei din 27.04.2004 privind aplicarea art.81 alin. (3) din Tratat, anumitor categorii de acorduri de transfer de tehnologie.
- Comunicarea Comisiei 2004/C 101/02 - Orientări privind aplicarea articolului 81 din Tratatul CE acordurilor de transfer de tehnologie și Comunicarea Comisiei - Orientări privind aplicarea art. 81 alin. (3) din Tratat 2004/C 101/108.

5. *Regulamentul privind stabilirea poziției dominante pe piață și evaluarea abuzului de poziție dominantă*, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 16 din 30.08.2013.

Elaborarea Regulamentului privind stabilirea poziției dominante pe piață și evaluarea abuzului de poziție dominantă a fost determinată de următoarele obiective: stabilirea de reguli și de criterii obiective, transparente, neechivoce și de aplicabilitate unică la determinarea poziției dominante pe piață; stabilirea factorilor pentru evaluarea practicilor abuzive; excluderea practicilor abuzive și menținerea unui mediu competitiv pe piață; dezvoltarea unor agenți economici capabili să facă față presiunilor concurențiale. Regulamentul respectiv prevede factorii de care se ține cont la stabilirea poziției dominante, și anume: cota pe piață a întreprinderii dominante și a concurenților ei, expansiunea și intrarea pe piață și puterea compensatorie a cumpărătorului, precum și unele forme specifice de abuz. În același timp, Regulamentul oferă un cadru general de evaluare a abuzului de poziție dominantă.

Regulamentul privind stabilirea poziției dominante pe piață și evaluarea abuzului de poziție dominantă transpune:

- Comunicarea Comisiei – Orientări privind prioritățile Comisiei în aplicarea art. 82 din Tratatul CE la practicile de excludere abuzivă ale întreprinderilor dominante (2009/C45/02), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 45, 24/2/2009.
- Comunicarea Comisiei privind definirea pieței relevante în sensul dreptului comunitar al concurenței (97/C 372/03), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 372, 09/12/1997.
- Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene, cauza C-62/86 din 3.07.1991 AKZO Chemie BV împotriva Comisiei Comunităților Europene.
- Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene, Cauza C-395/96 P din 16.03.2000 Compagnie maritime belge transports SA și alții împotriva Comisiei Comunităților Europene.

- Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene, Cauza T-68/69 din 10.03.1990 Societa Italiana Vetro SpA, Fabbrica Pisana SpA și PPG Vernante Pennitalia SpA împotriva Comisiei Comunităților Europene.
- Decizia Comisiei din 20.03.2001 privind procedura în temeiul articolului 82 din Tratatul CE (Cazul COMP/53.141 – Deutsche Post AG) (notificată cu numărul C (2001) 728).
- Glosarul de termeni folosiți în politica de concurență a Uniunii Europene, elaborat de Comisia Europeană.

6. *Regulamentul privind concentrările economice*, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 17 din 30.08.2013.

Regulamentul privind concentrările economice a fost elaborat în conformitate cu prevederile Legii concurenței nr.183 din 11.07.2012, în vederea eficientizării controlului concentrărilor economice și armonizării cadrului național de reglementare în domeniul dat la prevederile comunitare.

Astfel, Regulamentul nominalizat transpune:

- Regulamentul (CE) nr.139/2004 al Consiliului din 20.01.2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 24 din 29.01.2004.
- Regulamentul (CE) nr.802/2004 al Comisiei din 21.04.2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr.139/2004 al Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 133 din 30.04.2004.
- Comunicarea Comisiei privind o procedură simplificată de analiză a anumitor concentrări în temeiul Regulamentului (CE) nr.139/2004 al Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 56 din 05.03.2005.
- Comunicarea jurisdicțională consolidată a Comisiei în temeiul Regulamentului (CE) nr.139/2004 al Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 95 din 16.04.2008.

Aceste 6 *regulamente*, elaborate și aprobate de Consiliul Concurenței reies din prevederile Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, servind la consolidarea politicilor pentru concurență, fiind axate pe cele mai bune practici europene și transpunând în mare parte conținutul directivelor comunitare.

1.2 Promovarea și aprobarea Legii ajutorului de stat, actelor normative în domeniu

Mecanismul economiei de piață nu întotdeauna este capabil să soluționeze eficient toate problemele care pot apărea la etapa actuală de dezvoltare. Din aceste considerente intervenția statului în situațiile eșecului de piață este nu numai binevenită, dar și necesară. Scopul acordării ajutorului de stat constă în principal în corectarea eșecurilor pieței.

Evidența ajutorului de stat apare din necesitatea de a menține un nivel echitabil de activitate pentru toate întreprinderile participante pe piață. Măsurile de ajutor de stat, care oferă avantaje selective nemotivate pentru anumite întreprinderi, complică acțiunile forțelor pieței în recompensarea celor mai competitive întreprinderi, în rezultat micșorând competitivitatea generală.

Astfel, reieșind din necesitatea creării și dezvoltării unui sistem eficient de notificare, monitorizare și raportare a ajutorului de stat a fost adoptată Legea cu privire la ajutorul de stat nr.139 din 15.06.2012.

În scopul descrierii procedurale a modalităților de notificare și autorizare a ajutoarelor de stat au fost elaborate 12 *regulamente* ce vin în implementarea Legii menționate. Întru respectarea prevederilor Legii nr. 317 din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și altor autorități publice centrale și locale, la elaborarea proiectelor regulamentelor respective au fost respectate toate etapele privind elaborarea unui act normativ: de inițiere, elaborare, avizare, consultare publică, expertiză, redactare și emitere a actelor normative.

Pentru asigurarea transparenței și implicarea întregii societăți, proiectele regulamentelor au fost plasate pe pagina web a Consiliului Concurenței și au fost transmise la avizare autorităților de resort, precum și reprezentanților societății civile și altor persoane interesate. În vederea promovării politicii în domeniul ajutorului de stat au fost organizate ședințe cu participarea reprezentanților autorităților publice locale. Proiectele regulamentelor au fost avizate și supuse expertizei anticorupție.

Regulamentele aprobate în perioada de raportare sunt după cum urmează.

1. *Regulamentul privind forma notificării, procedurile de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat*, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.1 din 30.08.2013.

Regulamentul stabilește cadrul general de aplicare a prevederilor art.8 al Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012 și prevede norme privind formularele de notificare și procedura de notificare, termenul și procedura de examinare a notificărilor, procedura de investigație și aprecierea valorii ajutorului de stat și evaluarea compatibilității ajutorului de stat cu mediul concurențial normal, monitorizarea, verificarea și recuperarea ajutorului de stat ilegal sau ajutorului de stat utilizat abuziv, adoptarea deciziilor în domeniul ajutorului de stat. Regulamentul, de asemenea, instituie și un sistem de notificare simplificat pentru anumite modificări aduse ajutoarelor de stat existente.

Regulamentul transpune:

- Anexa I din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.;
- Regulamentul (CE) nr. 800/2008 al Comisiei din 06.08.2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea art. 87 și 88 din Tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare, text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 214 din 09.08.2008.
- Art. 2 din Regulamentul (CE) nr. 1998/2006 al Comisiei din 15.12.2006 privind aplicarea art. 87 și 88 din Tratat ajutoarelor de minimis, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 379 din 28.12.2006.
- Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21.04.2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a art. 93 din Tratatul CE, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 140 din 30.04.2004.
- Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22.03.1999 de stabilire a normelor de aplicare a art. 93 din Tratatul CE, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 83 din 27.03.1999.
- Principiile comune economice ale compatibilității ajutorului de stat, întemeiate pe art. 87 alin. (3) din Tratatul CE.

2. *Regulamentul privind ajutorul de minimis*, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.2 din 30.08.2013.

Regulamentul dat a fost elaborat în vederea implementării Legii cu privire la ajutorul de stat nr.139 din 15.06.2012 și reglementează modalitatea de calcul a termenului de trei ani stabilit de Lege, posibilitatea de a primi ajutor în cadrul unei scheme de ajutor de minimis, evaluarea ajutorului de minimis primit sub orice forme, altele decât ajutorul bănesc, modalitatea de evidență, monitorizare și raportare a ajutorului de minimis.

Regulamentul transpune prevederile Regulamentului (CE) nr. 1998/2006 al Comisiei din 15.12.2006 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul ajutoarelor de minimis, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L379/5 din 28.12.2006.

3. *Regulamentul privind Registrul ajutoarelor de stat*, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.3 din 30.08.2013.

Regulamentul a fost elaborat în temeiul art. 19 din Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012 și are drept scop ținerea evidenței ajutoarelor de stat, autorizate de către Consiliul Concurenței, în vederea asigurării transparenței utilizării resurselor de stat, ale unităților administrativ-teritoriale și ale persoanelor juridice, sub orice formă, bunuri ale statului sau ale unităților administrativ-teritoriale. Regulamentul stabilește modul de instituire, ținere, înregistrare, și păstrare a Registrului ajutorului de stat.

Regulamentul transpune Anexa III din Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21.04.2004 de punere în aplicare a Regulamentului CE nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a art. 93 din Tratatul CE publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 140 din 30.04.2004.

4. *Regulamentul privind ajutorul de stat pentru dezvoltare regională*.

Regulamentul privind ajutorul de stat pentru dezvoltare regională a fost aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 4 din 30.08.2013.

Regulamentul dat are ca scop aplicarea prevederilor art. 5 din Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012 și armonizarea cadrului național de reglementare a domeniului ajutorului de stat la prevederile comunitare din domeniul similar.

Regulamentul transpune:

- Prevederile art.107 alin.(3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Secțiunii 1, art.13 și 14 din Regulamentul (CE) nr.800/2008 al Comisiei din 06.08.2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comunitară în aplicarea art.87 și 88 din Tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 214 din 09.08.2008.
- Liniile directe privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2007-2013, publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C54/13 din 04.04.2006.

5. *Regulamentul privind ajutorul pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă*, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.5 din 30.08.2013.

Regulamentul are drept scop aplicarea prevederilor art. 5 alin. (1) lit. b) al Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012 și stabilește criteriile, condițiile și principiile de acordare a ajutoarelor pentru instruirea angajaților și ajutoarelor pentru crearea de noi locuri de muncă pentru lucrătorii defavorizați și a celor cu dezabilități, categoriilor de beneficiari, criteriile de compatibilitate, condițiile care reglementează cumulul ajutoarelor, etc.

Regulamentul transpune:

- Secțiunea 8 și 9 ale Regulamentului (CE) nr. 800/2008 al Comisiei din 06.08.2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea art. 87 și 88 din Tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JO) nr. L 214 din 09.08.2008, p. 0003 – 0047.
- Partea III.2 și Partea III.3 din Anexa I la Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21.04.2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare ale art. 93 din Tratatul CE, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JO) nr. L 140, din 30.04.2004, p. 1-134.

6. *Regulamentul privind ajutorul acordat pentru salvarea beneficiarilor aflați în dificultate*, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.6 din 30.08.2013.

Regulamentul stabilește cadrul general de aplicare a prevederilor art. 5 alin. (1) lit. g) al Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012 și are drept scop identificarea condițiilor, principiilor și criteriilor necesare a fi întrunite de către beneficiarii atât ai ajutorului

pentru salvare, cât și ai ajutorului de restructurare; stabilește condițiile de eligibilitate, de compatibilitate și cumul ale ajutoarelor pentru salvare și pentru restructurare.

Regulamentul transpune:

- Anexa I, partea III. 7 A, partea III. 7B, partea III.8A și partea III. 8B din Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21.04.2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 140 din 30.04.2004.
- Liniile directe privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C244/02 din 01.10.2004.

7. *Regulamentul privind ajutorul pentru înființarea de întreprinderi de către femeile antreprenor*, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.7 din 30.08.2013.

Regulamentul are drept scop aplicarea prevederilor art. 5 alin. (1) lit. h) al Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012 și prevede criteriile, condițiile și principiile de acordare a ajutoarelor pentru întreprinderile înființate de către femeile antreprenor.

Regulamentul transpune prevederile Secțiunii 3 a Regulamentului (CE) nr. 800/2008 al Comisiei din 06.08.2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JO) nr. L 214 din 09.08.2008, p. 0003 – 0047.

8. *Regulamentul privind ajutorul de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare a fost aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 8 din 30.08.2013.*

Regulamentul are ca scop aplicarea prevederilor art. 5 din Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012 și armonizarea cadrului național de reglementare a domeniului ajutorului de stat la prevederile comunitare din domeniul similar.

Regulamentul transpune:

- Articolul 30-37 din Regulamentul (CE) nr. 800/2008 al Comisiei din 06.08.2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea art. 87 și 88 din Tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare).
- Partea III.6.A și Partea III.6.B din Anexa I la Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21.04.2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 140 din 30.04.2004.
- Cadrul Comunitar 2006/C 323/01 pentru ajutoarele de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 323/1 din 30.12.2006.

9. *Regulamentul privind ajutorul destinat protecției mediului înconjurător*, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.9 din 30.08.2013.

Regulamentul a fost elaborat în scopul implementării prevederilor art. 5 alin.(1) lit. e) din Legea cu privire la ajutorul de stat nr.139 din 15.06.2012. Regulamentul se aplică ajutorului pentru protecția mediului în toate sectoarele economice, inclusiv în domeniul prelucrării oțelului, construcțiilor navale, autovehiculelor, fibrelor sintetice, transportului.

Regulamentul transpune:

- Regulamentul (CE) nr.800/2008 al Comisiei din 06.08.2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare), în partea ce ține de ajutoarele pentru protecția mediului.
- Fișele de informații suplimentare pentru ajutoarele pentru protecția mediului din Regulamentul (CE) nr.794/2004 al Comisiei din 21.04.2004 de punere în aplicare a

Regulamentului (CE) nr.659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE.

- Orientările comunitare privind ajutorul de stat pentru protecția mediului (2008/C 82/01).

10. *Regulamentul privind ajutorul de stat acordat întreprinderilor mici și mijlocii*, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.10 din 30.08.2013.

Regulamentul a fost elaborat în temeiul art. 5 alin. (1) lit. c) din Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012 și stabilește condițiile care trebuie respectate pentru ca ajutoarele de stat acordate pentru promovarea investițiilor în IMM-uri, consultanță și participări la târguri să fie considerate compatibile cu mediul concurențial normal. De asemenea, regulamentul în cauză instituie formularul special de notificare privind ajutorul de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii.

Regulamentul transpune:

- art. 1, alin. (2), alin. (3) - lit. (c), subpct. (i), (ii), alin. (6) lit. (c); art. 6, alin. (1) lit. (c), (d); art. 7, alin. (2), alin. (3); art. 26; art.27; art. 28 pct. (4), (5), (6); art. 29, alin. (2)-(4), (6)-(8) din Regulamentul (CE) nr. 800/2008 al Comisiei din 06.08.2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 214 din 09.08.2008.
- Orientările comunitare privind ajutorul de stat pentru promovarea investițiilor cu capital de risc în întreprinderile mici și mijlocii, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 194 din 18.08.2006, Anexa I, Partea III.1 și Anexa I, Partea III.11, Anexa I, Partea III.1 pct. 1 (subpct. 1.1., 1.2.), pct. 3, pct. 6-8 din Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21.04.2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 140 din 30.04.2004.

11. *Regulamentul privind ajutorul de stat acordat beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general*, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 11 din 30.08.2013.

Regulamentul dat are ca scop aplicarea prevederilor art. 5 din Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012 și armonizarea cadrului național de reglementare a domeniului ajutorului de stat la prevederile comunitare din domeniul similar.

Regulament transpune:

- Decizia Comisiei 2012/21/UE din 20.12.2011 privind aplicarea articolului 106 alin. (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în cazul ajutoarelor de stat sub formă de compensații pentru obligația de serviciu public acordate anumitor întreprinderi cărora le-a fost încredințată prestarea unui serviciu de interes economic general, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 7 din 11.01.2012.
- Comunicarea Comisiei 2012/C 8/02 privind aplicarea normelor Uniunii Europene în materia de ajutor de stat în cazul compensației acordate pentru prestarea unor servicii de interes economic general, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 8 din 11.01.2012.
- Comunicarea Comisiei 2012/C 8/03 – Cadrul Uniunii Europene pentru ajutoarele de stat sub forma compensațiilor pentru obligația de serviciu public, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 8 din 11.01.2012.
- Criteriile în baza cărora compensațiile pentru obligația de serviciu public nu constituie un ajutor de stat în sensul art.107 din Tratat din Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene.
- Cauza C-280/00, Almark Trans și Regierungspräsidium Magdeburg/Nahverkehrsgesellschaft Altmark din 24.07.2003.

12. *Regulamentul privind ajutorul destinat să remedieze o perturbare gravă a economiei*, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.12 din 30.08.2013.

Regulamentul dat are ca scop aplicarea prevederilor art. 5 din Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012 și armonizarea cadrului național de reglementare a domeniului ajutorului de stat la prevederile comunitare din domeniul similar. Regulamentul prevede cazurile în care poate fi declarată perturbarea economiei, autoritățile împuternicite să declare perturbarea gravă a economiei, precum și condițiile în care acordarea ajutorului de stat pentru perturbări grave ale economiei pot fi considerate compatibile cu mediul concurențial normal.

Regulamentul transpune:

- Comunicarea Comisiei Europene privind Aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul măsurilor adoptate în legătură cu instituțiile financiare în contextul actualei crize financiare mondiale (2008/C 270/02).
- Recapitalizarea instituțiilor financiare în contextul actualei crize financiare: limitarea ajutorului la minimul necesar și garanții împotriva denaturărilor nejustificate ale concurenței (2009/C 10/03).
- Comunicarea Comisiei privind tratarea activelor depreciate în sectorul bancar comunitar (2009/C 72/01).
- Comunicare a Comisiei privind restabilirea viabilității și evaluarea măsurilor de restructurare luate în sectorul financiar, în contextul crizei actuale, în conformitate cu normele privind ajutoarele de stat (2009/C 195/04).
- Cadru comunitar temporar pentru măsurile de ajutor de stat de sprijinire a accesului la finanțare în contextul actualei crize financiare și economice (2009/C 83/01).

În rezultat, pe parcursul perioadei de raportare au fost aprobate *12 regulamente necesare implementării Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012* care au o contribuție semnificativă la formarea și consolidarea cadrului normativ în domeniul ajutorului de stat, pentru prevenirea efectelor de distorsionare a mediului concurențial și pentru îndeplinirea angajamentelor internaționale asumate în acest sens de către Republica Moldova.

În perioada 2012-2013 prin adoptarea Legii concurenței nr.183 din 11.07.2012 și Legii cu privire la ajutorul de stat nr.139 din 15.05.2012 și elaborarea regulamentelor necesare implementării acestor Legi, au fost îndeplinite angajamentele asumate de Republica Moldova în domeniul concurenței și ajutorului de stat, incluse în Acordul de Parteneriat și Cooperare cu Uniunea Europeană, Acordul Central European de Comerț Liber (CEFTA) și Memorandumul privind Politicile Economice și Financiare. Aceasta a fost un pas important în dezvoltarea unei economii competitive și crearea unui mediu de afaceri atractiv pentru investitori.

Capitolul II. Prevenirea și investigarea cazurilor de încălcare a legislației concurenței

La începutul anului 2012, în cadrul Consiliului Concurenței se aflau la examinare 71 de cazuri referitoare la încălcarea legislației concurențiale, în perioada 2012-2013 fiind inițiate 37 de cazuri noi. În același timp, în perioada de referință au fost finalizate 60 de cazuri. Totodată, în perioada de raportare se efectuau 13 studii de cercetare a mediului concurențial.

În continuare sunt prezentate detaliat și cu exemplificări, principalele tipuri de activități aferente executării prevederilor Legii concurenței nr.183 din 11.07.2012.

2.1 Acordurile anticoncurențiale dintre agenții economici

În conformitate cu noțiunile principale din Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012, acordul este orice formă (verbală sau scrisă) de manifestare a voinței comune cu privire la comportamentul pe piață, exprimată de două sau mai multe întreprinderi independente.

Acordul orizontal este un acord sau practică concertată ce se realizează între două sau mai multe întreprinderi care funcționează pe piață la același (aceleași) nivel (niveluri), iar acordul vertical – acord sau practică concertată convenită între două sau mai multe întreprinderi ce operează fiecare, în sensul acordului sau al practicii concertate, la niveluri diferite ale procesului de producție sau distribuție, care se referă la condițiile în care părțile pot cumpăra, vinde sau revinde anumite produse.

În special, acordurile anticoncurențiale se referă la:

- a) stabilirea directă sau indirectă a prețurilor de cumpărare sau de vânzare sau a oricăror alte condiții de tranzacționare;
- b) limitarea sau controlul producerii, comercializării, dezvoltării tehnice sau investițiilor;
- c) împărțirea piețelor sau surselor de aprovizionare;
- d) participarea cu oferte trucate la licitații sau la orice alte forme de concurs de oferte;
- e) limitarea sau împiedicarea accesului pe piață și a libertății exercitării concurenței de către alte întreprinderi, precum și acordurile de a nu cumpăra sau de a nu vinde către anumite întreprinderi fără o justificare rezonabilă;
- f) aplicarea, în raporturile cu partenerii comerciali, a condițiilor inegale la prestații echivalente, creând astfel acestora un dezavantaj concurențial;
- g) condiționarea încheierii contractelor de acceptare de către parteneri a unor prestații suplimentare care, prin natura lor sau în conformitate cu uzanțele comerciale, nu au legătură cu obiectul acestor contracte.

Acordurile anticoncurențiale, în special încheiate între concurenți, sunt recunoscute ca fiind cele mai grave încălcări anticoncurențiale, dauna de pe urma executării cărora o resimt sectoare întregi ale economiei naționale prin scăderea productivității acestora per ansamblu. Consecințele negative se răsfrâng direct asupra bunăstării consumatorului. Anume din acest motiv încălcările respective în practica internațională sunt sancționate foarte dur. Concomitent, acordurile anticoncurențiale implică o dificultate sporită de identificare și demonstrare a acestora, deoarece înțelegerile respective sunt încheiate în mod secret, urmărind scopul de a influența și controla piața pe care întreprinderile își desfășoară activitatea pentru a obține avantaje financiare majore.

Astfel, la începutul anului 2012 în cadrul Consiliului Concurenței se aflau în examinare 2 cazuri – acorduri anticoncurențiale:

- ÎS "Air Moldova" și "Holiday Service" S.R.L. (ca urmare a sesizării Centrului Național Anticorupție).

- Achizițiile publice de cărbune prin intermediul Bursei Universale de Mărfuri (ca urmare a plângerii din partea autorității contractante).

Totodată, pe parcursul *anului 2012* au fost inițiate și dispuse pentru investigare 4 cazuri noi – *acorduri anticoncurențiale*:

- „Serviciul Veterinar de Liberă Practică” S.R.L. și „Becor” S.R.L. (inițiat din oficiu);
- „Lexon Prim” SRL și „Cartdidact” S.R.L. (urmare a sesizării din partea autorității contractante);
- Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule și toți membrii cu drepturi depline ai Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule – excluderea brokerilor de pe piață (urmare a sesizării deputaților);
- Membrii cu drepturi depline ai Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule „Asito” S.A., „Donaris-Group” S.A., „Grawe Carat Asigurări” S.A., „Moldasig” S.A., „Moldova-Astrovaz” S.A. (ca rezultat al plângerii „Moldcargo” S.A.).

Pe parcursul *anului 2013* au fost inițiate și dispuse pentru investigare în cadrul Consiliului Concurenței 2 investigații noi – *acorduri anticoncurențiale*:

- Investigația cu privire la semnele încălcării art. 5, alin. (1) din Legea Concurenței nr. 183 din 11.07.2012 de către „Moldasig” S.A., CIA „Asito” S.A., CA „Victoria Asigurări” S.A. și CA „Klassika Asigurări” S.A. pe piața emiterii și comercializării certificatelor internaționale de asigurare “Carte Verde”, manifestate prin adoptarea hotărârii Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule de a exclude CA “GRAWE Carat Asigurări” S.A. din componența membrilor cu drepturi depline ai BNAA, cu retragerea autorizației de a elibera certificate internaționale de asigurare “Carte Verde” (ca rezultat al plângerii);
- Investigația acțiunilor anticoncurențiale pe piața zborurilor și comercializării biletelor avia cu destinația Chișinău-Antalya- Chișinău (drept extindere din oficiu a investigației Î.S. “Air Moldova” și “Holiday Service” S.R.L.).

Exemple relevante ale încălcării Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012 în sensul acordurilor anticoncurențiale sunt prezentate în continuare.

Cazul „Lexon Prim” S.R.L. și „Cartdidact” S.R.L.

Investigația a fost inițiată prin Dispoziția nr. 17 din 25.06.2012 la sesizarea autorității contractante - Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Obiectul investigației îl constituie presupusele acțiuni coordonate ale „Cartdidact” S.R.L. și „Lexon Prim” S.R.L. în vederea participării la licitația publică nr. 1021/12 din 04.06.2012 organizată de către Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” (USMF).

Pe parcursul desfășurării investigației s-au constatat mai multe elemente care au servit ca bază că acțiunile companiilor “Cartdidact” S.R.L. și “Lexon Prim” S.R.L., în ceea ce ține de participarea acestora la licitația publică menționată, au fost coordonate pentru a diviza piața.

Plenul Consiliului Concurenței a calificat aceste acțiuni, drept încălcare a art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței. Totodată, s-a decis și înaintarea acțiunii în instanța de judecată referitor la încasarea a 20% din venitul obținut de către „Cartdidact” S.R.L. și „Lexon Prim” S.R.L. în urma participării la licitația publică nr. 1021/12 din 04.06.2012 organizată de către USMF cu încălcarea legii.

În prezent, în instanța de judecată se află deja pe rol, cererea referitor la încasarea a 20% din venitul obținut de către „Cartdidact” S.R.L. și „Lexon Prim” S.R.L.

Cazul „Didiadi Prim” S.R.L. și ÎM „Iseps – Farma” S.R.L.

Urmare a finalizării investigației cu privire la semnele înțelegerii de cartel între „Didiadi Prim” S.R.L. și ÎM „Iseps Farma” S.R.L., care au participat prin înțelegere secretă la licitațiile publice pentru achiziționarea insulinei în anii 2009-2011, organizate de Agenția Medicamentului, în vederea asigurării implementării Programului Național „Molddiab”.

Prin Hotărârea nr. AA-06-09/62 din 09.06.2011, Consiliul Concurenței a stabilit acțiunile de coordonare a „Didiadi Prim” S.R.L. și ÎM „Iseps Farma” S.R.L. în cadrul licitațiilor menționate, drept încălcare a legislației concurențiale. Hotărârea menționată a fost atacată, de părțile implicate - separat, în instanța de judecată.

Pe parcursul anilor 2012-2013 au avut loc un șir de ședințe în instanța de judecată, urmare a cărora în cazul „Iseps Farma” S.R.L. Hotărârea Consiliului Concurenței a fost menținută prin decizia definitivă și irevocabilă a Curții Supreme de Justiție. De asemenea, prin hotărârea Curții Supreme de Justiție a fost menținută acțiunea Consiliului Concurenței privind încasarea la bugetul de stat a unei părți din venitul obținut prin încălcarea legislației concurențiale de la „Iseps Farma” S.R.L., în sumă de 69 mii lei.

Referitor la acțiunea înaintată de către „Didiadi Prim” S.R.L., aceasta a fost examinată de Curtea Supremă de Justiție, care a întors acțiunea la reexaminare pe motivul neatragerii în proces în calitate de intervenient accesoriu a ÎM „Iseps Farma” S.R.L. În prima instanță, Hotărârea Consiliului Concurenței a fost menținută.

2.2 Abuzul de poziție dominantă pe piață

Poziția dominantă rezultă dintr-o combinație de mai mulți factori care, luați separat, nu sunt neapărat hotărâtori. Evaluarea unei poziții dominante va ține seama de structura concurențială a pieței și în special de următorii factori:

- a) presiunea exercitată de ofertele existente ale concurenților actuali și de poziția pe piață a acestora (poziția pe piață a întreprinderii dominante și a concurenților ei). Cotele de piață oferă o primă indicație utilă în legătură cu structura pieței și cu importanța relativă a diferitelor întreprinderi active pe piață. Cu toate acestea, cotele de piață vor fi interpretate prin prisma condițiilor de piață relevantă și în special a dinamicii pieței, a tendinței sau evoluției cotelor de piață de-a lungul timpului, a gradului de diferențiere a produselor, precum și a altor factori care pot fi suficienți pentru a exercita presiuni asupra comportamentului pretinsei întreprinderi dominante;
- b) presiunea exercitată de amenințarea credibilă a unei viitoare expansiuni a concurenților actuali sau a intrării pe piață a unor concurenți potențiali (expansiunea și intrarea pe piață). Pentru a exercita presiuni asupra comportamentului pretinsei întreprinderi dominante, expansiunea concurenților actuali sau intrarea pe piață a unor concurenți potențiali trebuie să fie probabilă, oportună și suficientă;
- c) presiunea exercitată de puterea de negociere a clienților întreprinderii (puterea compensatorie a cumpărătorilor). Puterea compensatorie a cumpărătorilor poate rezulta din dimensiunea clienților sau din importanța lor comercială pentru pretinsa întreprindere dominantă, precum și din capacitatea lor de a schimba ușor furnizorii, de a favoriza o nouă intrare pe piață sau de a se integra vertical și de a amenința în mod credibil cu astfel de acțiuni.

Prin urmare, prin poziție dominantă se înțelege situația în care un agent economic adoptă un comportament independent față de furnizori, clienți sau concurenți deoarece deține o putere de piață semnificativă. În examinarea încălcării legislației concurențiale în acest sens este necesar de a determina relația între deținerea unei poziții dominante și folosirea abuzivă a acestei poziții. Deținerea unei poziții dominante nu este în sine o încălcare, ci doar folosirea în mod

abuziv a poziției deținute. Cu toate acestea, deținerea unei poziții dominante presupune implicații și responsabilități sporite. Respectiv, agentul economic ce deține poziție dominantă trebuie să acționeze cu responsabilitate față de mediul concurențial pentru a nu-l distorsiona.

La începutul *anului 2012* în cadrul Consiliului Concurenței se aflau la examinare 33 *de cazuri* referitoare la abuzul de poziție dominantă a întreprinderii. Concomitent, în perioada 2012-2013 au fost inițiate 5 cazuri referitor la semnele încălcării legislației concurențiale în domeniu. Totodată, în perioada de referință au fost finalizate 21 cazuri cu privire la încălcarea menționată.

La finele *anului 2013* în cadrul Consiliului Concurenței au fost în examinare 17 *cazuri*. Unele cazuri relevante finalizate în perioada 2012-2013 se referă la cele descrise în continuare.

Cazul privind abuzul de poziție dominantă de către Î.C.S. „RED Union Fenosa” S.A.

Cazul privind abuzul de poziția dominantă de către Î.C.S. „RED Union Fenosa” S.A. a fost inițiat prin Dispoziția Consiliului Administrativ al ANPC nr.58 din 06.10.2011.

La data de 29.10.2012, Plenul Consiliului Concurenței a adoptat o decizie prin care acțiunea Î.C.S. „RED Union Fenosa” S.A. privind impunerea de a transmite cu titlu gratuit utilajul, prin încheierea contractului, la balanța Î.C.S. „RED Union Fenosa” S.A., a fost calificată ca încălcare a art. 6 lit. (a) al Legii cu privire la protecția concurenței nr. 1103 din 30.06.2000. În cadrul examinării acestui dosar s-a constatat că au fost lezate interesele reclamantului (S.C. „Magic-Cons” S.R.L.) de abuzul Î.C.S. „RED Union Fenosa” S.A. realizat prin condiționarea transmiterii cu titlu gratuit, la balanța Î.C.S. „RED Union Fenosa” S.A., a utilajului, în valoare de 110 460.14 lei, pe care îl deținea cu titlu de proprietate S.C. „Magic-Cons” S.R.L.

Î.C.S. „RED Union Fenosa” S.A. a contestat Decizia Plenului Consiliului Concurenței. Prin Hotărârea primei instanțe, Decizia Plenului Consiliului Concurenței a fost menținută. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău a fost casată Hotărârea primei instanțe pe motiv că acțiunea a fost examinată de instanța care nu era competență să o examineze, astfel, acțiunea în cauză urmează să fie remisă spre examinare instanței competente.

În prezent dosarul se află pe rol în instanța de judecată.

Cazul privind abuzul de poziție dominantă de către Î.S. „Calea Ferată din Moldova”

Cazul privind abuzul de poziția dominantă de către Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a fost inițiat prin Dispoziția Consiliului Administrativ al ANPC nr.12 din 03.05.2012.

La data de 20.12.2012, Plenul Consiliului Concurenței a adoptat o decizie prin care acțiunea Î.S. „Calea Ferată din Moldova” de aplicare a tarifului internațional pentru serviciile de transport feroviar la transportarea mărfurilor atunci când un punct de plecare / destinație este Portul Internațional Liber „Giurgiulești”, iar altul fiind orice punct de pe teritoriul Republicii Moldova a fost calificată ca încălcare a art. 6 lit. d) al Legii cu privire la protecția concurenței nr. 1103 din 30.06.2000. Astfel, în cadrul examinării acestui dosar s-a constatat faptul că Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a aplicat față de clienții săi măsuri discriminatorii care îi plasa într-o situație nefavorabilă în raport cu alți agenți economici care beneficiau de servicii transport feroviar de mărfuri în limitele teritoriului Republicii Moldova (cu excepția Portului Internațional Liber „Giurgiulești”)) cărora li se aplica tarif local așa cum este prevăzut conform legislației în vigoare.

Î.S. „Calea Ferată din Moldova” nu a contestat Decizia Plenului Consiliului Concurenței.

Astfel, Consiliul Concurenței a intentat o acțiune în instanța judecătorească referitor la încasarea de la Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a 10% din venitul obținut prin încălcarea legislației cu privire la protecția concurenței.

Cazul referitor la notificarea despre epuizarea traficului internet mobil

Cazul a fost inițiat prin Dispoziția Consiliului Administrativ al ANPC nr.43 din 03.05.2012. Acțiunile supuse investigării de către autoritatea de concurență au fost:

- crearea condițiilor intenționat nefavorabile în care are loc consumul excesiv de trafic și neinformarea din timp a abonaților că limita utilizării serviciului internet mobil este depășită;
- practicarea prețurilor excesive în afara opțiunii în raport cu prețul din cadrul opțiunii Internet Mobil de pe telefonul mobil.

În cadrul investigării nu a fost constatată încălcarea legislației concurențiale (abuz de poziție dominantă de către furnizorul de serviciu), întrucât responsabilitatea pentru depășirea traficului o purta utilizatorul care a instalat aplicații care efectuau automat accesul la internet, utilizând metoda „push”, fapt prevăzut în manualul de utilizare a telefonului.

În același timp, autoritatea de concurență a constatat că tariful extra-pachet, stabilit de operatorii de telefonie mobilă, pentru opțiunea Internet Mobil 3G din cadrul abonamentelor voce, este mult mai mare în comparație cu tariful în cadrul pachetului contractat.

Totodată, pe parcursul investigării, autoritatea de concurență a identificat / evidențiat efectele lipsei de notificare privind epuizarea traficului inclus în cadru pachetului contractat, precum și cauza nenotificării.

Așadar, lipsa de notificare în privința epuizării traficului inclus în opțiune, precum și începutul recurgerii la altă tarificare per MB (momentul în care se schimbă modalitatea de tarificare), cu toate că notificarea nu constituia o obligație legală, crea anumite dezavantaje și riscuri de a fi prejudiciați considerabil prin cheltuieli nedorite ale utilizatorilor de servicii internet mobil al operatorilor de telefonie mobile și era o lacuna în reglementare (având în vedere inexistența reglementării speciale pentru prestarea serviciilor 3G și imposibilitatea acoperirii de către Regulamentul prestării servicii de telefonie mobile GSM a unor raporturi rezultate din specificul prestării serviciilor în standard UMTS).

În acest context, în vederea evitării altor plângeri ale abonaților de internet mobil, autoritatea de concurență a sesizat Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI), care este organul de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice și al tehnologiei informației, despre necesitatea implementării notificării abonaților privind epuizarea traficului inclus în pachet, întru asigurarea drepturilor și intereselor consumatorilor (abonați ai internet mobil), astfel încât să nu fie lezate interesele colective ale consumatorilor.

În rezultatul analizei problemei sesizate de către autoritatea de concurență, precum și în rezultatul analizei multiplelor sesizări din partea utilizatorilor finali ai serviciilor de telefonie mobilă, inclusiv, de acces la internet, specialiștii ANRCETI au convenit asupra necesității instituirii unor mecanisme adecvate de informare a cazurilor depășirii traficului inclus în abonament (limita de credit disponibilă), solicitând de la furnizorii respectivi din țară (Î.M. „Orange Moldova” S.A., Î.M. „Moldcell” S.A. și S.A. „Moldtelecom”) să întreprindă acțiunile ce se impun în acest sens.

La rândul său, furnizorii, au demarat procesul de elaborare a aplicațiilor necesare pentru realizarea notificării despre epuizarea traficului internet mobil. Astfel, la sfârșitul anului 2012, doi din cei trei menționați deja au implementat benevol mecanismele corespunzătoare de informare a utilizatorilor - abonați, iar cel de-al treilea era în proces de finalizare a procesului în cauză.

De asemenea, este de menționat, că informarea de către furnizori a utilizatorilor finali privind cazurile depășirii traficului inclus în abonament, a devenit o normă obligatorie din 15.02.2014, data intrării în vigoare a Hotărârii ANRCETI nr. 48 din 10.09.2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la furnizarea serviciilor publice de comunicații electronice. Astfel,

potrivit pct.22 din Regulamentul sus-menționat furnizorul este obligat să nu majoreze intenționat și fără consimțământul utilizatorului final limita de credit stabilită în contractul încheiat în formă scrisă.

Cazul privind abuzul de poziție dominantă de către „Apă-Canal Chișinău” S.A.

Cazul privind abuzul de poziție dominantă de către ”Apă-Canal Chișinău” S.A. a fost inițiat prin Dispoziția Consiliului Administrativ ANPC nr. 34 din 22.06.2011, la cererea „Multievo” S.R.L.

Acțiunea supusă investigării a fost de înaintare de către ”Apă-Canal Chișinău” S.A. a plăților suplimentare pentru preepurarea apelor uzate.

În urma examinării cazului dat, prin Decizia nr. CCE-34-11/45 din 12.07.2012, autoritatea de concurență a calificat acțiunile ”Apă-Canal Chișinău” S.A., manifestate prin impunerea semnării proiectului contractului de recepționare și preepurare a apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți și înaintarea plăților suplimentare pentru preepurarea apelor uzate, ca încălcare a prevederilor art. 6 lit. a) al Legii nr. 1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței și a prescris înlăturarea încălcărilor constatate.

În prezent dosarul se află pe rol în instanța de judecată.

2.3 Concurența neloială și publicitatea

În contextul Legii concurenței nr.183 din 11.07.2012, concurența neloială este orice acțiune, realizată de întreprinderi în procesul concurenței, care este contrară uzanțelor oneste în activitatea economică. Spre deosebire de Legea nr. 1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței, Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012 stabilește exhaustiv lista acțiunilor de concurență neloială:

- a) discreditarea concurenților prin răspândirea de către o întreprindere a informațiilor false despre activitatea sa, despre produsele sale, menite să îi creeze o situație favorabilă în raport cu unii concurenți sau răspândirea de către o întreprindere a unor afirmații false despre activitatea unui concurent sau despre produsele acestuia, afirmații ce dăunează activității concurentului;
- b) instigarea la rezilierea contractului cu concurentul din interes sau în interesul persoanelor terțe, la rezilierea neîntemeiată a contractului cu concurentul unei alte întreprinderi, la neîndeplinirea sau la îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor contractuale față de concurentul respectiv prin acordarea sau oferirea, mijlocit sau nemijlocit, de recompense materiale, compensații sau de alte avantaje întreprinderii parte a contractului.
- c) obținerea și/sau folosirea ilegală a secretului comercial al concurentului fără consimțământul lui, dacă acestea au adus sau pot aduce atingere intereselor legitime ale concurentului;
- d) deturnarea clientelei concurentului realizată de întreprinderi prin inducerea în eroare a consumatorului cu privire la natura, modul și locul de fabricare, la caracteristicile principale, inclusiv utilizarea, cantitatea produselor, prețul sau modul de calculare a prețului produsului;
- e) acțiuni sau fapte care sunt de natură să creeze, prin orice mijloc, o confuzie cu întreprinderea, produsele sau activitatea economică a unui concurent, realizate prin:
 - folosirea ilegală, integrală sau parțială a unei mărci, embleme de deservire, denumiri de firmă, a unui desen sau model industrial sau a altor obiecte ale proprietății industriale de natură să creeze o confuzie cu cele folosite în mod legal de către o altă întreprindere;

- copierea ilegală a formei, a ambalajului și/sau a aspectului exterior al produsului unei întreprinderi și plasarea produsului respectiv pe piață, copierea ilegală a publicității unei întreprinderi, dacă aceasta a adus sau poate aduce atingere intereselor legitime ale concurentului.

Astfel, la începutul *anului 2012* se aflau la examinare *21 cazuri* referitor la semnele încălcării legislației cu privire la protecția concurenței privind acțiuni de concurență neloială, pe parcursul perioadei de raportare fiind inițiate 6 cazuri noi. Concomitent, în perioada de raportare a fost finalizată examinarea a 14 cazuri.

La finele *anului 2013* în cadrul Consiliului Concurenței au fost în examinare *13 cazuri*. În contextul dat urmează câteva cazuri elocvente de concurență neloială examinate de către Consiliul Concurenței în perioada de raportare.

Cazul folosirii mărcii franceze “VITESSE” de către ÎM „WITEZZE GRUPPE” S.R.L.

Consiliul Administrativ al ANPC, în urma examinării foi volante, care conținea informația publicitară la produsele mărcii franceze “VITESSE”, sesizându-se din oficiu, a emis Dispoziția nr. 45 din 19.07.2011 privind intentarea acțiunii la obiectul încălcării legislației cu privire la protecția concurenței și cu privire la publicitate.

Astfel, agentul economic ÎM „WITEZZE GRUPPE” S.R.L. prin folosirea sintagmei „... Сети магазинов французской посуды VITESSE” (în foaia volantă) („... rețeaua magazinelor de veselă franceză „VITESSE”) „VITESSE FRANCE” și „VESELĂ DIN FRANȚA” (pe ambalaj, etichetele/emblemele de pe produse și fațadele magazinelor) la indicarea provenienței veselei, privitor la locul fabricării, realiza un act ce întrunește caracteristicile încălcării prevederilor art. 8, alin. (1) lit. b) al Legii nr. 1103 – XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței.

Prin plasarea acestei informații - „Rețeaua magazinelor de veselă franceză „VITESSE”” compania ÎM „WITEZZE GRUPPE” S.R.L. realizează o acțiune care întrunește caracteristicile unui act de concurență neloială, creându-și și/sau având ca scop obținerea unui avantaj neîntemeiat în activitatea de întreprinzător, ceea ce aduce sau poate aduce prejudicii altor agenți economici.

Avantajul neîntemeiat în acest sens se materializează prin faptul că ÎM „WITEZZE GRUPPE” S.R.L. folosește în interes propriu o practică neloială, cea de inducere în eroare a cumpărătorului cu privire la locul fabricării. Astfel, ÎM „WITEZZE GRUPPE” S.R.L. își crea un avantaj față de concurenții săi ce comercializează veselă, un avantaj care se manifesta prin crearea unei situații mai favorabile în raport cu alții. Acest privilegiu nu este loial prin prisma faptului că se folosește o practică de atragere a clienților prin indicarea ca țară producătoare - Franța, alta decât cea care este în realitate - China. Respectiv, avantajul neîntemeiat se manifesta prin atragerea clienților folosind sintagma „...veselă din Franța” la identificarea provenienței produsului, fapt ce nu corespundea realității.

ANPC a calificat acțiunile companiei ÎM „Witezze Gruppe” S.R.L. de utilizare în activitatea sa a sintagmelor „... Сети магазинов французской посуды VITESSE” („... rețeaua magazinelor de veselă franceză „VITESSE”) „VITESSE FRANCE” și „VESELĂ DIN FRANȚA” la indicarea provenienței/locului fabricării veselei drept concurență neloială, ca încălcare a prevederilor art. 8, alin. (1), lit. b), al Legii nr. 1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței.

Totodată, ANPC a emis o prescripție care a fost executată de agentul economic.

Cazul „Demi-Lune” S.R.L. împotriva ”Com V&V” S.R.L. (sarea de baie)

Cazul a fost inițiat prin Dispoziția Consiliului Administrativ al ANPC nr.55 din 02.08.2012, la cererea „Demi-Lune” S.R.L. contra „Com V&V” S.R.L. cu referire la acțiunile de concurență neloială întreprinse de ultimul.

În rezultatul investigării cazului, în baza Hotărârii Consiliului Administrativ al ANPC AA-47-11 din 02.08.2012 a fost stabilit că, în fapt, prezența, pe piața comercializării cu ridicata a sării de baie, a unei situații care poate conduce la obținerea de avantaje neîntemeiate în activitatea de comercializare a sării de baie, prin inducerea consumatorului în eroare cu privire la proprietățile de consum ale mărfurilor constituie un act de concurență neloială, interzis de prevederile art.8 alin.(1) lit. b) din Legea nr.1103-XIV din 30.07.2000 cu privire la protecția concurenței. Totodată agenții economici participanți la piața comercializării cu ridicata a sării de baie au fost atenționați referitor la:

- necesitatea inscripționării pe ambalajul sării de baie, a informațiilor ce țin de conținutul de microelemente prezente în sarea de mare, fapt ce va contribui la prevenirea obținerii de avantaje neîntemeiate din activitatea de comercializare a sării de baie;
- evidențierea clară a efectelor benefice și/sau curative ale sării de mare, ținându-se cont de conținutul de microelemente;
- necesitatea inscripționării în calitate de ingredient, sarea alimentară (NaCl), în cazul când aceasta este folosită la fabricarea sării de baie conform standardelor de firmă respective.

Cu privire la cele constatate, în vederea prevenirii unor situații similare, a fost sesizat Serviciul pentru Supravegherea de Stat a Sănătății Publice și informați Ministerul Sănătății, Institutul Național de Standardizare și Metrologie și Agenția pentru Protecția Consumatorului.

Cazul „Tutun-CTC” S.A. împotriva „Inter-Tabac” S.R.L.

Acționând în baza prevederilor art. 12 al Legii nr. 1103 din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței, în baza Dispoziției nr. 03 din 09.02.2012, la plângerea depusă de către „Tutun-CTC” S.A., ANPC a examinat acțiunile „Inter-Tabac” S.R.L.

Acțiunile anticoncurențiale întreprinse de către întreprinderea „Inter-Tabac” S.R.L. în raport cu „Tutun-CTC” S.A. s-au manifestat prin folosirea neautorizată a mărcii comerciale combinate „Astra”, titular al căreia este „Tutun-CTC” S.A., pe pachetele de țigări fabricate de către „Inter-Tabac” S.R.L., fapt ce duce în eroare consumatorii despre producătorul produselor și creează confuzie.

Conform prevederilor art. 8 alin. (1) lit. d) al Legii nr. 1103 din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței agentului economic i se interzice să efectueze acte de concurență neloială, inclusiv să folosească neautorizat, integral sau parțial, marca comercială, emblema de deservire a altor obiecte ale proprietății industriale, firma unui alt agent economic, să copieze forma, ambalajul și aspectul exterior al mărfii unui alt agent economic.

Astfel, în cadrul investigației s-a constatat că obiectul litigiului aflat între companiile „Tutun-CTC” S.A. și „Inter-Tabac” S.R.L. era condiționată de situația în care ambele întreprinderi, produc și comercializează pe piața Republicii Moldova produse de tutun, în cazul „Tutun-CTC” S.A. – țigarete fără filtru Astru, iar în cazul „Inter-Tabac” S.R.L. țigarete fără filtru Astra, aceste două produse având gradul de similaritate a aspectului exterior vizual foarte ridicat.

Examinarea ambalajelor în cazul celor două produse a permis constatarea faptului că ambalajul celor două, atât după forma acestora cât și a culorilor imprimate pe aceste cutii, sunt identice, cu excepția denumirii imprimate, respectiv ASTRU și ASTRA.

Totodată, pe ambalajele produselor celor două întreprinderi, facultativ erau imprimate elemente figurative, care reprezintă un simbol distinctiv în cazul unui produs de tutun, executat prin imprimarea unor elemente formate din două animale în mijlocul cărora se conține litera „T”. Specificăm că ambele simboluri, nu reprezintă o executare identică, însă aceste două semne sunt similare, astfel precum acestea nu pot fi deosebite la prima vedere, respectiv în cazul consumatorului final, acestea pot fi ușor confuzionate, în cazul în care acesta nu este familiarizat cu simbolurile specifice unei din întreprinderile în cauză.

Luând în considerare elementele distinctive și dominante atribuite celor două produse – țigarete fără filtru cu denumirea ASTRA/ASTRU ale producătorilor „Inter-Tabac” S.R.L. și „Tutun-CTC” S.A., prin acțiunile sale „Inter-Tabac” S.R.L., a dus la crearea unei confuzii în rândul consumatorilor produselor menționate, care la achiziționarea produselor identice marcate de produsele aflate în conflict, va putea atribui aceiași proveniență și/sau producător, asociind la prima vedere produsul cu care a fost familiarizat inițial.

Prin urmare, în urma constatărilor efectuate s-a stabilit că rezultatul acțiunilor întreprinse de către „Inter-Tabac” S.R.L. în raport cu „Tutun-CTC” S.A., constituie încălcare a prevederilor art. 8 alin. (1) lit. d) al Legii nr. 1103 din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței, deoarece în conformitate cu prevederile în cauză „...agentului economic i se interzice să copieze forma, ambalajul și aspectul exterior al mărfii unui alt agent economic”.

Astfel, prin Hotărârea Consiliului Administrativ al ANPC nr. CNP-03-12/61 din 06.09.2012, au fost calificate acțiunile „Inter-Tabac” S.R.L. manifestate prin copierea formei, ambalajului și aspectului exterior al mărfii agentului economic „Tutun-CTC” S.A. ca încălcare a prevederilor art. 8 alin. (1) lit. d) al Legii nr.1103-XIV din 30.07.2000 cu privire la protecția concurenței și a fost emisă o prescripție către acesta în scopul încetării acțiunilor aferente încălcărilor constatate, prin stoparea producerii țigaretelor fără filtru cu denumirea Astra/Astru, identice după formă cu ambalajul și aspectul exterior al mărfii țigarete fără filtru Astru al întreprinderii „Tutun-CTC” S.A.

La rândul său întreprinderea „Inter-Tabac” S.R.L. nefiind de acord cu Hotărârea autorității de concurență a atacat-o la Curtea de Apel Chișinău.

Efectuarea controlului de stat asupra respectării legislației cu privire la publicitate și examinarea demersurilor privind efectuarea expertizării publicității

În conformitate cu prevederile art. 28 al Legii nr.1227 din 27.06.1997 cu privire la publicitate, autoritatea de concurență exercită, în limitele competenței sale, controlul de stat asupra respectării legislației cu privire la publicitate.

În perioada 2012-2013 în limitele competenței, de către Consiliul Concurenței, în perioada de referință au fost examinate 22 demersuri privind efectuarea expertizării publicității. Totodată, a fost investigat un caz privind încălcarea legislației în domeniul publicității.

Cazul publicității spălătoriei auto „BEMOL” - „Spălătorie AUTO GRATUITĂ”

Acționând în baza prevederilor art. 12 al Legii nr. 1103 din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței și în baza art. 27 și 28 al Legii nr. 1227 din 27.06.1997 cu privire la publicitate, în baza Dispoziției nr. 12 din 17.02.2011, ANPC a examinat din oficiu conținutul publicității spălătoriei auto „BEMOL” - „Spălătorie AUTO GRATUITĂ”. Luând în considerație materialul publicitar (o fotografie imprimată alb-negru), s-a constatat că: pe un panou este amplasată publicitatea unei spălătorii auto BEMOL (Spălătorie AUTO GRATUITĂ BEMOL).

Prin plasarea acestei informații publicitare compania „Bemol Retail” S.R.L. realiza o acțiune care întrunea caracteristicile unei publicități neautentice, aceasta folosea în interes

propriu o publicitate, cea de inducere în eroare a cumpărătorului privitor la modul de plată pentru serviciului prestat, menționându-l ca fiind GRATUIT.

Conform art. 8 alin. (3) al Legii cu privire la publicitate nr. 1227-XIII din 27.06.1997, publicitatea nu trebuie să inducă în eroare, nici să prejudicieze interesele consumatorilor.

Acțiunea de menționare a unei informații neautentice, cea conform căreia spălătoria ar presta servicii gratis, nu avea o argumentare în fapt, situația de jure nu corespundea cu situația de facto, în speță informația inscripționată pe panou nu corespundea în totalitate situației reale. La rândul său „Bemol Retail” S.R.L. nu era în drept să inducă în eroare consumatorul privitor la modul de plată pentru serviciul prestat, mai exact lipsa plății, respectiv, prezentând un serviciu care urma a fi prestat gratis, nu s-a specificat că gratuitatea acestuia se aplică doar în anumite condiții, excepții și ca rezultat al realizării unor acțiuni premergătoare de alimentare cu petrol a autoturismelor.

Astfel, prin plasarea informației în modul acesta, „Bemol Retail” S.R.L. aducea la cunoștința clienților faptul că prestarea serviciilor în această spălătorie este GRATUITĂ, totodată, nefiind specificat că în fapt aceasta reprezintă o promoție care presupune întrunirea anumitor condiții, excepții și acțiuni premergătoare, expuse mai sus, pentru a fi activată opțiunea de prestare a serviciului de spălare a automobilului fără plată - GRATUIT.

Ținând cont de cele constatate, Consiliul Administrativ al ANPC, a dispus de a califica acțiunile companiei ÎCS „BEMOL RETAIL” S.R.L. de plasare a publicității „BEMOL” - „Spălătorie AUTO GRATUITĂ”, ca încălcare a prevederilor art. 8, alin. (3) al Legii nr. 1227 din 27.06.1997 cu privire la publicitate, fiind emisă o prescripție companiei ÎCS „BEMOL RETAIL” S.R.L. în vederea înlăturării încălcării prevederilor art. 8, alin. (3) al Legii nr. 1227 din 27.06.1997 cu privire la publicitate și/sau excluderea cuvântului „GRATUITĂ” din sintagma „Spălătorie AUTO GRATUITĂ”.

În scopul exercitării de către Consiliul Concurenței a **atribuțiilor din domeniul publicității**, prevăzute la art. 39 al Legii Concurenței nr. 183 din 11.07.2012 și art. 28 al Legii nr. 1227 din 27.06.1997 cu privire la publicitate, privind expertizarea publicității în vederea corespunderii acesteia cu prevederile legislației cu privire la publicitate și a verificării respectării de către agenții de publicitate a prescripției emise de către Consiliul Administrativ al ANPC nr. CNP-57/58-10/20 din 17.03.2011 (M.O. nr. 54-57 (3850-3853) din 08.06.2011), care interzice plasarea publicității băuturilor alcoolice în alte locuri decât în editorialele și programele audiovizuale destinate populației adulte, în perioada anului 2013 au fost desfășurate acțiuni de verificare a publicității exterioare.

În rezultatul acțiunilor sus menționate au fost întocmite 28 procese-verbale de constatare a semnelor încălcării legislației cu privire la publicitate și a prescripției Consiliul Administrativ al ANPC nr. CNP-57/58-10/20 din 17.03.2011.

Acțiunile de verificare a publicității exterioare plasate sau desfășurate în:

I. Mun. Chișinău în perimetrul următoarelor sectoare:

- a)** Sectorul Centru – întocmite 10 procese-verbale privind semnele nerespectării prescripției nr. CNP-57/58-10/20 din 17.03.2011, la plasarea publicității.
- b)** Sectorul Ciocana – întocmite 2 procese-verbale privind semnele nerespectării prescripției nr. CNP-57/58-10/20 din 17.03.2011, la plasarea publicității.
- c)** Sectorul Botanica – întocmite 6 procese-verbale privind semnele nerespectării prescripției nr. CNP-57/58-10/20 din 17.03.2011, la plasarea publicității.
- d)** Sectorul Râșcani - întocmit 1 proces-verbal privind semnele nerespectării prescripției nr. CNP-57/58-10/20 din 17.03.2011, la plasarea publicității.

II. Or. Cahul – 9 procese-verbale privind semnele nerespectării prescripției nr. CNP-57/58-10/20 din 17.03.2011, la plasarea publicității.

În rezultat, în temeiul prevederilor art. 349 alin. (1), 400 alin. (1), 440 alin. (5) al Codului Contravențional al Republicii Moldova, procesele-verbale menționate au fost remise conform competenței către organele de poliție, în scopul atragerii la răspundere pentru nerespectarea prevederilor prescripției menționate. În rezultat, conform informației prezentate de către organele competente au fost întocmite procese contravenționale privind sancționarea persoanelor responsabile pentru săvârșirea contravenției și s-a comunicat că în activitatea organelor de poliție se va ține cont de prescripția Consiliul Administrativ al ANPC nr. CNP-57/58-10/20 din 17.03.2011.

2.4 Acțiunile autorităților administrației publice care limitează concurența

Concurența poate fi afectată nu doar de comportamentul întreprinderilor pe piață, dar și de unele acțiuni sau inacțiuni ale autorităților administrației publice.

În conformitate cu Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, sunt interzise orice acțiuni sau inacțiuni ale autorităților și instituțiilor administrației publice centrale sau locale care restrâng, împiedică sau denaturează concurența, precum:

- a) limitarea drepturilor întreprinderilor de procurare ori comercializare;
- b) stabilirea de condiții discriminatorii sau acordarea de privilegii pentru activitatea întreprinderilor, în cazul în care acestea nu sunt prevăzute de Lege;
- c) stabilirea de interdicții sau restricții, neprevăzute de Lege, pentru activitatea întreprinderilor;
- d) impunerea, directă ori indirectă, a întreprinderilor de a se asocia ori de a se concentra sub orice formă.

Totodată, în cazuri excepționale, Guvernul, autoritățile și instituțiile administrației publice centrale sau locale sunt în drept să realizeze acțiunile sau inacțiunile menționate mai sus pentru lichidarea consecințelor calamităților naturale și catastrofelor și pentru prevenirea epidemiilor, în conformitate cu Legea nr.212-XV din 24.06.2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război.

La începutul *anului 2012* în cadrul Consiliului Concurenței au fost în examinare *14 cazuri* privind semnele încălcării legislației concurențiale de către autoritățile și instituțiile administrației publice centrale și locale, pe parcursul perioadei 2012-2013, fiind inițiate 19 cazuri suplimentare. În aceeași perioadă au fost finalizate 22 cazuri privind încălcarea legislației concurențiale în domeniu.

Astfel, la sfârșitul *anului 2013* se aflau la examinare *11 cazuri* privind semnele încălcării legislației concurențiale de către autoritățile și instituțiile administrației publice centrale și locale. În continuare se prezintă câteva cazuri relevante de investigare a semnelor de încălcare a legislației concurențiale de autoritățile și instituțiile administrației publice centrale și locale.

Cazul privind acțiunile Consiliului sătesc Hârbovăț

Consiliul Administrativ al ANPC, la cererea Cooperativei Agricole de Producție „Basarabia”, a dispus inițierea investigației prin Dispoziția nr. 9 din 29.03.2012 referitor la semnele încălcării prevederilor legislației cu privire la protecția concurenței de către Consiliul sătesc Hârbovăț, r-nul Anenii Noi.

Acțiunea supusă investigării a constituit emiterea de către Consiliul sătesc Hârbovăț a Deciziei nr. 04-06 din 30.12.2011 „Cu privire la stabilirea taxelor locale pentru anul 2012” în partea ce ține de stabilirea taxei locale pentru unitate comercială față de CAP „Basarabia”, în sumă de 65 mii lei.

În urma investigației efectuate s-a constatat că, Consiliul sătesc Hârbovăț a evaluat activitatea CAP „Basarabia” sub aspectul unei unități comerciale, fără ca aceasta să practice

activitate economică în sediul dat, aplicându-i, astfel, taxa locală pentru unitate comercială. Totodată, ca criteriu de bază la stabilirea taxei locale pentru unitate comercială, a inclus suprafața birourilor din centrul localității în cadrul cărora nu se desfășoară activitate comercială.

Prin urmare, ANPC a calificat acțiunile Consiliului sătesc Hârbovăț, manifestate prin stabilirea condițiilor discriminatorii pentru activitatea desfășurată de CAP „Basarabia”, prin emiterea Deciziei nr. 06-03 din 19.06.2012 „Cu privire la modificarea deciziei Consiliului sătesc nr. 04-06 din 30.12.2011 „Cu privire la taxele locale pentru anul 2012” ca acte ale autorităților administrației publice care limitează concurența, conform art. 12 alin. (1) lit.b) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 și a prescris înlăturarea încălcării.

În prezent, dosarul se află pe rol în instanța de judecată.

Cazul referitor la acțiunile Agenției Sanitar Veterinare și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală

Investigația a fost inițiată prin Dispoziția Consiliului Administrativ ANPC nr.62 din 03.11.2011, la sesizarea Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției.

Urmare a examinării cazului, prin Hotărârea Consiliului Administrativ al ANPC nr. AA-62-11/27 din 12.04.2012, au fost stabilite drept anticoncurențiale, în temeiul art.9 alin.1 lit. d), al Legii nr.1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței, acțiunile Agenției Sanitar Veterinare aferente întocmirii cerințelor înaintate față de produs și participanți în cadrul licitației 585/10 din 30.06.2010 și licitația nr.1000/10 din 06.08.2010 prin care se impun condiții discriminatorii sau de privilegiere pentru activitatea unor agenți economici.

Analiza informațiilor din dosarul cauzei date au servit temei pentru inițierea unui alt caz de investigare a acțiunilor, presupuse a fi o înțelegere de tip cartel între participanți la licitația nr.1000/10 din 06.08.2010, organizată de către Agenția Sanitar Veterinară întru procurarea seturilor de diagnostic. Cazul se află în curs de investigare.

Acțiunile de limitare a concurenței ale Agenției Medicamentului (Cazul “Insulina”)

Cazul a fost inițiat prin Dispoziția Consiliului Administrativ ANPC nr.7 din 23.02.2012, la plângerea agentului economic I.I. „Rîbac Ivan” cu referire la organizarea și desfășurarea de către Agenția Medicamentului, a achizițiilor publice de procurare a insulinei cu încălcarea legislației concurențiale.

În rezultatul investigării cazului, în baza Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. AA-07-12/2 din 29.10.2012, au fost calificate acțiunile Agenției Medicamentului, manifestate prin:

- solicitarea efectuării testărilor clinice doar pentru insulina produsă de către „Wockhardt Limited” drept încălcare a prevederilor art.9 alin.(1) lit.(d) al Legii nr. 1103 din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței. Conform acestor prevederi, autoritatea administrației publice nu este în drept să stabilească condiții discriminatorii sau de privilegiere pentru activitatea unor agenți economici.
- acceptarea selectivă a „Certificatului de înregistrare a preparatului în cel puțin trei țări din Uniunea Europeană” la licitația publică nr.1796/11 din 14.12.2011, neprevăzut de Regulamentul privind achiziționarea de medicamente și alte produse de uz medical pentru necesitățile sistemului de sănătate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.568 din 10.09.2009, fapt ce încalcă prevederile art.9 alin.(1) lit.(c) al Legii nr. 1103 din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței. Conform acestui articol, autoritatea administrației publice nu este în drept să creeze situații privilegiate față de alți agenți economici care activează pe aceeași piață de mărfuri.

Hotărârea Agenției Medicamentului din procesul-verbal din 23.12.2011 cu privire la desemnarea câștigătorilor licitației publice sub nr.1796/11 din 14.12.2011, a fost calificată drept

încălcarea a prevederilor art.9 alin.(2) lit.(c) al Legii nr. 1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței. Conform deciziei asupra cazului dat, Agenția Medicamentului a fost sesizată referitor la inadmisibilitatea faptelor/acțiunilor ce în ansamblu au adus la încălcarea prevederilor Legii nr. 1103 din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței, iar materialele investigației ce au stat la baza adoptării deciziei respective au fost transmise Centrului Național Anticorupție și Ministerului Afacerilor Interne.

Acțiunile de limitare a concurenței ale Agenției Medicamentului (Cazul „Serviciul de dializă”)

Cazul a fost inițiat prin Dispoziția Consiliului Administrativ ANPC nr.AA-05 din 05.04.2012, la plângerea agentului economic „Sogno” S.R.L. cu referire la organizarea și desfășurarea de către Agenția Medicamentului a achizițiilor publice de procurare a materialelor de consum pentru serviciul de dializă.

Urmare a investigației cazului, în baza Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. AA-10-12/7 din 29.11.2012, au fost calificate acțiunile Agenției Medicamentului, efectuate în cadrul desfășurării licitației publice nr.1842/11 din 12.12.2011 privind achiziționarea materialelor de consum pentru Serviciul de Dializă din Republica Moldova pentru realizarea Programului Național în anul 2012, ca acțiuni ce încalcă prevederile art.9 alin.(1) lit.c) al din Legea nr. 1103 din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței limitând concurența prin crearea neîntemeiată de situație privilegiată pentru următorii agenți economici: Î.M. „Dutchmed” S.R.L. , „Fresenius Medical Care Deutschland GmbH”, „Tetis International Co” S.R.L.

Totodată acțiunea Agenției Medicamentului, materializată în Decizia emisă (proces verbal al ședinței grupului de lucru pentru achiziții centralizate din 15.03.2012) cu privire la inițierea procedurii de achiziție dintr-o o singură sursă, a fost calificată ca acțiune ce încalcă prevederile art.9 alin.(2) lit.c) din Legea nr.1103 din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței prin limitarea dreptului agenților economici de procurare sau comercializare a mărfurilor, solicitate conform documentelor de licitație publică nr.1842/11 din 12.11.2011. Despre această decizie a fost informat Ministerul Sănătății.

2.5 Concentrările economice

Pentru a face față concurenței, agenții economici tind să-și lărgască activitatea. Creșterea este un factor esențial în dezvoltarea afacerii, care poate fi internă - nu duce la modificări ale capitalului social și externă - ce presupune achiziționarea/fuzionarea unor societăți comerciale.

Astfel, în conformitate cu Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, concentrările economice reprezintă operațiuni care au ca rezultat modificări de durată asupra controlului întreprinderilor implicate și, prin urmare, asupra structurii pieței. Monitorizarea concentrărilor economice reprezintă o măsură de prevenire a încălcărilor în acest domeniu.

Până la intrarea în vigoare a Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012 (la data de 14.09.2012), pentru prevenirea posibilului abuz de poziție dominantă pe piață a unor agenți economici sau pentru neadmiterea limitării concurenței, autoritatea de concurență a exercitat controlul de stat asupra structurii și funcționării piețelor de mărfuri, prin prisma art. 17 și 18 din Legea nr. 1103 din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței, ce se referă la controlul de stat asupra creării, extinderii reorganizării, lichidării holdingurilor, corporațiilor transnaționale și grupurilor industrial-financiare și controlul de stat asupra procurării de acțiuni (cote în capitalul social) ale agenților economici.

Totodată, în perioada 14.10.2011–14.09.2012 a existat un vid legislativ generat de excluderea din Legea nr. 1103 din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței, a normei juridice care prevedea efectuarea controlului de stat asupra extinderii, comasării și fuzionării

agenților economici, odată cu adoptarea Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012 fiind aduse clarități privind operațiunile de concentrare economică ce urmează a fi notificate la autoritatea de concurență.

Până la intrarea în vigoare a Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012 (la data de 14.09.2012), au fost examinate demersurile parvenite de la persoane fizice/juridice privind solicitarea acordului ANPC la efectuarea uneia din operațiunile prevăzute la art. 17 sau 18 din Legea cu privire la protecția concurenței nr. 1103 din 30.06.2000.

Astfel, în perioada 01.01.2012 – 14.09.2012 au fost emise 6 *decizii* privind obținerea acordului ANPC la efectuarea tranzacțiilor de procurare de cote din capitalul social al agenților economici, în conformitate cu art. 18 din Legea nr. 1103 din 30.06.2000.

Unul din factorii care a determinat micșorarea numărului deciziilor emise în perioada analizată față de anul 2011 este excluderea din Legea nr. 1103 din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței (prin Legea nr. 162 din 22.07.2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative) a atribuției ANPC de a efectua controlul de stat asupra creării, extinderii, comasării și fuzionării asociațiilor de agenți economici, precum și a extinderii, comasării și fuzionării agenților economici, situația în acest sens fiind reflectată în Tabelul 1.

Tabelul nr. 1 Numărul deciziilor emise privind realizarea uneia din operațiunile prevăzute la art. 17-18, Legea nr. 1103 din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței

Nr.	Denumirea operațiunii	2011		01.01.2012- 14.09.2012	
		Nr.decizii emise	% în total decizii emise	Nr.decizii emise	% în total decizii emise
1.	Crearea, extinderea, comasarea și fuzionarea asociațiilor de agenți economici	8	27,6%	0	0
2.	Extinderea, comasarea și fuzionarea agenților economici	10	34,5%	0	0
3.	Procurarea de acțiuni (cote în capitalul social) ale agenților economici	11	37,9%	6	100%
	TOTAL	29	100%	6	100%

După intrarea în vigoare a Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012 (la data de 14.09.2012), în vederea informării întreprinderilor și persoanelor fizice referitor la noile prevederi din Legea nominalizată, privind notificarea concentrărilor economice, autoritatea de concurență, a conlucrat cu Comisia Națională a Pieței Financiare, Î.S. „Camera Înregistrării de Stat” și „Bursa de Valori a Moldovei” S.A., Uniunea Notarilor din Republica Moldova, fiind remise scrisori cu solicitarea de a amplasa în incinta instituției un comunicat informativ privind prevederile nominalizate.

De asemenea, în colaborare cu Comisia Națională a Pieței Financiare a fost elaborat modelul de Declarație (referitor la notificarea operațiunilor de concentrare economică care întrunesc condițiile prevăzute de legislația concurențială, autorității de concurență) ce urma a fi prezentat de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare (brokeri, registratorii independenți) achizitorului, care intenționează să efectueze tranzacții cu valori mobiliare.

Totodată, au fost acordate consultări prealabile în conformitate cu art. 23 alin. (1) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, precum și consultări la telefon, la sediul Consiliului Concurenței privind notificarea concentrărilor economice, inclusiv, completarea formularului de notificare.

În acest context, ținând cont de implementarea prevederilor Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012 - declanșarea procesului de notificare a concentrărilor, în perioada de raportare au fost în examinare 2 cazuri de concentrare economică: preluarea controlului de C.M.C. „Macon” S.A. asupra „Rifinform” S.R.L.; de „Ducates Grup” S.R.L. asupra ÎM „Farm Meat Sud” S.R.L. și ÎM „Farm Meat Processing” S.R.L.

2.6 Cercetarea mediului concurențial național

Una dintre activitățile de bază a Consiliului Concurenței este efectuarea analizei mediului concurențial pe diverse piețe în scopul creării unei imagini clare asupra structurii pieței, participanții acesteia și problemele de ordin concurențial ce sunt prezente sau pot apărea pe piețele respective. Efectuarea studiilor utile este un instrument eficient de prevenire a denaturării concurenței pe diverse piețe.

Prin urmare, în *perioada 2012-2013* au fost în derulare 13 *investigații* utile de cunoaștere a pieței, în special:

- achiziția, prestarea serviciilor de depozitare și de transport al semințelor de floarea-soarelui în perioada anilor 2009 - octombrie 2013 și comercializarea cu ridicata a uleiului din semințe de floarea-soarelui în perioada anilor 2009-2011;
- achiziția, prestarea serviciilor de depozitare și de transport al grâului în perioada anilor 2009 - octombrie 2013;
- comercializarea produselor alimentare în rețelele unităților de comerț cu amănuntul (supermarketuri);
- piața comercializării cu ridicata și amănuntul a principalelor produse petroliere în Republica Moldova în anii 2012-2013.

În continuare sunt prezentate concluziile pe marginea analizei unor piețe.

Piața comercializării cu ridicata a uleiului din semințe de floarea-soarelui în perioada anilor 2009-2011

În urma examinării materialelor acumulate pe durata investigației, precum și a studierii particularităților pieței comercializării cu ridicata a uleiului din semințe de floarea-soarelui, a fost stabilită poziția dominantă a „Floarea Soarelui” S.A. pe această piață în perioada 2009-2010, precum și deținerea în comun a poziției dominante de către S.A. „Floarea Soarelui”, Î.M. „Trans Oil Refinery” S.R.L., Î.C.S. „FFA Trans Oil Ltd” S.R.L., Î.C.S. „Trans Bulk Logistics” S.R.L. în anul 2011 pe aceeași piață. Drept urmare, Consiliul Concurenței va continua monitorizarea acestei piețe pentru a preveni abuzul de poziție dominantă.

Piața serviciilor de comercializare a produselor alimentare în rețelele unităților de comerț cu amănuntul (supermarketuri)

Investigația pe piața serviciilor de comercializare a produselor alimentare în rețelele unităților de comerț cu amănuntul a avut drept scop elucidarea **următoarelor obiective:**

1. Evaluarea efectelor activității unităților de comerț cu amănuntul asupra magazinelor mici, furnizorilor, producătorilor autohtoni și consumatorilor.
2. Determinarea și soluționarea unor probleme, cum ar fi: limitarea posibilității pătrunderii pe piața a noilor participanți care nu pot concura cu supermarketurile, majorarea prețurilor către consumatori, scăderea sortimentului de mărfuri la care pot

avea acces consumatorii, limitarea accesului în supermarketuri a producătorilor autohtoni, etc.

3. Stabilirea eventualelor încălcări ale legislației cu privire la protecția concurenței de către participanții la piața dată (unități de comerț cu amănuntul și furnizori).

În rezultatul analizei date au fost evidențiate următoarele probleme:

- Situația reală reflectă, că deja nu mai există o separare clasică a funcțiilor între producători, agenți de vânzare, comercianți angro și comercianți cu amănuntul;
- Rețelele de comercializare cu amănuntul percep de la producători (furnizori) diferite plăți suplimentare, acordă bonusuri discriminatorii etc., ceea ce conduce la creșterea prețurilor pentru consumatorii finali.
- Se observă limitarea pătrunderii pe piață a furnizorilor mici și mijlocii, ceea ce duce la scăderea sortimentului de mărfuri pentru consumatorii finali;

Despre rezultatele și concluziile acestui studiu a fost informat Guvernul Republicii Moldova.

Piața comercializării cu ridicata și amănuntul a principalelor produse petroliere în Republica Moldova în anii 2012-2013

În Republica Moldova piața produselor petroliere principale este o piața reglementată. Astfel, importul, transportarea, depozitarea și comercializarea acestora sunt reglementate prin Legea nr. 461-XV din 30.07.2001 privind piața produselor petroliere. Conform acestei Legi, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare ANRE) este autoritatea care promovează politica unitară a statului pe piața produselor petroliere. ANRE este abilitată cu dreptul de a acorda licențe și autorizații tehnice pentru genurile de activitate de import și comercializare cu amănuntul și/sau cu ridicata a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat. Totodată, în prezent, prețul de comercializare a principalelor produse petroliere este stabilit de către importatorii și comercianții cu amănuntul conform Metodologiei de calculare și aplicare a prețurilor la produsele petroliere, elaborată și aprobată de către ANRE în coordonare cu Guvernul. Prezenta metodologie, conține un șir de variabile în baza cărora companiile importatoare precum și cele care vând principalele produse petroliere cu amănuntul, stabilesc prețul final de comercializare. Conform acestei metodologii, comercianții de produse petroliere trebuie să notifice ANRE despre modificarea prețului de comercializare cu cel puțin 3 zile înainte de data intrării acestora în vigoare.

Plenul Consiliului Concurenței a emis Dispoziția nr.7 din 11.11.2013 prin care a dispus realizarea studiului în cauză.

Ținând cont de acțiunile ANRE de diseminare a informației referitor la modificarea prețurilor de către companiile petroliere și în scopul asigurării concurenței și neadmiterii facilitării modificării concomitente a prețurilor de către companiile petroliere la principalele produse petroliere și la gazul lichefiat, generate de obligativitatea companiilor petroliere de a prezenta ANRE calculele aferente modificării prețurilor înainte de punerea respectivelor în aplicare, Plenul Consiliului Concurenței a prescris ANRE (Prescripția nr. 7/13-01 din 19.11.2013):

- Modificarea articolului 4.8 din Metodologia calculării și aplicării prețurilor la produsele petroliere aprobată prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRE nr. 263 din 05.10.2007 prin excluderea sintagmei „cu cel puțin 3 zile înainte de punere în aplicare a noilor prețuri” și completarea acestuia în sensul obligării companiilor petroliere de a prezenta ANRE calculele aferente modificării prețurilor ulterior punerii respectivelor în aplicare.

- Informarea Consiliului Concurenței în termen de până la 05.12.2013 referitor la executarea celor menționate mai sus.

O prescripție similară a mai fost emisă în anul 2011, și a fost atacată în instanța de judecată de către ANRE, la fel ca și Prescripția nr. 7/13-01 din 19.11.2013.

Ulterior, urmare a dialogului constructiv între Consiliul Concurenței și ANRE pe marginea situației de pe piața comercializării principalelor produse petroliere, ANRE a retras cererile sale din instanța de judecată și a menționat faptul că se lucrează deja la modificarea metodologiei prin prisma îmbunătățirii acesteia.

2.7 Activitatea de avizare a actelor legislative și normative

Politica și legislația în domeniul concurenței dețin un rol important în asigurarea unei conduite corecte din partea agenților economici. Această conduită poate afecta atât interesele altor agenți economici, cât și interesele consumatorilor. În condițiile unei concurențe reale, actorii mediului de afaceri se află permanent sub presiunea de a oferi consumatorilor cel mai bun spectru de produse și servicii la cele mai avantajoase prețuri. Acest proces stimulează spiritul întreprinzător și eficiența, lărgind gama de opțiuni, fapt ce determină creșterea bunăstării consumatorilor și le oferă prețuri mai mici, calitate superioară și oferte diversificate.

În acest context, exercitarea activității de avizare a proiectelor de acte normative și legislative de către Consiliul Concurenței are drept scop preîntâmpinarea adoptării unor acte legislative și normative care pot avea impact de denaturare a mediului concurențial pe piețe.

În vederea promovării politicii statului în domeniul protecției concurenței și evaluării impactului de reglementare asupra mediului concurențial, Consiliul Concurenței pe parcursul perioadei de raportare (2012-2013) a avizat *137 de proiecte de acte normative și legislative*. De menționat că nu în toate cazurile propunerile Consiliului Concurenței au fost luate în considerație de autorii proiectelor.

În continuare sunt menționate **principalele proiecte de acte normative și legislative menite a reglementa domenii importante ale economiei naționale, examinarea cărora a permis identificarea unor prevederi contrare principiilor ce stau la baza protecției concurenței** și operarea modificărilor la propunerea Consiliului Concurenței, astfel încât acestea să fie în concordanță cu legislația concurențială.

Proiectul Legii privind indicarea prețurilor

Proiectul Legii privind indicarea prețurilor, în redacția prezentată Consiliului Concurenței, a fost avizat negativ, deoarece acesta conținea prevederi de natură să limiteze libertatea relațiilor comerciale dintre agenții economici și care contravin principiului consfințit în art. 126 al Constituției țării. Principiul unanim recunoscut în Dreptul Concurenței este consfințit și de Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, conform căruia fiecare agent economic trebuie să-și stabilească în mod independent comportamentul și politica pe care intenționează să le implementeze pe o piață.

Acest proiect de Lege conținea obligația de a indica prețul de producere, ceea ce în cazul producătorului care își comercializează produsele prin propria rețea de distribuție, poate duce la dezvăluirea costului de producere, informație ce poate dăuna intereselor acestui producător.

Astfel, aceste reglementări, care au fost elaborate în beneficiul consumatorului, pot facilita schimbul de informații sensibile între concurenți. Impactul pozitiv urmărit de inițiatorii proiectului de a oferi consumatorilor o transparență în ceea ce privește stabilirea prețurilor de către comercianți poate duce la stabilirea prețurilor identice majorate, în mod artificial, prin înțelegeri, în afara oricăror presiuni concurențiale, ceea ce în final va avea impact negativ asupra consumatorului.

Proiectul Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare

Consiliul Concurenței a susținut cu înaintarea propunerilor de modificare, proiectul de Lege privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare.

Modificările propuse se refereau la: stabilirea și identificarea clară a drepturilor și obligațiilor operatorilor, stabilirea condițiilor tehnice transparente la recepționarea apelor uzate în rețeaua publică, enumerate într-o listă exhaustivă, pentru toți consumatorii, elaborarea metodologiei unice de stabilire a tarifelor la serviciile de canalizare, în care să fie prevăzute tarifele la serviciul menționat atât pentru consumatorii care au obligația de a epura/ preepura apele uzate, cât și pentru consumatorii care nu au această obligație.

Astfel, obiectiile și propunerile înaintate de către Consiliul Concurenței au fost acceptate de către autorii proiectului, acesta fiind aprobat de Guvern.

Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului privind tranziția de la televiziunea analogică terestră la cea digitală terestră

Consiliul Concurenței a avizat proiectul respectiv și a atenționat că eliberarea de către ANRCETI cu titlu gratuit, prin încredințare directă, a licenței de utilizare a frecvențelor/canalelor TV Î.S. „Radiocomunicații” poate fi justificată doar în cazul încredințării unui serviciu de interes public. În cazul în care Î.S. „Radiocomunicații” va presta activități comerciale prin utilizarea unei părți din spectrul alocat, acestei întreprinderi ar trebui să i se impună obligații de plată, proporțional cu lărgimea de bandă utilizată sau care poate fi utilizată pentru respectivele activități comerciale. De asemenea, prin acordarea gratuită a licențelor de utilizare a frecvențelor/canalelor TV pentru crearea multiplexelor, prevăzută în program, se instituie o măsură de ajutor de stat, care pentru a fi compatibilă cu mediul concurențial normal trebuie să întrunească anumite condiții.

Având în vedere că Legea nr. 139 din 15.06.2012 privind ajutorul de stat a intrat în vigoare la 16.08.2013, pentru a asigura compatibilitatea acestei măsuri de ajutor de stat cu mediul concurențial este necesar a evalua dacă într-adevăr există un eșec de piață care va împiedica obținerea unei eficiențe economice, ulterior dacă acordarea unui ajutor de stat este remediul potrivit pentru înlăturarea acestui eșec și dacă acest ajutor constituie minimul necesar pentru atingerea obiectivului.

Dacă se constată că e necesară o intervenție publică, atunci trebuie luate decizii cu privire la modalitățile de intervenție în cadrul programului de tranziție. Însă orice intervenție trebuie să fie transparentă și proporțională în ceea ce privește obiectivele de politică urmărite, obstacole de piață și detaliile de punere în aplicare. Acest lucru ar oferi certitudine tuturor părților în pregătirea pentru tranziție și ar limita domeniul de aplicare a măsurilor discriminatorii și arbitrar.

Impactul măsurilor planificate trebuie să fie evaluat printr-o analiză economică pentru a asigura distribuția corectă între costurile și beneficiile așteptate. Politica statului nu trebuie să conducă la situații în care unele părți vor fi obligate să suporte cele mai mari costuri ale tranziției în timp ce alții se vor bucura de beneficii.

Consiliul Concurenței a menționat că nu este necesar de a stabili în proiectul respectiv modul în care vor fi eliberate licențele pentru operarea multiplexelor – gratuit sau cu plată. Mărimea plății pentru licență trebuie să fie stabilită în condițiile concursului pentru eliberarea licenței. Prețul trebuie stabilit în dependență de interesul operatorilor.

La fel, s-a accentuat faptul că, având în vedere principiul neutralității tehnologiilor și faptul că digitalizarea se realizează prin intermediul mai multor platforme (cablu, satelit etc.), este oportun să fie subvenționată dotarea cu utilaj de recepționare a semnalului digital, indiferent de platforma aleasă de consumator.

Proiectul Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la primele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto

În limitele competenței sale, Consiliul Concurenței a avizat proiectul Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la primele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, care prevedea unificarea categoriilor de autovehicule și aplicarea coeficienților similari pentru autovehicule „până la 3,5 tone” cu „peste 3,5 tone” și „până la 17 locuri” cu „peste 17 locuri”.

Astfel, Consiliul Concurenței a menționat că prin unificarea categoriilor de autovehicule „până la 3,5 tone” cu „peste 3,5 tone” și „până la 17 locuri” cu „peste 17 locuri” și aplicarea coeficienților similari pentru autovehicule care au o capacitate de transportare diferită, se creează un dezavantaj concurențial, fapt care poate duce la creșterea costurilor fixe a companiilor de transport de marfă și/sau persoane, care utilizează autovehicule cu capacități mai mici. Respectiv, s-ar diminua capacitatea acestora de a concura cu companiile de același profil care utilizează autovehicule cu capacitatea de transportare, a mărfurilor și/sau persoanelor, mai mare.

Proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului sanitar privind aditivii alimentari

Ca rezultat al examinării proiectului Hotărârii de Guvern, Consiliul Concurenței a menționat că în scopul eliminării creării unor bariere artificiale de intrare pe piață a agenților economici, a căror gen de activitate implică nemijlocit utilizarea anumitor aditivi alimentari, este necesar de a fi exclus din conținutul pct. 14 textul „și, dacă este cazul, alți factori legitimi”, cu indicarea expresă, în cuprinsul aceluiași punct a celorlalte condiții necesare la care se face trimitere.

Această modificare avea ca scop conferirea unei mai bune transparențe la etapa includerii aditivilor alimentari pe listele naționale din anexele nr.1 și nr.2 și în consecință va asigura apărarea drepturilor și intereselor întreprinderilor, în sensul art.3 alin.(1) din Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012.

Totodată, s-a indicat că urmează a fi exclus din cuprinsul pct. 40 textul „în cazul în care este necesar”, deoarece formularea existentă în proiect creează premise pentru aplicarea subiectivă a criteriilor stabilite de norma în cauză, ceea ce poate avea ca efect stabilirea unor condiții discriminatorii pentru întreprinderi, această situație fiind în contradicție cu prevederile art. 12 din Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012.

Ambele obiecții ale Consiliului Concurenței au fost acceptate, iar punctele nr. 14 și 40 din Regulamentul sanitar privind aditivii alimentari, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.229 din 29.03.2013 au fost modificate în conformitate cu obiecțiile expuse în avizul Consiliului Concurenței.

Concomitent, **Consiliul Concurenței a înaintat propuneri la un șir de acte legislative și normative care nu au fost luate în considerație de autorii proiectelor**, acestea fiind prezentate după cum urmează.

Proiectul Legii Codului Transporturilor Rutiere

Proiectul menționat conținea prevederi care au ca efect direct limitarea concurenței și concentrarea excesivă a pieței transporturilor auto în Republica Moldova, fapt care poate crea premise pentru abuz de poziție dominantă și înțelegeri de cartel, după cum:

- o rută nu poate fi introdusă ca rută nouă în programul de transport rutier dacă mai mult de 70% din lungimea rutei noi propuse se suprapune cu o rută deja existentă în programul de transport rutier în cauză;
- în cazul modificării programului de transport prin majorarea numărului de curse pe o rută, atribuirea prin concurs va fi efectuată între operatorii de transport rutier care

efectuează deja curse pe ruta nominalizată, iar în cazul în care pe ruta nominalizată activează doar un singur operator de transport rutier atribuirea curselor va fi efectuată direct acestuia.

De asemenea, un număr mare de prevederi din proiect constituie bariere de intrare pe piață pentru unii agenți economici față de alți agenți economici, precum și instrumente de discriminare/privilegiere și limitare a concurenței din partea autorităților publice, cum ar fi: lipsa unor criterii clare conform cărora vor putea fi atribuite punctajul pe categorii de confort; stabilirea vechimii pe traseu ca criteriu de evaluare; condiția de capacitate financiară îndeplinită în sumă de 9 mii euro pentru primul autovehicul și 5 mii euro pentru fiecare dintre celelalte autovehicule, etc.

În contextul celor menționate Consiliul Concurenței a avizat negativ proiectul Legii Codului Transporturilor Rutiere.

Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind tarifele pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană

De asemenea, poate fi remarcată intervenția Consiliul Concurenței la evaluarea impactului de reglementare asupra mediului concurențial al proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind tarifele pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană. Acest proiect conținea prevederi de natură să limiteze concurența, precum și reglementări ce pot servi ca instrumente de discriminare /privilegiere și limitare a concurenței din partea autorităților publice.

Proiectul Ediției 03 a Reglementărilor Aeronautice civile RAC-AZ „Autorizarea zborurilor”

Consiliul Concurenței a avizat negativ proiectul Ediției 03 a Reglementărilor Aeronautice civile RAC-AZ „Autorizarea zborurilor”. Proiectul în cauză conține prevederi conform cărora în cazul autorizării zborurilor conform prevederilor unui acord aeronautic bilateral, la cerere se anexează următoarele documente: copia documentului ce confirmă acordul companiei aeriene naționale desemnate pentru operarea acestei rute sau a unui segment al acestei rute, cu privire la tarifele aplicate și frecvența zborurilor, dacă Acordul bilateral nu prevede altfel. De asemenea, proiectul prevedea că în cazul autorizării zborurilor până la semnarea unui acord aeronautic bilateral, la cerere se anexează următoarele documente: copia documentului ce confirmă acordul companiei aeriene naționale care operează, în regim regulat, ruta aeriană solicitată cu privire la tarifele aplicate și frecvența zborurilor.

Prevederile care impun o companie aeriană să obțină acordul de la o altă companie aeriană desemnată, creează o situație privilegiată și condiții pentru compania desemnată de a abuza de situația sa, prin crearea de obstacole în calea pătrunderii pe piață a altor agenți economici. Acest fapt conduce la stabilirea unor condiții discriminatorii, limitând concurența, ceea ce constituie o încălcare a legislației concurențiale. Suplimentar, prevederile prin care o autoritate publică solicită acordul unui agent economic pentru intrarea pe piață a unui alt agent economic, constituie grave bariere de intrare pe piață, iar instituirea unor astfel de reglementări creează agenților economici deja existenți pe piață o situație privilegiată față de agenții economici care intenționează să activeze pe aceeași piață. Acest fapt contravine atât prevederilor art. 126 ale Constituției Republicii Moldova, cât și principiilor concurențiale.

Prevederi similare se conțineau și în Ediția I și II ale Reglementărilor Aeronautice civile RAC-AZ „Autorizarea zborurilor”, aprobate prin Ordinul Administrației de Stat al Aviației Civile nr. 33/GEN din 19.06.2002 și respectiv Ordinul Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor nr. 7 din 11.01.2011.

În acest sens, în aviz, Consiliul Concurenței a atenționat Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor că, prin Hotărârea Consiliului Administrativ al Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței nr. APD-27-09/42 din 15.04.2011 și nr. APD-47 din 19.04.2011

prevederile sus-menționate au fost stabilite ca acțiuni anticoncurențiale și urmau a fi modificate, în vederea asigurării accesului liber pe piața transportului aerian de călători și liberei concurențe. Hotărârile Consiliului Administrativ al ANPC au fost menținute în vigoare prin Decizia definitivă și irevocabilă a Curții Supreme de Justiție nr. 3r-1031/12 din 10.05.2012.

Proiectul Hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea Programului privind tranziția de la televiziunea analogică terestră la cea digitală terestră”

Referitor la proiectul respectiv Consiliul Concurenței a emis un aviz prin care a atenționat asupra necesității stabilirii unui șir de reguli clare, care să acopere etapa de creare a multiplexelor (să impună agenții economici ca la achiziționarea serviciilor, bunurilor sau lucrărilor în scopul creării acestor multiplexe să aplice legislația cu privire la achizițiile publice, mai ales în cazul deținerii a două sau mai multe multiplexe de către un singur agent economic), la etapa de furnizare a capacității multiplexelor, prin impunerea agenților economici a unui comportament care nu va afecta mediul concurențial pe alte piețe (piața serviciilor de emisie a canalelor TV, piața utilajelor de recepționare a semnalului digital etc.). De asemenea, nu se recomandă susținerea dotării familiilor vulnerabile cu echipament doar de la anumiți furnizori, ci doar susținerea directă a persoanelor respective, care la rândul lor decid singure de la ce furnizor să achiziționeze echipamentul.

Astfel, în viziunea Consiliului Concurenței, este suficientă stabilirea unui set minim de cerințe tehnice pe care trebuie să-l întrunească echipamentul, pentru a asigura recepția semnalului digital și o calitate satisfăcătoare a serviciilor prestate, fără a evidenția anumiți furnizori.

Proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr.451-XV din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător)

La solicitarea Ministerului Economiei de a se expune asupra prevederilor art. XIX din Legea nr. 267 din 23.11.2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care la art. 8 alin. (1) lit. a) pct. 5) din Legea nr.451 din 30.07.2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, prevedea după cuvintele “desfășurarea loteriilor” să introducă textul “cu excepția monopolului de stat exercitat în condițiile Legii nr.285 din 18.02.1999 cu privire la jocurile de noroc”, Consiliul Concurenței a constatat faptul că, prin modificările respective un agent economic este plasat într-o situație mai favorabilă, activitatea sa nefiind supusă licențierii, și a atenționat asupra necesității modificării legislației în vederea asigurării tratării egale a tuturor agenților economici ce activează pe piața desfășurării loteriilor, indiferent de tipul lor de proprietate.

La etapa promovării proiectului de Lege respectiv, care prevede politica bugetar-fiscală pentru anul 2012, acesta nu conținea reglementările în cauză, proiectul respectiv nefiind transmis spre avizare Consiliului Concurenței.

Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1510 din 12.12.2003 cu privire la aprobarea Listei obiectivelor a căror pază nu poate fi efectuată de organizațiile particulare de pază

În urma examinării proiectului, Consiliul Concurenței a menționat că argumentarea cu privire la faptul că prin activitatea celor trei întreprinderi ce prestează servicii de pază din numele statului (Scutul Energetic, Detașamentul de pază paramilitară și ÎS „Servicii Pază a MAI”) se respectă pe deplin principiile de bază ale concurenței, nu reflectă situația reală existentă pe această piață. Aceasta deoarece competențele acestor întreprinderi sunt strict delimitate pe sectoare de activitate și de facto nu există constrângeri concurențiale cu care s-ar confrunta sistematic întreprinderile în cauză. Ca rezultat pe această piață lipsește o concurență eficientă.

O altă obiecție înaintată de către Consiliul Concurenței este că, autorii proiectului au extins nejustificat lista obiectivelor a căror pază urmează să fie efectuată de întreprinderile de stat specializate în domeniul prestării serviciilor de pază. Aceasta fiind contrar prevederilor art. 23 alin. 10 din Legea privind activitatea particulară de detectiv și de pază nr. 283 din 04.07.2003, conform căruia, lista obiectivelor la care activitatea particulară de pază nu poate fi practică urmează să fie stabilită prin lege, și trebuie să se refere exclusiv la obiectivele de importanță majoră, la obiectivele de asigurare vitală a localităților, la întreprinderile cu capital preponderent de stat și la alte obiective supuse pazei de stat.

De asemenea, au fost propuse modificări asupra unor prevederi cu caracter general, cum ar fi „obiectivele infrastructurii transportului”, care ar crea premise pentru acordarea unor privilegii nejustificate întreprinderilor de stat în domeniul prestării serviciilor de pază. Astfel, paza acestor obiective nu poate fi atribuită exclusiv întreprinderilor de stat, deoarece infrastructura transportului presupune un ansamblu de elemente în care se includ gări, stații auto, stații de oprire în tranzit, locuri de parcare a transportului, terminale, puncte de control, stații de alimentare etc., care pot fi deținute și cu drept de proprietate privată și respectiv paza acestora poate fi asigurată și de alte întreprinderi decât cele de stat.

Aceste prevederi din proiect pot conduce la restrângerea concurenței pe segmentul de piață al serviciilor de pază deschis concurenței și totodată limitează accesul pe piață a altor întreprinderi ce prestează servicii de pază, ceea ce constituie o încălcare a art. 12 alin (1) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012.

De asemenea, Consiliul Concurenței și-a reiterat propunerea expusă anterior în avizele prezentate pe marginea acestui subiect, referitor la separarea atribuției de asigurare a pazei în funcție de importanța, specificul și valoarea bunurilor și categoria beneficiarilor – pe de o parte instituțiile publice și alte obiective de importanță majoră, ce sunt segmente de piață unde concurență nu există, paza acestora fiind rezervată exclusiv întreprinderilor de stat, și pe de altă parte, beneficiari agenții economici, persoane fizice – segment de piață deschis concurenței, asigurat de întreprinderile particulare și de pază proprie.

Totodată, **Consiliul Concurenței a prezentat propuneri pe marginea altor proiecte de acte legislative și normative**, cele mai relevante fiind după cum urmează.

Proiectul Legii privind regimul armelor și munițiilor cu destinație civilă

La solicitarea Comisiei parlamentare "Comisia securitate națională, apărare și ordine publică", Consiliul Concurenței a examinat proiectul Legii privind regimul armelor și munițiilor cu destinație civilă. Pe parcursul examinării au fost constatate contradicții care limitau accesul persoanelor juridice pe sectorul serviciilor de instruire teoretică și practică pentru mânăuirea armei de foc. Astfel, a fost accentuată necesitatea asigurării accesului în condiții egale și pentru întreprinderile private la prestarea unor asemenea servicii.

Proiectul Legii cu privire la locuințe

În urma examinării proiectului de Lege cu privire la locuințe, Consiliul Concurenței a menționat necesitatea de a fi aduse în concordanță prevederile proiectului cu prevederile Legii nr. 1103 din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței, art.7 și art.52. De asemenea a fost atrasă atenția asupra necesității excluderii din conținutul art. 36 alin. (3) a cuvintelor „sunt transmise de locatar” și înlocuirea acestora cu textul „vor fi stabilite de părți”. Aceasta deoarece formularea în cauză crea premise de privilegiere a unor agenți economici în detrimentul altora, și limitarea a ultimilor la accesul liber pe piață, în condițiile în care alegerea modalității de contractare și receptare a serviciilor de comunicații audio-video – televiziune, telefonie și internet în clădire se va efectua prin manifestarea unilaterală de voință a unei singure părți – locatarul.

Proiectul Legii cu privire la salubritatea localităților

În aceeași ordine de idei poate fi menționat și avizul Consiliului Concurenței la proiectul legii cu privire la salubritatea localităților, care conținea prevederi conform cărora unul din drepturile prevăzute pentru operatorii din domeniu este exclusivitatea prestării serviciului de salubritate pentru toți utilizatorii din raza unității administrativ-teritoriale pentru care are decizia de dare a lui în administrare sau contract de parteneriat public-privat.

Aceste prevederi sunt de natură să limiteze libertatea agenților economici, oferindu-le drepturi exclusive, fapt care contravine atât principiului concurențial consfințit în art.126 al Constituției Republicii Moldova, cât și prevederilor legislației concurenței.

Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind tratarea cu radiații ionizante a produselor de diferită origine

Examinând proiectul, Consiliul Concurenței a stabilit că acesta conținea prevederi conform cărora tratarea cu radiații ionizante este o metodă obligatorie, preferențială față de alte metode alternative, fapt care poate genera majorarea prețurilor la produsele tratate în modul respectiv.

De asemenea, introducerea obligatorie a serviciului de tratare cu radiație ionizată a produselor de diferită origine limitează atât posibilitățile furnizorilor de servicii alternative de tratare a produselor, cât și dreptul agentului economic de a-și alege liber metoda de tratare. Aceasta contravine legislației concurențiale și poate influența esențial prețurile la mărfuri și servicii. Prevederile nominalizate au generat înaintarea avizului negativ al Consiliului Concurenței.

Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 538 din 02.09.2009 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind suplimentele alimentare

Consiliul Concurenței a atenționat despre existența problemelor pe piața suplimentelor alimentare, create de tratarea diferită de către agenții economici și unele autorități publice a suplimentelor alimentare.

A fost reiterată necesitatea modificării Hotărârii Guvernului nr. 538 din 02.09.2009 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind suplimentele alimentare, pentru a înlătura aceste interpretări duble și, mai ales, pentru a specifica expres faptul că noțiunea de "etichetare" din Regulamentul sanitar privind suplimentele alimentare urmează a fi interpretată în sensul noțiunii date de art. 2 din Legea nr.78 din 18.03.2004 privind produsele alimentare. Propunerea dată se întemeie pe constatările din Hotărârea Consiliului Administrativ al ANPC nr. APD-43-10/69 din 23.06.2011, potrivit căreia desconsiderarea (ignorarea) de către Centrul Național de Sănătate Publică a necesității prezentării prospectelor în cadrul dosarelor de notificare/ înregistrare a suplimentelor alimentare, a condus la faptul că agenții economici a căror produse prezentate pentru înregistrare/notificare nu conțin pe eticheta imprimată pe produs proprietăți de prevenire, tratare sau vindecare a bolilor la om, iar pe alte componente a etichetelor, inclusiv prospecte, aceste proprietăți se conțin, sunt avantajați față de cei care prezintă spre înregistrare suplimente alimentare a căror etichetă imprimată pe produs conține prescripții de sănătate.

Proiectul Legii privind grupurile de producători agricoli și asociațiile lor

Consiliul Concurenței a indicat în aviz că în scopul limitării fixării de prețuri inechitabile, înlăturarea aplicării în raporturile cu partenerii comerciali a unor condiții inegale și facilitării accesului consumatorilor la o diversitate cât mai mare de produse de calitate, este necesar de a fi operate modificări în proiectul dat, pentru a fi în concordanță cu prevederile Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, inclusiv a fost propusă includerea unui nou articol în proiect: art. 11¹ „Reguli de concurență aplicabile grupurilor de producători agricoli și asociațiilor lor”.

Proiectul Hotărârii de Guvern privind aprobarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio

Referitor la inițiativa Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor cu privire la proiectul respectiv, Consiliul Concurenței a emis un aviz prin care a atenționat asupra faptului că prin proiectul dat pot fi favorizate companiile „Orange Moldova” și „Moldcell” pentru participarea la concursul de acordare a drepturilor de utilizare a resurselor de spectru radio din benzile de frecvențe respective. Concursul se preconiza să fie organizat, anticipând data de 05.11.2014, fără a se ține cont de faptul că utilizarea frecvențelor radio din benzile în care numărul de licențe este limitat se poate face doar în condițiile obținerii acestora în urma unei proceduri de selectare obiectivă, transparentă, nediscriminatorie și proporțională. Astfel impunându-se ca la acordarea drepturilor să nu fie stabilite cerințe ce ar conduce la restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței.

De asemenea s-a menționat că amânarea achitării pe un termen de 20 de luni, de către compania „Orange Moldova”, a taxei pentru licență, ce constituie diferența dintre prețul istoric de 8,0 mil. dolari SUA, acordat pentru licența temporară și valoarea taxei de licență stabilite în euro în urma finalizării concursului, se consideră ajutor de stat în sensul prevederilor Legii cu privire la ajutorul de stat nr.139 din 15.06.2012.

Urmare a avizului Consiliului Concurenței și a ședințelor desfășurate la Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, cu participarea reprezentanților Consiliului Concurenței, proiectul Programului de management al spectrului de frecvențe radio a fost modificat în scopul aducerii acestuia în concordanță cu prevederile Legii concurenței nr.183 din 11.07.2012 și a Legii cu privire la ajutorul de stat nr.139 din 15.06.2012. Totodată, la punctul 14 din Programul de management al spectrului de frecvențe radio pe anii 2013-2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.116 din 11.02.2013, s-a indicat că eliberarea licenței de utilizare a frecvențelor radio din benzile de frecvențe 900 MHz și 1800 MHz companiei „Orange Moldova” S.A. va fi condiționată de achitarea integrală către bugetul de stat, în condițiile legii, a unei taxe de licență care a fost calculată luând în considerare valorile minime de expunere la concurs a taxelor de licență pentru resursele de spectru radio din benzile de frecvențe 900 MHz și 1800 MHz și volumul de spectru deținut în aceste benzi de către „Orange Moldova” S.A., care a fost alocat pe perioada de valabilitate a licenței pentru genul de activitate „prestarea serviciilor de telefonie celulară mobilă standardul GSM”, raportată la 20 de luni și care constituie 1,786 mil. euro.

Proiectul Hotărârii de Guvern pentru modificarea și completarea Regulamentului cu privire la modul de aprobare și înregistrare a prețurilor de producător la medicamente, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 525 din 22.06.2010

Ca rezultat al examinării proiectului în cauză, Consiliul Concurenței a constatat că modificările propuse în proiect, care prevedeau că ”în cazul în care medicamentul original nu a fost importat cu scop de comercializare pe parcursul a 6 luni din data aprobării prețului de producător, acesta se va exclude din Catalogul Național de prețuri” stabilesc interdicții neprevăzute de lege pentru activitatea întreprinderilor, fapt ce contravine prevederilor art.12 alin.(1) lit.c) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012.

De asemenea, modificările propuse, pot favoriza crearea condițiilor discriminatorii pentru producătorii din alte țări, care la stabilirea prețului au drept referință ”prețul mediu al celor mai mici trei prețuri de producător pentru aceleași medicamente din țările de referință cu care se efectuează comparația”.

Proiecte de Hotărâri de Guvern de implementare a prevederilor Legii nr. 96 din 13.04.2007 privind achizițiile publice

De asemenea, pe parcursul anului 2012 Consiliul Concurenței a examinat un șir de proiecte

de Hotărâri de Guvern de implementare a prevederilor Legii nr. 96 din 13.04.2007 privind achizițiile publice, printre care cele privind aprobarea următoarelor regulamente privind:

- achizițiile publice folosind licitația electronică;
- achizițiile publice folosind procedura de negociere;
- achizițiile publice folosind procedura de dialog competitiv, achiziții publice folosind sistemul dinamic;
- aprobarea acordului-cadru ca modalitate de atribuire a contractului de achiziție publică.

În urma examinării acestor proiecte s-a recomandat accentuarea necesității respectării principiilor liberei concurenței la organizarea achizițiilor publice, precum și a faptului că asocierea cu scopul de a depune oferta comună poate fi exercitată doar dacă această asociere nu este de natură să distorsioneze concurența.

Proiectul Legii pentru completarea art. 44 din Legea privind achizițiile publice nr. 96 din 13.04.2007

Consiliul Concurenței a examinat proiectul Legii pentru completarea art. 44 din Legea privind achizițiile publice nr. 96-XVI din 13.04.2007 remis de Comisia parlamentară economie, buget și finanțe, care avea drept scop susținerea producătorilor autohtoni din domeniul farmaceutic prin acordarea în cadrul licitațiilor publice naționale a unei marje preferențiale, în calitate de suport al statului în dezvoltarea acestui sector, pentru a contribui la diversificarea spectrului de produse farmaceutice autohtone propuse la un preț accesibil.

Având în vedere că o asemenea marjă a existat până în anul 2012 și producătorii autohtoni au beneficiat de susținere pentru a dezvolta sectorul, la excluderea acesteia, contrar, se observă că aceștia nu sunt competitivi, nu pot propune prețuri accesibile și nu dispun de un spectru divers de produse pentru a face față concurenței.

Scopul urmărit de autori putea fi atins prin supunerea producătorilor autohtoni la presiuni concurențiale ale producătorilor internaționali, care îi vor motiva să se dezvolte, să inoveze și să ofere prețuri competitive, astfel contribuind la dezvoltarea sectorului respectiv. Deschiderea pieței achizițiilor publice duce la creșterea competitivității produselor autohtone, totodată reducând cheltuielile publice pentru achiziții ceea ce duce la o utilizare eficientă a mijloacelor publice. Prin introducerea măsurilor de favorizare a producătorilor autohtoni în cadrul achizițiilor publice statul va achita mai mult pentru produse de care are nevoie, prin aceasta susținând artificial întreprinderi care nu sunt competitive.

Având stabilite angajamente exhaustive în Acordul de parteneriat și cooperare UE-RM, Planul de Acțiuni Uniunea Europeană - Republica Moldova și având intenția de a accede la Acordul privind achizițiile publice din cadrul OMC, precum angajamente din documentul semnat între RM și UE privind suportul bugetar, care prevedea excluderea până la finele anului 2011 a preferințelor locale din Legea privind achizițiile publice, Consiliul Concurenței a menționat că operarea modificărilor propuse nu este oportună. Mai mult ca atât, aceasta contravine principiilor concurenței, favorizând agenții economici autohtoni față de cei străini.

Proiectul de Lege cu privire la modificarea și completarea Codului Audiovizualului al Republicii Moldova nr. 260 din 27.07.2006

În contextul examinării proiectului de Lege cu privire la modificarea și completarea Codului Audiovizualului al Republicii Moldova nr. 260 din 27.07.2006 ce se referea la stabilirea taxelor pentru eliberarea licențelor de emisie și a autorizației de retransmisie, Consiliul Concurenței a menționat că art. 23 alin. (54) și 28 alin. (72) ale proiectului, ce prevedeau reducerea taxei cu 50% din taxa stabilită pentru solicitanții de licență/autorizație înregistrați cu cel mult un an înainte de data depunerii solicitării, au un caracter discriminatoriu și acordă privilegii neîntemeiate pentru anumiți participanți la piață, ceea ce contravine art. 12 al. (1) lit. b) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012.

Proiectul Legii cu privire la energia termică

Consiliul Concurenței a examinat proiectul Legii cu privire la energia termică, remis spre avizare de Ministerul Economiei și în contextul examinării acestuia a atras atenția asupra necesității respectării prevederilor Legii concurenței în procesul de definitivare a mai multor norme ale proiectului. Astfel, s-a indicat că normele din proiect ce prevăd faptul că licențierea este obligatorie pentru întreprinderile reglementate și opțională pentru întreprinderile nereglementate, conduce la stabilirea unor condiții discriminatorii în raport cu întreprinderile reglementate, ceea ce contravine art. 12 al. (1) lit. b) din Legea concurenței, în condițiile în care atât întreprinderile care prestează servicii publice de alimentare cu energie termică prin sisteme centralizate, precum și întreprinderile care prestează serviciile de alimentare cu energie termică prin sisteme de alimentare locale, la nivel de bloc prestează aceleași servicii, prin urmare este necesară o reglementare nediscriminatorie de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, a activității tuturor întreprinderilor (unităților) termoelectrice.

Totodată, s-a evidențiat faptul că divizarea întreprinderilor termoelectrice în două grupuri, un grup fiind reglementat, iar celălalt nereglementat are consecințe asupra concurenței și prin urmare asupra bunăstării consumatorilor. Întreprinderile nereglementate nu au obligația să respecte o metodologie de calcul a tarifelor ce i-ar determina să includă costuri minime, strict necesare oferirii serviciului, fapt ce poate duce la majorarea tarifului pentru energia termică. De asemenea, întreprinderile care gestionează centrale termice și prestează servicii unui număr limitat de consumatori (bloc/măi multe blocuri locative) pot impune prețuri inechitabile pentru serviciile prestate consumatorilor.

Astfel, s-a propus stabilirea la art. 6 din proiect a funcției ANRE de a monitoriza activitatea unităților termoelectrice nereglementate și/sau elaborarea unei metodologii în care să fie elaborate criterii după care unitățile termoelectrice nereglementate vor stabili tarifele la serviciile prestate, pentru a nu admite abuzul celor din urmă în raport cu consumatorii.

Proiectul Legii privind energia termică și proiectul Legii privind modificarea unor acte legislative

Examinând proiectul privind energia termică și proiectul Legii privind modificarea unor acte legislative, Consiliul Concurenței a constatat că prevederile proiectului conduc la stabilirea unor condiții discriminatorii, fapt ce contravine art. 12 alin. (1) lit. b) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012. Astfel, proiectul prevedea că sunt supuse licențierii activitățile unităților termoelectrice reglementate pentru producerea, transportul și distribuția energiei termice în scopul comercializării acesteia, iar în privința unităților termoelectrice nereglementate nu este prevăzută necesitatea obținerii licenței. Atât întreprinderile care prestează servicii publice de alimentare cu energie termică prin sisteme centralizate, precum și întreprinderile care prestează servicii de alimentare cu energie termică prin sisteme de alimentare locale, la nivel de bloc prestează aceleași servicii, prin urmare fiind necesară o reglementare nediscriminatorie din partea autorității de reglementare.

Divizarea întreprinderilor termoelectrice în două grupuri, unul fiind reglementat, iar celălalt nereglementat are consecințe asupra concurenței și bunăstării consumatorilor.

Proiectul Hotărârii de Guvern privind reglementarea produselor social importante

Examinând proiectul privind reglementarea produselor social importante, Consiliul Concurenței a constatat faptul că Nota informativă a proiectului nu argumenta economic și statistic necesitatea reglementării prețurilor la produsele social importante. Astfel, proiectul respectiv nu întrunea condițiile prevăzute la art. 20 alin. (6) din Legea nr. 231 din 23.09.2010 cu privire la comerțul interior, potrivit cărora necesitatea reglementării prețurilor urmează a fi argumentată economic și statistic, iar lista produselor/serviciilor social importante de primă necesitate trebuia să reflecte comportamentul consumatorilor din păturile social vulnerabile.

2.8 Practica judiciară

Pe parcursul *anului 2012*, reprezentanții Consiliului Concurenței au participat la *263 de ședințe de judecată* în care Consiliul Concurenței a avut calitate procesuală. În *anul 2013* reprezentanții Consiliului Concurenței au participat la *87 de ședințe de judecată*.

Numărul de ședințe de judecată la care au participat reprezentanții Consiliului Concurenței în perioada 2012-2013 se prezintă în Figura 1.

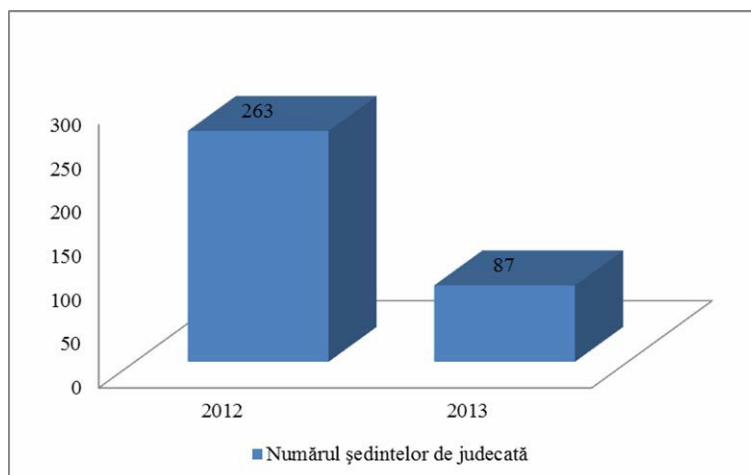

Figura 1 Numărul de ședințe de judecată la care au participat reprezentanții Consiliului Concurenței

În anul 2012 numărul dosarelor în care Consiliul Concurenței a participat în calitate de reclamant, pârât sau intervenient accesoriu de partea reclamantului sau pârâtului a fost de 42.

În anul 2013 se atestă o mică descreștere a dosarelor în care Consiliul Concurenței a avut calitate procesuală, astfel, numărul acestora ajungând la 35 de dosare.

Numărul de dosare în care Consiliul Concurenței a avut calitate procesuală și numărul acțiunilor în instanța de judecată în care au fost examinate deciziile Consiliului Concurenței în perioada 2012-2013 se prezintă în Figura 2.

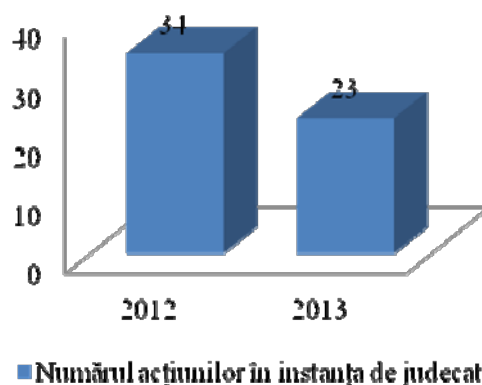
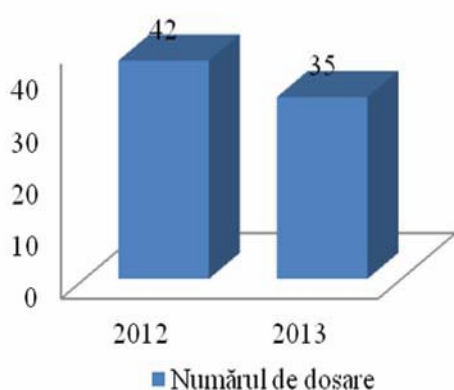

Figura 2 Dinamica numărului de dosare în care Consiliul Concurenței a avut calitate procesuală și a numărului acțiunilor în instanța de judecată

La începutul *anului 2012* se aflau în examinare *20 acțiuni în ordine de contencios administrativ*, pe parcursul anului fiind înaintate 14 acțiuni suplimentare – totalizând un număr

de 34 de acțiuni. În perioada respectivă, a fost finalizată examinarea a 15 cauze, prin pronunțarea de către instanța de judecată a deciziilor definitive și irevocabile.

Astfel, au fost pronunțate 8 hotărâri prin care au fost anulate deciziile Consiliului Concurenței (nefavorabile Consiliului Concurenței) și 7 hotărâri prin care au fost menținute în vigoare deciziile Consiliului Concurenței (favorabile Consiliului Concurenței). Acest fapt denotă un procent al câștigurilor realizat de către Consiliul Concurenței în mărime de 46,7% din cazurile a căror examinare a fost finalizată în cadrul instanței de judecată, prin pronunțarea unei hotărâri definitive și irevocabile.

La începutul *anului 2013* în ordine de contencios administrativ erau la examinare 19 acțiuni, pe parcursul anului fiind înaintate 4 acțiuni suplimentare. Pe parcursul anului a fost finalizată examinarea a 10 cauze. Astfel, au fost pronunțate 4 hotărâri prin care au fost anulate deciziile Consiliului Concurenței și 6 hotărâri prin care au fost menținute în vigoare deciziile Consiliului Concurenței, fapt ce denotă un procent al câștigurilor realizat de către Consiliul Concurenței în mărime de 60 la sută din cazurile a căror examinare a fost finalizată în cadrul instanței de judecată, prin pronunțarea unei hotărâri definitive și irevocabile.

Cauza descreșterii numărului de dosare în instanța de judecată este instituirea procesului de examinare preliminară a plângerilor, și respectiv inițierea investigațiilor doar pe cazuri cu suficiente semne de încălcare a legislației concurențiale. Concomitent, perioada de raportare a fost caracterizată prin constituirea Plenului Consiliului Concurenței, prin urmare în Plen fiind examinate un număr mai redus de chestiuni.

Structura deciziilor definitive și irevocabile pronunțate în instanța de judecată la examinarea deciziilor Consiliului Concurenței se prezintă în Figura 3.

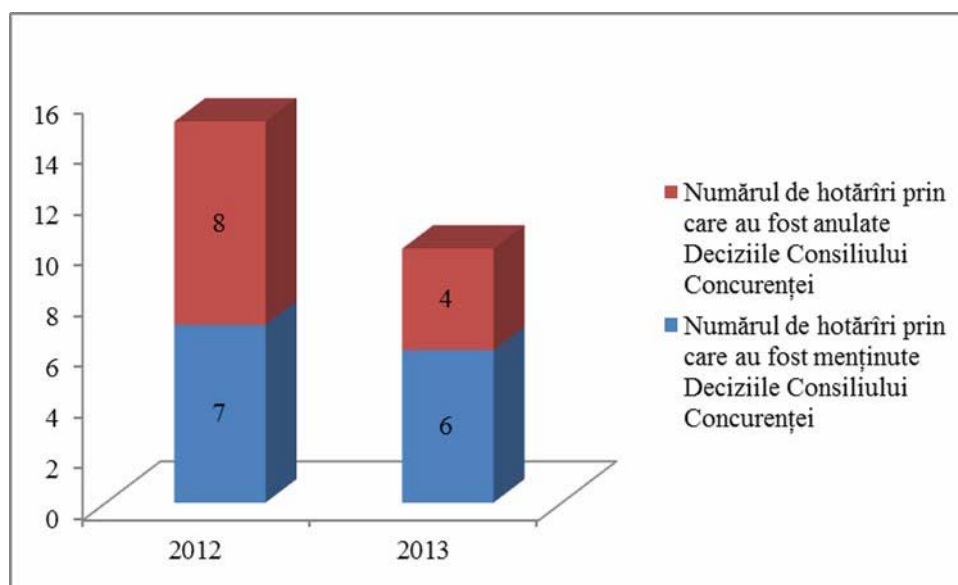

Figura 3 Structura deciziilor definitive și irevocabile pronunțate în instanța de judecată la examinarea deciziilor Consiliului Concurenței

Generalizând acțiunile în contencios administrativ finalizate în perioada anilor 2012-2013, se atestă un procentaj de 52 la sută de decizii favorabile pentru Consiliul Concurenței și 48 la sută a deciziilor nefavorabile Consiliului Concurenței. De asemenea, în perioada de raportare Consiliul Concurenței a înaintat în instanța de judecată 4 acțiuni de încasare în bugetul de stat a unui procent din venitul obținut prin încălcarea legislației cu privire la protecția concurenței (amenzi) în valoare totală de 1,653 mil. lei.

În cele ce urmează, vor fi prezentate în mod succint aspecte reținute de instanțele judecătorești în dosare în care acestea s-au pronunțat în perioada anilor 2012-2013 asupra încălcărilor din domeniul concurenței: acorduri anticoncurențiale, concurență neloială, abuz de poziție dominantă.

Cazul ÎM "Iseps Farma" S.R.L. împotriva Consiliului Concurenței

Prin Hotărârea nr. AA-6-09/62 din 09.06.2011 Consiliul Administrativ al ANPC a constatat încălcarea prevederilor art. 7 alin. (1) lit. b), c), d) din Legea nr. 1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței de către "Didiadi-Prim" S.R.L. și ÎM "Iseps Farma" S.R.L., prin participarea la licitațiile publice organizate și desfășurate de Agenția Medicamentului întru realizarea Programului Național "MoldDiab" pentru anii 2009-2010 prin înțelegere secretă, cu oferire de prețuri identice, cu divizare a pieții în funcție de volumul vânzărilor sau achizițiilor.

ÎM "Iseps Farma" S.R.L. a atacat Hotărârea autorității de concurență la Curtea de Apel Chișinău, instanța care a respins acțiunea ca neîntemeiată, invocând faptul că argumentele indicate în cererea de chemare în judecată nu constituie temei pentru anularea actului administrativ contestat.

Împotriva Hotărârii pronunțate de Curtea de Apel Chișinău, ÎM "Iseps Farma" S.R.L. a formulat cerere de recurs, care a fost respinsă de către Curtea Supremă de Justiție.

Astfel, instanța de recurs a menținut soluția Curții de Apel Chișinău în ceea ce privește faptul că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei pentru anularea actului administrativ, iar actul contestat a fost adoptat cu respectarea și aplicarea corectă a legislației procedurale. De asemenea, Curtea Supremă de Justiție a constatat dreptul autorității de concurență, în realizarea atribuțiilor prevăzute de lege, de a exercita controlul asupra respectării de către agenții economici a legislației cu privire la protecția concurenței, precum și de a constata încălcări.

Cazul SC "Inter-Tabac" S.R.L. împotriva Consiliului Concurenței

La data de 06.09.2012 Consiliul Administrativ al ANPC a adoptat Hotărârea nr. CNP-03-12/61, prin care a constatat ca încălcarea a art. 8 alin. (1) lit. d) din Legea cu privire la protecția concurenței acțiunile de concurență neloială a SC "Inter-Tabac" S.R.L., manifestate prin copierea formei, ambalajului și aspectului exterior al mărfii agentului economic "Tutun-CTC" S.A.

SC "Inter-Tabac" S.R.L., nefiind de acord cu Hotărârea autorității de concurență a atacat-o la Curtea de Apel Chișinău, instanța care a admis acțiunea și a anulat Hotărârea autorității de concurență.

În motivarea Hotărârii instanța a invocat faptul că autoritatea de concurență nu a așteptat finalizarea cauzei în instanța de judecată înaintată de către "Tutun-CTC" S.A. privind combaterea concurenței neloiale și a emis Hotărârea prin care a calificat acțiunile SC "Inter-Tabac" S.R.L. ca încălcarea legislației cu privire la protecția concurenței. De asemenea, instanța a menționat că argumentele expuse de către autoritatea de concurență sunt nejustificate, vin în contradicție cu materialele cauzei, iar autoritatea de concurență nu a fost în drept să emită Hotărârea contestată, până la soluționarea cauzei în fond de către instanța care examina acțiunea privind combaterea concurenței neloiale.

Împotriva Hotărârii Curții de Apel, autoritatea de concurență a formulat cerere de recurs, admisă de Curtea Supremă de Justiție, care a casat Hotărârea atacată.

Astfel, instanța de recurs a menținut decizia autorității de concurență ce a constatat că țigarele produse de SC "Inter-Tabac" S.R.L. au gradul de similitudine a aspectului exterior

vizual foarte ridicat cu țigarele produse de "Tutun-CTC" S.A. De asemenea, ambalajul produselor SC "Inter-Tabac" S.R.L., atât după formă cât și a revendicărilor culorilor imprimate pe cutii, sunt identice, cu excepția denumirii, respectiv, acestea pot fi ușor confuzionate de către consumatori.

Cazul ÎCS "RED Union Fenosa" SA împotriva Consiliul Concurenței

Prin Hotărârea nr. APD-33-10/67 din 23.06.2011 Consiliul Administrativ al ANPC a constatat încălcarea prevederilor art. 6 lit. d), f) din Legea nr. 1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței de către ÎCS "RED Union Fenosa" S.A. manifestate prin:

- refuzul de a instala anumite tipuri de contoare de energie electrică, comercializate de "Lachi-Aparat" S.R.L., în baza cerinței utilizării contoarelor doar cu ecran LCD;
- prevederea din avizul de racordare "se recomandă / necesar utilizarea" modelelor contoarelor care urmează a fi utilizate și la prevederea "în caz de procurare a echipamentului de măsurat de la alt furnizor decât operatorul rețelei de distribuție, la momentul coordonării întregului proiect se va coordona și echipamentul de evidență";
- acceptarea selectivă la instalarea contoarelor de energie electrică cu inducție unor consumatori non-casnici.

ÎCS "RED Union Fenosa" S.A. a atacat Hotărârea la Curtea de Apel Chișinău, care a respins cererea ca fiind nefondată.

Recursul declarat de către ÎCS "RED Union Fenosa" S.A. a fost admis de către Curtea Supremă de Justiție, care a casat Hotărârea instanței de apel și a restituit pricina la rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată. Drept temei a servit faptul că concluziile instanței de apel referitor la respingerea cererii sunt lipsite de suport probant, rezultată din neexaminarea din mai multe aspecte a cauzei și în consecință, nestabilirea tuturor circumstanțelor importante pentru soluționarea litigiului. De asemenea, instanța de recurs a invocat că Hotărârea nu este motivată și nu răspunde argumentelor formulate în cererea de chemare în judecată.

Urmare examinării repetate a cererii ÎCS "RED Union Fenosa" S.A., într-un alt complet de judecată, instanța, de asemenea a respins cererea de chemare în judecată. Prin decizia definitivă și irevocabilă a Curții Supreme de Justiție a fost respins recursul declarat de către ÎCS "RED Union Fenosa" S.A. și menținută în vigoare Hotărârea autorității de concurență.

În motivarea deciziei Curtea Supremă de Justiție a menționat că instanța de apel corect a examinat și a reflectat în hotărâre dreptul autorității de concurență de a constata încălcarea legislației cu privire la protecția concurenței, precum și faptul că în cadrul investigației efectuate de către autoritatea de concurență au fost examinate și elucidate corect toate circumstanțele care au avut importanță pentru elucidarea încălcărilor imputate ÎCS "RED Union Fenosa" S.A.

În urma activității desfășurate, au fost identificate unele probleme la examinarea cauzelor în instanțele de judecată.

1. Aplicarea neuniformă a legislației concurențiale

ÎCS „Business Market” S.R.L. și ÎCS „Comontel-Grup” S.R.L. s-au adresat în instanța de judecată, cu două cereri separate, prin care au solicitat anularea Dispozițiilor de inițiere a investigației. Dispozițiile în cauză, prezentau două acte similare, diferiți fiind doar subiecții. Astfel, la data de 10.11.2010 Curtea Supremă de Justiție a menținut în vigoare o Dispoziție de inițiere, iar la data de 02.02.2011 a anulat o altă Dispoziție de inițiere.

Astfel, în prezent în practica judiciară în domeniul concurenței există decizii irevocabile diametral opuse asupra a două cazuri cu obiect absolut identic, fapt care contravine principiului de aplicare corectă și uniformă a legislației de către instanțele judiciare.

2. Insuficiența experienței judiciare în Republica Moldova în examinarea cazurilor de acorduri anticoncurențiale

I. Prin Hotărârea autorității de concurență, au fost calificate ca acțiuni coordonate la stabilirea prețurilor de vânzare cu amănuntul a produselor petroliere ale „Petrom Moldova” S.A., „Lukoil-Moldova” S.R.L., SC „Parstar Petrol” S.R.L., „Valiexchimp” S.R.L., ÎM „Tirex Petrol”, ÎM „Rompetrol Moldova”, Î.C.S. „BEMOL Retail” S.R.L. În instanța de judecată au fost înaintate 7 acțiuni, care nu au fost conexe, dar au fost examinate separat, astfel, existând 7 decizii ale instanței asupra unei hotărâri a autorității de concurență.

II. Situație similară se atestă și în cazul dosarului „Didiadi-Prim” SRL și ÎM „Iseps Farma” S.R.L. Acțiunile întreprinderilor menționate au fost calificate ca acțiuni anticoncurențiale, manifestate prin participarea la licitațiile publice organizate și desfășurate de Agenția Medicamentului întru realizarea Programului Național „MoldDiab” pentru anii 2009-2010 prin înțelegere secretă, cu oferire de prețuri identice, cu divizare a pieței în funcție de volumul vânzărilor sau achizițiilor. Întreprinderile în cauză au atacat separat Hotărârea autorității de concurență. În cadrul examinării acțiunile nu au fost conexe, existând 2 decizii ale instanței asupra unei Hotărâri a autorității de concurență.

Practica internațională demonstrează necesitatea conexării și examinării în cadrul aceluiași proces de judecată a cazurilor de cartel.

3. Obligarea Consiliului Concurenței să constate faptul de concurență neloială și de a constata încălcarea prevederilor art. 9 din Legea nr. 1103 cu privire la protecția concurenței

Prin Hotărârea instanței de judecată, în cauza Jurnal de Chișinău Plus către autoritatea de concurență, privind anularea Hotărârii, s-a dispus:

- a anula Hotărârea autorității de concurență și a obliga autoritatea să constate faptul practicării concurenței neloiale de către posturile de televiziune: TV7, Euro TV, ALT TV, Accent TV, și sancționarea acestor posturi pentru acțiunile anticoncurențiale;
- a obliga autoritatea de concurență să constate încălcarea de către Consiliul Coordonator al Audiovizualului a prevederilor art. 9 al Legii nr. 1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței și să-i prescrie să întreprindă măsurile necesare pentru a înlătura încălcările.

Prin Decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 05.03.2014 au fost admise cererile de apel declarate de Consiliul Concurenței și Consiliul Coordonator al Audiovizualului (CCA), fiind casată integral Hotărârea primei instanțe din 11.10.2013. Curtea de Apel a constatat încălcarea de către CCA a prevederilor art. 9, alin. (1), lit. c), d) din Legea cu privire la protecția concurenței nr. 1103 din 30.06.2000.

Totodată, Consiliul Concurenței a contestat cu recurs Decizia Curții de Apel din 05.03.2014 la Curtea Supremă de Justiție, în partea ce ține de constatarea de către instanța de apel a încălcării de către CCA a prevederilor art. 9, alin. (1), lit. c), d) din Legea cu privire la protecția concurenței nr. 1103 din 30.06.2000. Conform prevederilor art. 4, alin. (4) și art. 10, alin. (1) ale Legii menționate, în vigoare până 14.09.2012, pentru reprimarea activității anticoncurențiale a agenților economici, a autorităților publice, precum și exercitarea controlului asupra aplicării legislației cu privire la protecția concurenței, a fost stabilită competența exclusivă a Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței.

Pentru Consiliul Concurenței perioada anilor 2012–2013 a reprezentat o etapă de tranziție, ea fiind marcată de adoptarea a Legii concurenței nr. 183 în 11.07 2012 și Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012. Concomitent, în perioada respectivă s-a desfășurat procesul de constituire a organului de conducere a Consiliului Concurenței – Plenului Consiliului Concurenței, modificarea și consolidarea structurii organizatorice a autorității. Toate aceste

modificări nu au influențat negativ procesul de investigare a cazurilor de încălcare a legislației concurențiale, precum și activitatea de modificare a cadrului legal și normativ.

Consiliul Concurenței a contribuit la formarea practicii judiciare a Republicii Moldova în domeniul concurenței. În urma participării reprezentanților Consiliului Concurenței la ședințele de judecată pe cauzele de contencios administrativ, pe parcursul activității sale, se constată o tendință de creștere a numărului de cauze câștigate de către Consiliul Concurenței în instanța de judecată.

Capitolul III. Promovarea culturii concurențiale și în domeniul ajutorului de stat

În conformitate cu art. 126 din Constituție, statul trebuie să asigure libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție. Astfel, asigurarea unui mediu concurențial favorabil ține de responsabilitatea mai multor autorități.

Consiliul Concurenței depune toate eforturile în scopul promovării culturii concurențiale și în domeniul ajutorului de stat prin dialogul continuu cu autoritățile publice centrale și locale, mediul de afaceri și întreaga societate.

3.1 Promovarea concurenței în dialogul cu autoritățile publice

În exercitarea atribuțiilor sale, Consiliul Concurenței conlucrează cu autoritățile publice în vederea realizării prevederilor legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității.

Unul din instrumentele de promovare a culturii concurențiale în societate îl constituie dialogul cu autoritățile publice și diferite instituții. În acest sens autoritatea de concurență a mers pe calea inițierii și dezvoltării unui dialog continuu cu toate instituțiile aferente domeniului său de implicare. La reușita acestui dialog au contribuit în egală măsură toate subdiviziunile Consiliului Concurenței, implicându-se plenar în acțiunile de comunicare și informare. În acest sens, au fost organizate mai multe ședințe cu autoritățile publice și mediul de afaceri.

Astfel, în scopul promovării Legii cu privire la ajutorul de stat nr.139 din 15.06.2012 au fost organizate ședințe de lucru cu reprezentanții autorităților publice centrale (APC) și autorităților publice locale (APL), privind raportarea și notificarea ajutorului de stat. În perioada de raportare au fost realizate, în majoritatea unităților administrativ-teritoriale de nivelul II (la nivel de raion), evenimente de informare și consultare a primăriilor, consiliilor raionale, serviciilor publice desconcentrate și descentralizate.

Într-o promovare a culturii concurențiale, dialogul cu autoritățile și instituțiile publice a fost asigurat prin organizarea de ședințe cu reprezentanții autorităților de reglementare, dat fiind că cele mai importante probleme de ordin concurențial, care au fost sesizate de societate, sunt cele identificate anume pe piețele reglementate. Astfel, au fost organizate întrevederi, ședințe de lucru și mese rotunde cu Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Pieței Financiare, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, Consiliul Coordonator al Audiovizualului, Agenția Turismului a Republicii Moldova. În cadrul discuțiilor cu autoritățile nominalizate a fost remarcată necesitatea intensificării colaborării autorităților de reglementare în vederea liberalizării și dereglementării treptate a piețelor pentru a le deschide concurenței. Aceasta va contribui la restructurarea și modernizarea economiei Republicii Moldova, la integrarea în spațiul european. Concomitent, în cadrul acestor ședințe au fost prezentate noile prevederi din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, întru implementarea și promovarea culturii concurențiale, aplicarea corectă și eficientă a legislației în domeniu.

Totodată, în scopul consolidării dialogului cu autoritățile publice privind concurența, Consiliul Concurenței a participat la activitatea Comisiei interdepartamentale de control pentru asigurarea securității asistenței farmaceutice și contracararea importului ilicit, cu prezentarea informațiilor despre problemele concurențiale în cadrul organizării și desfășurării licitațiilor de procurare a insulinei.

În cadrul colaborării cu Parlamentul Republicii Moldova, la solicitarea Comisiei parlamentare economie, buget și finanțe, au fost prezentate informații referitor la piața zahărului și la piața petrolieră, prin prisma problemelor concurențiale aferente acestora.

În perioada de raportare, asigurarea dialogului și instituirea relațiilor de colaborare cu autoritățile și instituțiile din țară a fost realizată prin participarea la diverse dezbateri publice, lansate de autoritățile administrației publice centrale, unde reprezentanții Consiliului Concurenței au participat în calitate de experți pe probleme de concurență și ajutor de stat.

La fel, reprezentanții Consiliului Concurenței sunt membri ai grupurilor de lucru la Ministerul Economiei al Republicii Moldova și în toate Comisiile pe produs ale Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

3.2 Activitatea de informare și promovare în domeniul ajutorului de stat

Legea cu privire la ajutorul de stat nr.139 din 15.06.2012 a intrat în vigoare la data de 16.08.2013. Această Lege stabilește cadrul juridic privind modalitățile de autorizare, monitorizare și raportare a ajutorului de stat acordat beneficiarilor din toate sectoarele economiei naționale, cu excepția sectorului agricol, în vederea menținerii unui mediu concurențial normal.

Fiind un domeniu nou în legislația Republicii Moldova, Legea cu privire la ajutorul de stat nr.139 din 15.06.2012 necesită o atenție deosebită în contextul informării beneficiarilor, furnizorilor și altor persoane interesate. Informarea societății despre prevederile acestei legi constituie o prioritate în politicile Consiliului Concurenței, ajutorul de stat fiind acea măsură de sprijin, ce conferă beneficiarului un avantaj economic și poate distorsiona concurența. Consiliul Concurenței, la rândul său este autoritatea publică responsabilă de asigurarea implementării legislației concurențiale.

Întru promovarea Legii cu privire la ajutorul de stat nr.139 din 15.06.2012, în perioada 2012-2013 au avut loc un șir de întreveneri, ședințe și mese rotunde cu autoritățile publice centrale și locale, agenții economici și reprezentanții societății civile.

Ședințele de lucru au fost organizate în majoritatea raioanelor, în scopul informării APL de nivelul I și II despre necesitatea implementării Legii nr.139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat. În cadrul acestor ședințe, aleșii locali și funcționarii publici au fost familiarizați cu prevederile legislației în materie de ajutor de stat.

Ca rezultat, pe măsura extinderii numărului de ședințe desfășurate, a crescut eficiența colaborării cu APL și anume, s-a activizat procesul de inventariere a ajutorului de stat existent pe anii 2011-2013, proces ce urmează a fi încheiat până la data de 16.08.2014.

În continuare, în Tabelul 2 este prezentată statistica cu privire la ședințele desfășurate și prezența reprezentanților APL la aceste evenimente.

Tabelul 2 Statistica ședințelor desfășurate în teritoriu și prezența reprezentanților APL

Nr.	Denumirea	Reprezentanți ai primăriilor prezenți la ședințe	Numărul total al primăriilor	Ponderea participării (%)
Municipii				
1.	Mun. Chișinău	17	19	90
Raioane				
2.	Anenii Noi	26	26	100
3.	Basarabeasca	7	7	100
4.	Briceni	24	28	86
5.	Cahul	33	37	89
6.	Cantemir	22	27	81

Nr.	Denumirea	Reprezentanți ai primăriilor prezenți la ședințe	Numărul total al primăriilor	Ponderea participării (%)
7.	Drochia	24	28	86
8.	Fălești	28	33	85
9.	Florești	40	40	100
10.	Hâncești	39	39	100
11.	Ialoveni	21	25	84
12.	Nisporeni	23	23	100
13.	Ocnita	20	21	95
14.	Orhei	35	38	92
15.	Ungheni	31	33	94

În scopul promovării legislației cu privire ajutorul de stat, în 2012-2013 au fost vizitate 2/3 din raioane, urmând ca în semestrul I al anului 2014 să fie vizitate celelalte.

Concomitent, Consiliul Concurenței a inițiat o colaborare cu Agențiile de Dezvoltare Regională Nord și Sud, care au oferit suport Consiliului Concurenței în organizarea ședințelor suplimentare pentru unele primării, după cum urmează în Tabelul 3.

Tabelul 3 Statistica ședințelor desfășurate în teritoriu cu reprezentanții Agențiilor de Dezvoltare Regională

Nr.	Denumirea	Numărul total al primăriilor
1.	Mun. Bălți	3
2.	Căușeni	30
3.	Cimișlia	23
4.	Glodeni	19
5.	Leova	25
6.	Râșcani	28
7.	Sângerei	26
8.	Soroca	35
9.	Șoldănești	23
10.	Ștefan Vodă	23

În cadrul activităților proiectului de twinning „Sprijin pentru implementarea și respectarea politicii în domeniul concurenței și ajutorului de stat” au avut loc instruirii pentru circa 30 de judecători de la Curtea Supremă de Justiție și de la Curtea de Apel Chișinău. Totodată, a fost organizată Conferința internațională “Politicile Concurenței și Ajutorului de stat – provocări pentru Republica Moldova”.

Împreună cu experții Grupului Băncii Mondiale au fost puse bazele elaborării platformei electronice pentru raportarea ajutorului de stat. Registrul ajutoarelor de stat este destinat evidenței integrate a ajutoarelor de stat și asigurarea transparenței în inițierea și acordarea acestora. Sistemul are drept scop asigurarea formării sursei informaționale automatizate în domeniul ajutorului de stat, furnizorilor de ajutor de stat, precum și beneficiarilor ajutorului de stat.

Promovarea Legii cu privire la ajutorul de stat nr.139 din 15.06.2012 a fost realizată și prin intermediul surselor mass – media, fiind mediatizată, în cadrul emisiunilor radiofonice, televizate și în publicațiile periodice.

3.3 Seminare, mese rotunde și ateliere de lucru

Perioada 2012-2013 a fost caracterizată prin schimbări majore în contextul aprobării unei noi legislații în domeniul concurenței și reorganizarea instituției. Necesitatea acestor reforme, dar mai ales importanța aplicării corecte și eficiente a noii legislații s-a desprins din vectorul european al Republicii Moldova.

Un instrument important în realizarea promovării culturii concurențiale îl constituie organizarea seminarelor, meselor rotunde și atelierelor de lucru. Importanța organizării și participării în cadrul unor astfel de acțiuni este incontestabilă, ele oferind posibilitatea de a stabili lacunele posibile în perceperea informației comunicate și de a le suplini.

În perioada 2012-2013, au fost organizate numeroase conferințe, mese rotunde și ateliere de lucru, întru promovarea culturii concurențiale și elucidarea impactului noilor valori asupra societății.

Astfel, în perioada de raportare a fost organizată masa rotundă cu tematica “Prezentarea rolului politicii concurenței pentru crearea unui mediu favorabil atragerii investițiilor și desfășurării afacerilor în Republica Moldova”, seminarul cu genericul „Consiliul Concurenței: noile legi conform standardelor europene”, organizat în comun cu Asociația pentru Democrație Participativă ADEPT, proiectul social pentru promovarea concurenței “Concurența cu ochii copiilor”, etc. În cadrul acestui eveniment, copii au ilustrat concurența conform percepțiilor proprii (vezi anexa 3).

La evenimente au participat: experți de la Institutul Economiei de Piață, de la Alianța Asociațiilor de Business, Asociația Ziariștilor Economici, experții CREDO, Asociația Națională de Marketing, Universitatea Succesului DEL, IDIS “Viitorul”, Asociația pentru drepturile de autor și conexe „Apollo”, analiști economici de la “Ziarul Național” și “Adevărul”, ș.a.

Discuțiile cu experții economici au avut caracter deschis, fiind abordate subiecte pe marginea problemelor concurențiale pe piața energetică, a audiovizualului, etc., stabilindu-se locul și rolul Consiliului Concurenței în intervenția pe piețele reglementate.

În realizarea acestor acțiuni Consiliul Concurenței a promovat colaborarea cu ambasadele statelor străine de la Chișinău, precum ambasada României, Turciei, etc., mediul de afaceri, reprezentanții societăților civile, presa etc.

De asemenea, reprezentanții Consiliului Concurenței au participat la seminare, mese rotunde, conferințe internaționale organizate de autoritățile administrației publice și organizațiile neguvernamentale în Republica Moldova, în cadrul acestor evenimente oferind opinii în calitate de experți.

Totodată, angajații Consiliului Concurenței au participat la dezbateri publice lansate de autoritățile administrației publice centrale, asupra proiectelor de acte legislative și normative, mese rotunde, ateliere de lucru organizate de autoritățile administrației publice.

3.4 Participarea la cursurile de perfecționare profesională și instruire continuă

Creșterea profesionalismului angajaților prin perfecționarea și instruirea continuă a acestora a constituit un vector de bază în fortificarea capacității instituționale a Consiliului Concurenței.

Participarea la cursurile de perfecționare profesională și instruire continuă dezvoltă profesionalismul angajaților, dar și contribuie la crearea unor relații de colaborare care permit asigurarea unui schimb continuu de experiență.

Astfel, în perioada 2012-2013 angajații autorității de concurență au participat la cursuri de instruire internă în număr de 30 de persoane, și 45 de persoane la cursurile de instruire externă, ceea ce constituie 100% din numărul angajaților autorității de concurență.

Una din cerințele specifice care se referă la abilități profesionale și atitudini/comportamente necesare pentru exercitarea eficientă a funcției publice o constituie cunoașterea limbilor străine. Întru realizarea acestor cerințe, toți angajații Consiliului Concurenței, în perioada de raportare, au avut posibilitatea să-și perfecționeze nivelul de cunoaștere a limbii engleze, beneficiind, pe o durată de peste un an, de un curs de limbă engleză, oferit în cadrul Proiectului twinning “Suport pentru implementarea și respectarea politicii în domeniul concurenței și ajutorului de stat”.

În scopul stimulării cooperării între autorități, întru promovarea și intensificarea schimbului de experiență și informații, susținerea reciprocă, organizarea de consultări periodice a fost promovată participarea angajaților Consiliului Concurenței în cadrul unui șir de seminare, ateliere de lucru, vizite de studiu realizate la nivel internațional.

Astfel, în perioada anilor 2012-2013, au fost realizate vizite de studiu în Bosnia și Herțegovina, Estonia, Federația Rusă, România, Ungaria. În cadrul acestor vizite, angajații Consiliului Concurenței au participat la diverse seminare, ateliere de lucru și mese rotunde, unde au acumulat cunoștințe noi și au avut posibilitatea de a studia experiența autorităților similare din alte state. Scopul acestor vizite a rezidat în preluarea bunelor practici de aplicare a legislației din domeniul concurenței și ajutorului de stat, fiind focusat în mare parte asupra tehnicilor și procedurilor de examinare și investigare, implicând atât latura practică, reflectată în atelierele de lucru, cât și cea teoretică. În măsură de 80%, bugetul acestor vizite a fost asigurat de organizatori.

Un loc aparte în creșterea și dezvoltarea capacităților profesioniste îl constituie procesul de autoinstruire, realizat în cadrul examinării dosarelor, specificul fiecărui caz aflat în examinare necesitând un studiu amplu a literaturii de specialitate, documentare amănunțită și informare continuă.

Totodată, în scopul asigurării întrunirii cerințelor specifice necesare pentru exercitarea eficientă a funcției publice de către noii angajați, autoritatea de concurență asigură realizarea unor instruiți interne.

Astfel, toți angajații Consiliului Concurenței au fost implicați în procesul de elaborare a regulamentelor care asigură implementarea Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012 și Legii cu privire la ajutorul de stat nr.139 din 15.06.2012. La discuțiile și dezbaterile organizate de grupurile de lucru pe fiecare regulament au fost invitați toți angajații în scopul familiarizării cu domeniile discutate.

Totodată, pentru toți angajații Consiliului Concurenței în perioada de raportare a fost efectuată o instruire complexă. Personalul încadrat a participat la seminare, în cadrul cărora au avut loc prezentări și discuții despre activitatea autorității, specificul cazurilor examinate.

3.5 Asigurarea transparenței activității

Transparența procesului decizional constituie unul din principiile fundamentale de organizare și funcționare a autorităților publice, normele aplicabile pentru asigurarea transparenței în procesul decizional din cadrul autorităților administrației publice centrale și locale, altor autorități publice fiind stabilite prin Legea nr. 239 privind transparența în procesul decizional. Dreptul la informații fiind unul din drepturile fundamentale ale omului, este garantat prin art. 34 din Constituția RM.

Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012, la rândul său conține un șir de reglementări de natură să asigure transparența în procesul decizional al autorității de concurență, precum și exercitarea dreptului la apărare a părților. Astfel, art. 59 al Legii stabilește obligativitatea transmiterii raportului de investigație, pentru informare, părților în cauză, care au dreptul să prezinte observații asupra acestuia.

Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 prevede ca înainte de adoptarea unor acte administrative, Consiliul Concurenței, în cadrul procedurilor de investigație sunt garantate pe deplin drepturile la apărare al părților în cauză prin acordarea posibilității de a-și exprima punctul de vedere cu privire la concluziile și propunerile din raportul de investigație, asigurarea accesului la dosar și dreptul la audieri. Dreptul la apărare al agenților economici este inviolabil.

De asemenea, autorul plângerii poate solicita accesul la documentele pe care Consiliul Concurenței și-a bazat examinarea preliminară, conform art. 60 din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 .

Deciziile și prescripțiile adoptate de Plenul Consiliului Concurenței se comunică în scris persoanelor vizate în termen de 10 zile calendaristice de la data adoptării lor.

Dispoziții cu privire la publicare sunt incluse în art. 58 alin. (3) al Legii menționate care prevede că Plenul Consiliului Concurenței publică un rezumat al cauzei și conținutul esențial al angajamentelor sau al acțiunii viitoare propuse, iar terții interesați pot să-și prezinte observațiile într-un termen stabilit de Plenul Consiliului Concurenței în publicarea efectuată, care nu poate fi mai mic de o lună.

Una din măsurile întreprinse de Consiliul Concurenței pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor în procesul decizional rezidă în publicarea informațiilor pe pagina web al autorității și în Monitorul Oficial.

Existența unei pagini web calitative constituie o necesitate indispensabilă pentru orice instituție. Pagina web a autorității este un instrument esențial în asigurarea comunicării cu societatea, fiind sursa de bază a unei informații prompte și sigure.

Odată cu adoptarea noii legislații în domeniul concurenței și reorganizarea autorității din Agenția Națională pentru Protecția Concurenței în Consiliul Concurenței a fost reorganizată și pagina instituției. Dezvoltarea noii pagini web a Consiliului Concurenței a garantat sporirea și îmbunătățirea conținutului informațional al acesteia. Principiile de bază în crearea unei noi pagini au fost transparența și continuitatea informației publicate. Scopul de bază este de a informa societatea despre acțiunile întreprinse întru realizarea obiectivului de asigurare a respectării legislației concurențiale, prin acțiuni de preîntâmpinare a practicilor anticoncurențiale, înlăturarea încălcărilor concurențiale, promovarea și creșterea culturii concurențiale.

În acest context pagina web a fost permanent actualizată cu publicarea deciziilor Plenului Consiliului Concurenței, cadrului legislativ, noutăților privind activitățile efectuate.

În scopul promovării culturii concurențiale și asigurării transparenței activității Consiliului Concurenței, dar și constituirea unei căi de dialog direct cu publicul au fost create paginile autorității de concurență în rețelele de socializare Tweeter și Facebook. Aceste rețele sunt canale rapide și puternice de comunicare care pot contribui la implicarea publicului, oferind posibilitatea de a stabili un dialog. Acest instrument de comunicare va oferi posibilitatea aprecierii impactului activității Consiliului Concurenței, dar mai ales depistarea celor mai acute probleme pentru societate.

Un alt instrument utilizat pe larg în asigurarea transparenței autorității de concurență l-au constituit comunicatele de presă. Pe parcursul perioadei anilor 2012 – 2013 Consiliul Concurenței a elaborat 30 de comunicate de presă privind hotărâri de importanță socială, activitatea autorității de avizare a proiectelor de acte legislative și normative, precum și evenimente importante la care au participat reprezentanții Consiliului Concurenței.

Transparența activității Consiliului Concurenței a fost asigurată și prin participarea reprezentanților la diverse emisiuni radiofonice și televizate.

În cadrul monitorizării presei se relevă că Consiliul Concurenței a înregistrat o mediatizare neutră. Totodată, cele mai multe materiale jurnalistice referitoare la activitatea Consiliului Concurenței au apărut în surse electronice, fiind urmate de publicații scrise și emisiuni televizate.

În perioada reflectată au fost monitorizate toate canalele media centrale care constituie 46 publicații scrise , 8 posturi de televiziune și peste 200 de portaluri online.

Printre agențiile care s-au evidențiat în mediatizarea Consiliului Concurenței în perioada reflectată putem menționa (în ordine alfabetică) *companiile de televiziune*: Jurnal TV, Publika, Prime, TV 7 și în *presa scrisă* cel mai mult au reflectat activitățile Consiliului Concurenței: Adevărul Moldova, Capital Market, Economist, Jurnal de Chișinău, Komersant Plus, Logos Press, Moldova Suverană, Panorama, Săptămâna, Timpul; *on-line media*: www.adevarul.ro, www.aif.md, www.eco.md, www.jurnal.md, www.noi.md, www.politik.md, www.publika.md, www.timpul.md, www.totul.md, etc.

Unele teme au fost abordate de mai multe mijloace de informare de masă: amendarea companiilor care încalcă legislația cu privire la concurență, (21 de articole dedicate), autorizarea monopolurilor și recunoașterea poziției dominante a anumitor companii (27 de articole dedicate), intrarea în vigoare a noii legislații și restructurarea autorității (34 articole dedicate), problemele existente în domeniile piețelor reglementate ca de exemplu cea piața carburanților, piața energetică, audiovizualul (34 articole dedicate), piața insulinei (43 articole dedicate), piața asigurărilor (10 articole dedicate).

Totodată, în perioada reflectată numărul articolelor dedicate Consiliului Concurenței a prevalat celor în care a fost doar menționată.

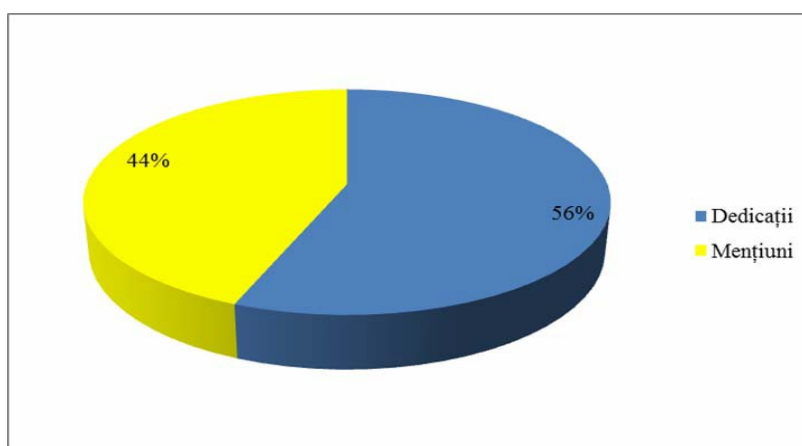

Figura 4 Mediatizarea Consiliului Concurenței în presă în perioada anilor 2012-2013

Aceste publicații au contribuit la depistarea unor probleme existente în mediul concurențial al Republicii Moldova, oglindind succesele obținute de autoritate în realizarea obiectivelor și sarcinilor propuse, dar totodată și lacunele care urmează a fi elucidate.

O altă dificultate întâmpinată a fost tratarea eronată în presă a unor noțiuni și evenimente, cauzată în special de faptul că legislația concurențială reprezintă un domeniu nou în Republica Moldova, nestudiat și nereflectat în măsură necesară în societate. În acest sens, s-a încercat realizarea unor acțiuni, în vederea familiarizării societății și în special a reprezentanților presei, care este principalul emițător al informației în societate, prin organizarea de seminare și întreprinderi.

În perioada 2012-2013, Consiliul Concurenței a realizat acțiunile de promovare a culturii concurențiale pe calea dezvoltării unui dialog cu autoritățile publice, societatea, mediul de afaceri și reprezentanții mass-media asigurând informarea continuă și transparența decizională în activitatea autorității.

Capitolul IV. Consiliul Concurenței în contextul relațiilor internaționale și integrării europene

Prezentarea imaginii Consiliului Concurenței pe plan internațional și facilitarea schimbului de experiență în domeniul concurenței și a ajutorului de stat reprezintă una dintre dimensiunile de bază ale funcționării autorității.

Pe parcursul perioadei de referință au fost realizate mai multe activități ce au contribuit la dezvoltarea și diversificarea relațiilor de colaborare ale Consiliului Concurenței atât în cadrul structurilor internaționale și regionale de concurență, cât și cu structurile similare din alte țări.

Consiliului Concurenței a manifestat o atitudine pro-activă în cadrul structurilor internaționale care au drept scop promovarea culturii concurențiale și întărirea capacităților autorităților de concurență din lume, cum ar fi: Rețeaua Internațională de Concurență (ICN), Centrul Regional de Concurență al OCDE din Budapesta (CRC), Consiliul Interstatal pentru Politica Antimonopol (CIPA) a Statelor Membre ale Comunității Statelor Independente (CSI), Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD), Comunitatea Energetică (EC), Rețeaua Euro-Mediteraneană pentru Concurență (EMCN), Reuniunea Țărilor BRICS în domeniul Concurenței (Brazilia, Rusia, China, India, Africa de Sud), etc.

O pondere considerabilă în cadrul relațiilor internaționale ale Consiliului Concurenței o au avut proiectele de colaborare cu Uniunea Europeană și Grupul Băncii Mondiale, în calitate de parteneri strategici de dezvoltare.

Cooperarea în cadrul Rețelei Internaționale de Concurență (ICN)

ICN este o rețea care reunește autorități de concurență din întreaga lume. Scopul activității acestei structuri internaționale este de a oferi suport metodologic și practic autorităților de concurență în vederea implementării politicii concurențiale, promovării culturii concurențiale, precum și facilitării procesului de cooperare dintre autorități.

În cadrul ICN, în perioada de referință, Consiliul Concurenței a participat atât la activitatea grupurilor de lucru în cadrul cărora au fost abordate diverse aspecte precum implementarea politicii de concurență, concentrările economice și cartelurile, cât și în cadrul Conferințelor Anuale ce reprezintă o veritabilă platformă pentru abordarea celor mai stringente probleme cu care se confruntă autoritățile de concurență și eventualele soluții pentru redresarea acestora.

Cooperarea în cadrul Centrului Regional de Concurență al OCDE din Budapesta (CRC)

Scopul CRC este orientat spre extinderea accesului țărilor ne-membre ale OCDE din Centrul, Estul și Sud-estul Europei la activitățile OCDE în domeniul concurenței. În acest sens, Consiliul Concurenței beneficiază de suportul CRC începând cu aprilie 2007.

Pe parcursul anilor 2012-2013 angajații Consiliului Concurenței au participat în cadrul seminarelor tematice internaționale, organizate cu suportul CRC, scopul cărora a fost axat cu preponderență pe diseminarea bunelor practici și experienței avansate internaționale cu referire la fuziuni, abuzul de poziție dominantă, înțelegerile de cartel, politica concurențială și sectoarele reglementate.

Experiența acumulată de către specialiștii Consiliului Concurenței a servit drept suport pentru activitatea lor în cadrul autorității, în special în vederea racordării documentelor de politici la standardele internaționale.

De asemenea, participarea în cadrul acestor evenimente internaționale a contribuit la stabilirea contactelor utile pentru realizarea schimbului de experiență continuu cu reprezentanții

altor autorități de concurență din lume, fapt care reprezintă un instrument eficace pentru îmbunătățirea activității curente și de perspectivă a Consiliului Concurenței.

Parteneriatul cu Uniunea Europeană (UE)

Parteneriatul cu autoritățile de concurență din statele membre ale UE facilitează racordarea legislației naționale în domeniul concurenței și ajutorului de stat la acquis-ul comunitar.

Astfel, în cadrul proiectului twinning “Suport pentru implementarea și respectarea politicii în domeniul concurenței și ajutorului de stat” implementat cu suportul Uniunii Europene, Consiliul Concurenței a beneficiat de asistență tehnică în vederea creării și dezvoltării cadrului normativ în domeniul concurenței și ajutorului de stat, punctul final al căruia a fost adoptarea Legii nr. 139 din 15.06.2012 privind ajutorul de stat și Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, cât și a regulamentelor pentru implementarea acestora.

Uniunea Europeană a acordat un suport considerabil în cadrul acestui proiect prin consultanța oferită la crearea unui nou cadru legal în domeniul concurenței și ajutorului de stat, care plasează Republica Moldova printre primele țări din spațiul CSI în ceea ce privește oportunitățile de asigurare și promovare a unui mediu concurențial sănătos, fiind prima și unica țară din acest spațiu care are o Lege privind ajutorul de stat.

În vederea asigurării implementării legilor respective, pe parcursul perioadei de referință, au fost elaborate și prezentate spre examinare prin intermediul Delegației Uniunii Europene la Chișinău câteva solicitări de proiecte, printre care:

- solicitare pentru un nou Proiect twinning în domeniul ajutorului de stat (preconizat pentru anul 2015);
- solicitare pentru un Proiect de asistență tehnică în domeniul concurenței (preconizat pentru 2014);
- solicitare pentru proiectul TAIEX – vizită de studiu în cadrul Autorității de Concurență din Ungaria, pentru realizarea schimbului de experiență cu referire la implementarea legislației în domeniul concurenței și ajutorului de stat (preconizat pentru anul 2014).

Colaborarea cu Grupul Băncii Mondiale (GBM)

Consiliul Concurenței a beneficiat de suportul tehnic al GBM pe tot parcursul activității sale. Acest suport s-a manifestat prin seminare, training-uri, consultații colective și individuale asupra diverselor cazuri investigate, etc.

În acest context, asistența tehnică acordată în cadrul Proiectului Băncii Mondiale pentru Ameliorarea Competitivității (CEP I) a fost orientată spre îmbunătățirea cadrului legislativ cu privire la concurență și edificarea capacității instituționale a autorității.

În aceeași ordine de idei, pe parcursul anului 2013 au fost purtate negocieri cu reprezentanții GBM în vederea includerii în cadrul celui de-al doilea Proiect al Băncii Mondiale pentru Ameliorarea Competitivității (CEP II), care se preconizează să demareze la finele anului 2014, a activităților menite să promoveze concurența prin identificarea barierelor pentru concurență în acele sectoare sau piețe unde lipsa condițiilor competitive împiedică dezvoltarea concurenței întreprinderilor la nivel local și internațional. Este esențială elaborarea recomandărilor în vederea perfecționării legislației naționale în vederea înlăturării barierelor pentru concurență și organizarea activităților de promovare și de instruire pentru judecători privind aplicarea legislației în domeniul concurenței și ajutorului de stat.

De asemenea, la sfârșitul anului 2013 a demarat un Proiect al GBM, al cărui beneficiar este Consiliul Concurenței. Obiectivul de bază al acestui Proiect este crearea unui portal informațional on-line pentru ajutorul de stat, care va asigura transparența acordării și utilizării

ajutoarelor de stat, și respectiv, o alocare mai eficientă a resurselor statului. De rezultatele implementării Proiectului respectiv vor beneficia toți actorii pieței.

Este important de a menționa faptul că activitatea de promovare a culturii concurențiale realizată de către Consiliul Concurenței pe parcursul anului 2013 a fost apreciată în cadrul concursului lansat de către Grupul Băncii Mondiale, Consiliul Concurenței fiind selectat pentru Mențiunea Onorabilă, la categoria "Creșterea gradului de conștientizare a părților implicate din sectorul privat și capacitatea consumatorilor de a descuraja practicile anticoncurențiale".

Scopul acestui Concurs a fost de a evidenția rolul autorităților de concurență în promovarea culturii concurențiale. În cadrul concursului au fost prezentate istorii de succes ale autorităților de concurență din întreaga lume, inclusiv Consiliul Concurenței al Republicii Moldova.

Istoriile de succes s-au axat pe activități realizate de către autoritățile de concurență în vederea promovării și încurajării unui mediu de afaceri competitiv nu prin mecanisme de constrângere ci prin promovarea relațiilor cu alte entități publice și prin creșterea conștientizării societății vis-à-vis de beneficiile concurenței.

Această Mențiune Onorabilă are o importanță deosebită pentru Consiliul Concurenței al Republicii Moldova, fiind rezultatul efortului comun depus de întreaga echipă pentru realizarea cu succes a acțiunilor și politicilor autorității de concurență din Moldova, totodată fiind și o dovadă a aprecierii acestor acțiuni la nivel internațional.

Cooperarea în cadrul Consiliului Interstatal pentru Politica Antimonopol (CIPA) a statelor Membre ale Comunității Statelor Independente (CSI)

Cooperarea în cadrul CIPA se caracterizează în primul rând prin participarea Consiliului Concurenței la ședințele ordinare ale acestei structuri regionale, care sunt convocate de două ori pe an, fiecare țară membră a CSI găzduind acest eveniment prin rotație.

În cadrul acestor ședințe Consiliului Concurenței îi revine rolul de promotor al politicii concurențiale europene.

De asemenea, în perioada de referință, specialiștii Consiliului Concurenței au participat atât la seminarele tematice organizate în cadrul CIPA, cât și în cadrul grupurilor de lucru unde au realizat un schimb util de informații și experiență cu reprezentanții autorităților similare din țările membre ale CSI, cu privire la concurența pe piața produselor alimentare, petrolieră, farmaceutică, a telecomunicațiilor, etc.

Acest fapt a permis elucidarea problemelor cu care se confruntă autoritățile de concurență din statele membre ale CSI, inclusiv Consiliul Concurenței al Republicii Moldova, și abordarea celor mai eficiente căi de soluționare.

Cooperarea bilaterală

Pe parcursul perioadei de referință au fost realizate mai multe activități ce au contribuit la dezvoltarea și diversificarea relațiilor de colaborare ale Consiliului Concurenței cu structurile similare din alte țări.

În vederea realizării vectorului european al politicii externe a Republicii Moldova, Consiliul Concurenței a întreprins un șir de acțiuni direcționate spre inițierea, dezvoltarea și aprofundarea relațiilor de colaborare cu țările Uniunii Europene, printre care Austria, Cehia, Estonia, Letonia, România, Ungaria, etc.

În contextul parteneriatului moldo-eston în domeniul concurenței, realizarea unei vizite de studiu la Tallinn, a făcut posibilă preluarea de către specialiștii din cadrul Consiliului Concurenței a celor mai bune practici ale autorității din Estonia cu privire la aplicarea legislației în domeniul concurenței.

Cu referire la parteneriatul moldo-român în domeniul concurenței, relațiile de colaborare se realizează în baza Acordului de cooperare cu privire la politica de concurență între Consiliul Concurenței din România (RCC) și Agenția Națională pentru Protecția Concurenței din Republica Moldova, semnat la 19.11.2007 la București. În acest context, au fost realizate multiple vizite de studiu la București, scopul cărora a fost preluarea experienței autorității similare din România cu referire la aplicarea legislației comunitare în domeniul concurenței și ajutorului de stat.

Ținând cont de perioada de tranziție de la ANPC la Consiliul Concurenței, o relevanță deosebită a avut realizarea schimbului de experiență cu autoritatea de concurență din Letonia în vederea consolidării capacității instituționale a Consiliului Concurenței.

De asemenea, în perioada de referință au fost realizate activități în cadrul relațiilor bilaterale în domeniul concurenței și cu țările membre ale CSI, cum ar fi Armenia, Ucraina, etc.

Cu referire la parteneriatul moldo-ucrainean în domeniul concurenței și ajutorului de stat este notabilă participarea în luna martie 2013 a delegației Consiliului Concurenței din Republica Moldova la ședința comună a Autorității de Concurență din Ucraina și deputaților Radei Supreme a Ucrainei, în cadrul căreia a fost prezentată experiența Republicii Moldova cu referire la ajustarea legislației în domeniul ajutorului de stat la acquis-ul comunitar.

În contextul actual al procesului de globalizare, cooperarea internațională capătă o semnificație și importanță vitală pentru realizarea progresului și a dezvoltării durabile, de aceea Consiliul Concurenței al Republicii Moldova va depune și în continuare toate eforturile în vederea dezvoltării și diversificării colaborării cu partenerii strategici de dezvoltare, pentru implementarea celor mai bune practici, inclusiv în scopul extinderii asistenței externe în domeniu.

Capitolul V. Direcțiile strategice de activitate ale Consiliului Concurenței

Concurența este un element esențial în asigurarea funcționării eficiente a economiei. Concurența oferă numeroase avantaje și beneficii consumatorilor prin încurajarea spiritului antreprenorial, inovației și eficacității activității desfășurate. Astfel, consumatorii au posibilitatea de a procura bunuri și servicii la cele mai avantajoase prețuri și condiții. Politicile în domeniul concurenței sunt orientate spre încurajarea și îmbunătățirea procesului competitiv și spre ridicarea bunăstării consumatorului. Aceste rezultate pot fi atinse prin implementarea celor mai bune practici în cadrul normativ național prin transpunerea experienței europene. Practica statelor membre ale Uniunii Europene în numeroase rânduri a demonstrat efectele benefice ale concurenței asupra sporirii productivității și eficienței agenților economici.

Un pas semnificativ spre îmbunătățirea mediului concurențial și climatului investițional în Republica Moldova a fost elaborarea și adoptarea Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012 și Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012, fiind un rezultat al dialogului constructiv al Consiliului Concurenței cu experții din Uniunea Europeană. Continuitate a acestui proces a fost elaborarea a 6 regulamente necesare implementării Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012 și 12 regulamente - Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012, care vor facilita punerea în aplicare a Legilor menționate.

Necesitatea promovării concurenței în Republica Moldova prin implementarea prevederilor Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012 și Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012 se relevă din tendințele de globalizare a economiei, care includ mai multe componente precum: liberalizarea comerțului, piețelor de capital, etc.

Prin urmare, acțiunile Consiliului Concurenței vin întru crearea unei interconexiuni dintre politicile statului, astfel încât acestea să urmărească principiile unei concurențe loiale. Având în vedere experiența Uniunii Europene și necesitățile de dezvoltare economică a Republicii Moldova, crearea unui mediu concurențial a devenit o prioritate națională, reflectată în vectorul proeuropean al Republicii Moldova, conturat în Acordul de Parteneriat și Cooperare între Republica Moldova și Uniunea Europeană, precum și Planul de acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană.

Reformele cadrului legislativ în Republica Moldova au contribuit la îmbunătățirea indicilor în diferite clasamente mondiale din domeniul economic.

Astfel, Republica Moldova și-a îmbunătățit pozițiile la capitolul lansarea afacerii și contractarea unui împrumut, fiind clasată pe locul 78¹ în lume (conform ultimului rating al Băncii Mondiale Doing Business). Republica Moldova a înregistrat progrese și la compartimentul libertății economice, fiind clasată în 2013 pe locul 110².

Concomitent cu aceste evoluții pozitive, Republica Moldova a pierdut 2 poziții în 2012 (locul 87 din 144 state) față de 2013 în ceea ce ține de competitivitatea la nivel internațional, situație reflectată în Raportul Competitivității Globale 2013-2014 (realizat de World Economic Forum), fiind clasată pe locul 89³ din 148 de state. Astfel, se constată un trend descrescător la un șir de capitole importante, inclusiv eficiența instituțiilor statului, sănătatea, învățământul primar și superior, eficiența pieței bunurilor și serviciilor, nivelul de dezvoltare a pieței financiare, etc., în funcție de componentele Indicelui Competitivității Globale, prezentat în tabelul 4.

¹ „Doing Business Survey 2014”, Banca Mondială, <http://doingbusiness.org>

² „Index of Economic Freedom 2014”, Heritage Foundation, <http://www.heritage.org/>.

³ „The Global Competitiveness Index 2013–2014”, World Economic Forum, <http://www.weforum.org/reports>

Tabelul 4 Global Competitiveness Index 2013-2014 (148 state participante)

Nr.	Criteriul	ICG 2013-2014	ICG 2012-2013
1.	Instituțiile statului	122	110
2.	Infrastructura	88	92
3.	Stabilitatea macroeconomică	77	93
4.	Sănătatea și învățământul primar	93	86
5.	Învățământul superior și pregătirea profesională	90	88
6.	Eficiența pieței bunurilor	107	100
7.	Eficiența pieței muncii	95	81
8.	Nivelul de dezvoltare a pieței financiare	105	104
9.	Nivelul tehnologic	64	65
10.	Dimensiunea pieței	124	121
11.	Competitivitatea companiilor	125	120
12.	Inovația	138	135

Sursa: „The Global Competitiveness Index 2013–2014”, World Economic Forum, <http://www.weforum.org/reports>

În special trebuie menționat faptul că la evaluarea eficienței instituțiilor statului au fost luați în considerare 2 factori: i) povara reglementărilor – Republica Moldova aflându-se pe locul 122 și ii) eficiența cadrului legal în soluționarea problemelor de reglementare – locul 137 din 148 de state analizate. Ca rezultat al acestor reglementări excesive are loc protejarea nejustificată a unor piețe împotriva intrării agenților economici noi; concentrarea piețelor și preluarea activelor concurenților prin metode ilegale; realizarea diferitor înțelegeri pentru desfășurarea concertată a unor acțiuni, cum ar fi, de exemplu, creșterea simultană și nejustificată a prețurilor la unele produse/servicii; realizarea de către jucătorii pieței unor acțiuni ce distorsionează mediul concurențial normal, în detrimentul bunăstării consumatorului.

La capitolul infrastructură se observă o îmbunătățire a situației, cu toate acestea existând rezerve de dezvoltare, în special în ceea ce privește infrastructura portului și infrastructura aeriană, calitatea furnizării energiei electrice (Republica Moldova se află pe locul 138, 116 și 87 respectiv din 148 de state incluse în clasament). În același timp, conform clasamentului Doing Business efectuat de Banca Mondială în 2014, la aspectul livrarea energiei electrice Republica Moldova deține locul 165 din 189, și este cu o poziție mai jos decât în perioada precedentă.

Prioritate pentru Republica Moldova este și dezvoltarea pieței financiare, în special în ceea ce privește accesibilitatea serviciilor financiare și stabilitatea sistemului financiar. Situația pe această piață este reflectată și în studiul Analiza libertății economice⁴, fiind caracterizată de constrângeri structurale.

Toate acestea reflectă faptul că pentru piețele conexe domeniilor analizate (energetică, transport aerian, comunicații, produse farmaceutice, piața financiară, etc.), Republica Moldova înregistrează stagnare ca urmare a existenței unor reglementări excesive.

În ceea ce privește eficiența concurenței, în conformitate cu Raportul Competitivității Globale 2013-2014, Republica Moldova ocupă, din 148 de țări analizate, locuri la sfârșitul clasamentului, după cum urmează:

⁴ „Index of Economic Freedom 2014”, Heritage Foundation, <http://www.heritage.org/>.

- Intensitatea concurenței – 119
- Concentrarea pieței – 133
- Eficiența politicilor anti-monopol – 133.

Astfel, punctajul obținut în acest clasament, relevă rezervele de dezvoltare pe care le are Republica Moldova, dar și oportunitățile care urmează a fi valorificate prin monitorizarea permanentă a intensității concurenței și concentrărilor economice, dezvoltării unui dialog constructiv între Consiliul Concurenței și autoritățile de reglementare în vederea creării unui climat concurențial adecvat principiilor economiei de piață. Aceasta va permite îmbunătățirea performanțelor Republicii Moldova pe plan internațional cu toate efectele pozitive aferente, legate în special de creșterea volumului de investiții și a locurilor de muncă, sporirea bunăstării consumatorilor.

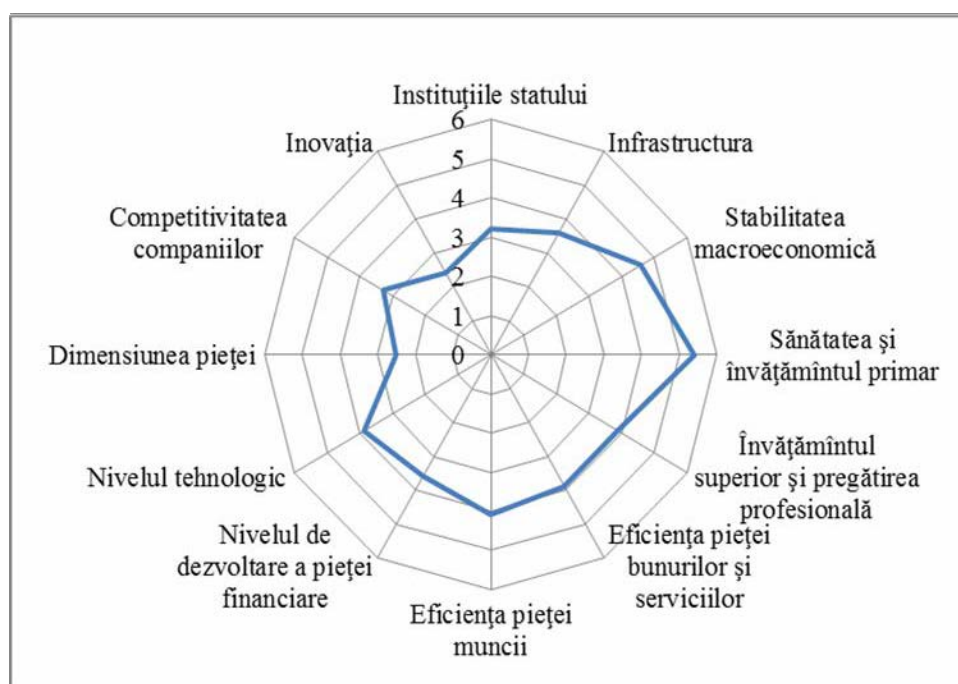

Figura 5 Global Competitiveness Index 2013-2014 (punctajul obținut de Republica Moldova)

Sursa: „The Global Competitiveness Index 2013-2014”, World Economic Forum, <http://www.weforum.org/reports>

În acest context, acțiunile Consiliului Concurenței vin întru sprijinirea îmbunătățirii climatului de afaceri, creșterii productivității agenților economici și a competitivității întregii economii. Totodată, existența regulilor clare de concurență nu poate avea rezultat semnificativ fără implementarea eficientă a acestora. Una dintre cheile de succes în acest sens este activitatea de colaborare a autorității de concurență cu instituțiile statului în promovarea reformelor ce țin de deschiderea piețelor și înlăturarea reglementărilor anticoncurențiale precum sunt: fixarea prețurilor, instituirea monopolurilor fără o argumentare economică, introducerea restricțiilor selective și tratamentul discriminatoriu al întreprinderilor. Înlăturarea acestor obstacole va rezulta imediat în îmbunătățirea mediului concurențial.

Pe de altă, încheierea Acordului de asociere între Uniunea Europeană și Republica Moldova va crea un nou climat pentru dezvoltarea relațiilor economice dintre părțile semnatare, va contribui la amplificarea schimburilor comerciale și creșterea volumului investițiilor. De asemenea, aceasta va stimula concurența și va rezulta în restructurarea, modernizarea economiei,

fiind în același timp o provocare pentru autoritățile din Republica Moldova care trebuie să întreprindă pași importanți de reformare a economiei în vederea liberalizării acesteia.

Acordul de asociere va rezulta și în reducerea gradului de reglementare a domeniilor ce țin de furnizarea transfrontalieră a serviciilor din sfera informatică, a transportului și comunicațiilor, energetică, financiară, a audiovizualului etc. Aceste piețe în Republica Moldova sunt reglementate de autorități specializate.

Cele mai importante probleme de ordin concurențial, care au fost sesizate de societate sunt identificate pe piețele reglementate, problemele fiind cauzate nu atât de nerespectarea legislației concurențiale, cât de reglementarea excesivă și deseori nejustificată care distorsionează sau exclude concurența. Anume din acest motiv, unul dintre obiectivele de perspectivă al Consiliului Concurenței este îmbunătățirea dialogului cu autoritățile de reglementare. Reglementarea în sine nu constituie un impediment concurențial, deoarece ea contribuie la utilizarea eficientă a resurselor, creează condiții de dezvoltare a unor piețe funcționale, servește unei oferte eficiente de bunuri și soluționează problemele ce apar în consecința efectelor externe. Totodată, este dificilă aprecierea unei reglementări optimale. Argumentarea economică a reglementării trebuie să întrunească 2 criterii de bază pentru a o justifica: 1) necesitatea prevenirii șocurilor pe piețe și 2) necesitatea rectificării pe cale legislativă a problemelor ce apar pe piață. Cu toate acestea, justificarea economică a reglementării nu garantează eficiența acestei reglementări. Astfel, intervențiile statului pe piață trebuie să comporte cele mai mici costuri care vor reveni consumatorilor finali. O soluție în acest sens este evaluarea permanentă a costurilor și beneficiilor reglementărilor existente și celor noi, aceasta fiind efectuată într-o manieră transparentă și deschisă, ținând cont de cele mai bune practici internaționale.

Implicarea autorității de concurență în procesul de restructurare și modernizare a economiei naționale prin promovarea concurenței și înlăturarea barierelor instituționale excesive va fi posibilă în cadrul soluționării principalelor provocări în procesul de executare a atribuțiilor Consiliului Concurenței precum este lipsa de deschidere a autorităților în procesul dereglementării sectoarelor cheie ale economiei naționale și existența dificultăților în procesul de comunicare cu autoritățile publice și instanțele de judecată.

Totodată, până în prezent Consiliul Concurenței se confruntă cu problema numărului redus de personal și lipsa unui spațiu corespunzător pentru încadrarea suplimentară de angajați. Nu în ultimul rând o provocare pentru Consiliul Concurenței constituie și nivelul scăzut de pregătire în domeniul concurenței a personalului nou - încadrat ca rezultat al lipsei programului de pregătire în acest sens în instituțiile de învățământ superior, fiind necesară elaborarea și implementarea unei curricule universitare în cadrul tuturor specialităților cu profil juridic, economic și administrație publică.

Concomitent, urmează a fi soluționată problema dotării tehnice a Consiliului Concurenței în contextul lipsei unui sistem adecvat de securitate și a echipamentului corespunzător pentru desfășurarea inspecțiilor.

Anume în scopul soluționării constrângerilor existente și în scopul promovării eficienței economice prin intermediul acțiunilor sale, Consiliul Concurenței a identificat mai multe **direcții strategice:**

1. Consolidarea instituțională și promovarea imaginii Consiliului Concurenței

Finalizarea procesului de tranziție va semnifica realizarea unui pas important în procesul de fortificare instituțională a autorității concomitent cu efectuarea pregătirii intense a personalului Consiliului Concurenței, inclusiv a specialiștilor existenți cât și a celor ce urmează a fi angajați, pentru a fi apt să identifice cazurile de încălcare a legislației concurențiale pe principalele direcții de încălcări (carteluri, acțiuni/inacțiuni ale autorităților publice care denaturează concurența, concurență neloială, abuz de poziție dominantă, încălcări în domeniul publicității) și să monitorizeze concentrările economice. De asemenea, personalul autorității de concurență trebuie să instrumenteze calitativ dosarele, inclusiv să organizeze și să desfășoare

inspecții, să realizeze interviuri. Prin intermediul instruirii personalului realizat atât sub forma autoinstruirii, cât și participării la stagii de perfecționare, conferințe, seminare și mese rotunde cu implicarea experților internaționali, se va asigura aplicarea profesională a metodelor de analiză economică la instrumentarea dosarelor, precum și la efectuarea studiilor utile de piață.

Efficientizarea activității operaționale a Consiliului Concurenței va fi asigurată prin consolidarea și dezvoltarea Serviciului de audit intern, elaborarea Cartei de audit intern, inclusiv asigurarea implementării sistemului de management financiar și control intern în cadrul Consiliului Concurenței.

Pentru a spori implicarea publicului larg în problemele de ordin concurențial, fapt ce va sprijini activitatea autorității de concurență, Consiliul Concurenței va promova dialogul cu întreaga societate prin intermediul diverselor resurse mass media, inclusiv prin intermediul paginii oficiale web a Consiliului Concurenței, informațiile fiind oferite în 2 limbi.

Realizarea scopurilor stabilite de Consiliul Concurenței și consolidarea capacităților instituționale a acestuia va fi posibilă și datorită continuării colaborării cu instituțiile financiare internaționale și Uniunea Europeană.

Astfel, pe parcursul anului 2013 au fost purtate negocieri cu reprezentanții Grupului Băncii Mondiale în vederea includerii în cadrul celui de-al doilea Proiect al Băncii Mondiale pentru Ameliorarea Competitivității (CEP II), demararea căruia se planifică pentru finele anului 2014, a componentei ce va viza domeniul concurenței în Republica Moldova, dar și acordarea asistenței în vederea lansării Sistemului informațional de raportare a ajutorului de stat și respectiv, finalizarea inventarului ajutorului de stat. Registrul ajutoarelor de stat va asigura evidența integrată a ajutoarelor de stat și transparența în inițierea și acordarea acestora. Sistemul este un resurs informațional în domeniul ajutorului de stat pentru automatizarea notificării și raportării ajutoarelor de stat, precum și beneficiarilor ajutorului de stat.

În cadrul dialogului cu Uniunea Europeană, Consiliul Concurenței va colabora strâns cu experții europeni prin intermediul instrumentului de asistență TAIEX, proiecte twinning și proiecte de asistență tehnică.

Consiliul Concurenței va prelua și va implementa cele mai bune practici internaționale în domeniu urmare a colaborării în cadrul rețelelor internaționale de concurență, efectuarea schimbului de experiență cu autoritățile similare din alte state și încheierea acordurilor bilaterale.

Consiliul Concurenței va intensifica participarea la emisiuni și dezbateri televizate, sectorul care, în condițiile mediului rural, rămâne a fi una din cele mai importante surse de informare. Mediaticizarea TV va permite informarea calitativă a populației și va contribui la promovarea transparenței și imaginii Consiliului Concurenței.

2. Continuarea procesului de elaborare și promovare a cadrului legislativ național din domeniul concurenței

Continuarea procesului de elaborare și promovare a cadrului legislativ național din domeniul concurenței va fi asigurată prin înlăturarea neconcordanțelor cu prevederile Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012 și implementarea modificărilor operate prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 38 din 27.03.2014, dar și definitivarea cadrului normativ secundar al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012 și Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012.

În procesul de consolidare instituțională, Consiliul Concurenței consideră oportună intensificarea colaborării cu Parlamentul Republicii Moldova prin intermediul comisiilor parlamentare de profil, inclusiv prin elaborarea avizelor la acte legislative și participarea la dezbaterile parlamentare.

3. Dereglementarea și liberalizarea piețelor

Pentru Consiliul Concurenței este o prioritate reducerea presiunii administrative asupra actorilor de piață, deoarece reglementarea excesivă reprezintă un obstacol în dezvoltarea economică. Reglementările presupun nu doar costuri administrative directe impuse companiilor,

dar și costuri indirecte, care uneori lipsesc din vizorul autorităților de reglementare, în pofida faptului că, costurile indirecte ale reglementării excesive pot semnificativ depăși costurile directe. Asemenea costuri indirecte sunt impedimentele create la intrarea pe piață și limitarea flexibilității companiilor de a se adapta la noile condiții economice. Prin urmare se reduce atractivitatea investițională a economiei naționale.

Cele menționate mai sus scot în evidență necesitatea intensificării dialogului dintre Consiliul Concurenței și autoritățile de reglementare din Republica Moldova. Prin urmare, în vederea promovării Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012 și Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012 au fost organizate ședințe și mese rotunde cu autoritățile de reglementare și mediul de afaceri, acțiuni care urmează a fi prelungite și în continuare întru minimizarea riscurilor de denaturare a concurenței.

Totodată, Consiliul Concurenței va concentra eforturile asupra colectării și sintezei informațiilor pentru identificarea piețelor problematice din punct de vedere concurențial și a barierelor rezultate din suprareglementare. În atingerea acestui obiectiv este indispensabil suportul autorităților responsabile de domeniile respective întru eliminarea dublării eforturilor îndreptate spre soluționarea aceluiași probleme. În acest sens, Consiliul Concurenței a încheiat un șir de acorduri de colaborare cu autoritățile naționale care permit o mai bună conturare a responsabilităților fiecăruia și facilitarea circulației informației cu privire la măsurile luate în cazurile de încălcare a legislației. Acordurile încheiate vor spori numărul consultărilor reciproce, atât la nivelul conducerii, cât și între experți, asupra unor probleme curente apărute în legătură cu examinarea diverselor cazuri din domeniile reglementate sau asupra unor probleme sensibile din punct de vedere concurențial.

Cooperarea susținută de autoritățile de reglementare va avea ca efect asigurarea aplicării corecte a legislației din domeniul concurenței, în vederea prevenirii și descurajării practicilor anticoncurențiale care au ca obiect sau pot avea ca efect restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței. În acest context este binevenită elaborarea planurilor de acțiuni comune în vederea liberalizării și dereglementării treptate a piețelor nejustificat suprareglementate. Astfel, având în vedere: i) prevederile Acordului de Asociere RM-UE, ii) sesizările de către societate a celor mai importante probleme de ordin concurențial, identificate pe piețele reglementate, iii) ratingurile internaționale în care este inclusă Republica Moldova, principalele piețe care necesită o abordare primordială fiind semnalizate cu probleme chiar și de actorii pieței, nefiind o listă exhaustivă, sunt: piața financiară, piața produselor farmaceutice, piața energetică, piața audiovizualului, piața transportului, piața comunicațiilor, piața învățământului și științei.

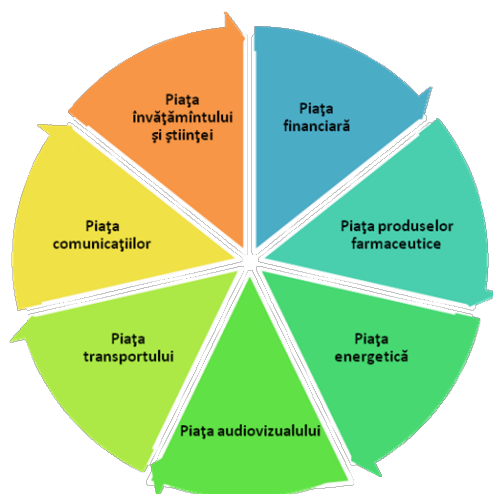

Figura 6 Sectoarele pasibile liberalizării și dereglementării

4. Stabilirea unui dialog eficient cu autoritățile publice și colaborarea cu instanțele de judecată

Consiliul Concurenței consideră importantă comunicarea cu autoritățile publice centrale (în special Guvernul, Cancelaria de Stat, ministere și agenții) și locale (de nivelul I și II) pe diverse aspecte ce țin de problemele de ordin concurențial, ajutor de stat și publicitate. În cadrul colaborării cu autoritățile publice, Consiliul Concurenței își propune efectuarea unor acțiuni precum:

- Colaborarea la efectuarea studiilor și analizelor de piață, în vederea cunoașterii cât mai exacte a pieței din domeniul vizat.
- Cooperare susținută în asigurarea aplicării legislației din domeniul concurenței, în vederea prevenirii și descurajării practicilor anticoncurențiale care au ca obiect sau pot avea ca efect restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței din domeniul vizat.
- Supravegherea respectării legislației din domeniul concurenței și a legislației din domeniul vizat, conform competențelor fiecărei dintre autorități și informarea reciprocă cu privire la măsurile luate în cazurile de încălcare a legislației în aceste domenii.
- Consultări reciproce, atât la nivelul conducerii, cât și între experți, asupra diferitor probleme, apărute în legătură cu examinarea unor aspecte sensibile din punct de vedere concurențial.
- Colaborarea părților în cazul investigării simultane a acelorași acte sau fapte ori a unor acte sau fapte similare în legătura cu care cealaltă parte s-a pronunțat anterior prin adoptarea unei decizii sau a acționat prin luarea unor măsuri.

De asemenea este importantă creșterea culturii concurențiale a judecătorilor pentru aplicarea corectă a prevederilor Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012 și Legii privind ajutorului de stat nr.139 din 15.06.2012, sporirea calității hotărârilor judecătorești și uniformizării adoptării deciziilor pe cazuri similare.

Concluzii și activități prioritare pentru 2014

Reformele în domeniul concurenței din perioada 2012-2013 ca urmare a adoptării Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012 și Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012 sunt menite de a îmbunătăți eficiența economică generală a mediului de afaceri și asigurarea accesului nediscriminatoriu la piață.

Respectiv, pe parcursul perioadei de raportare au fost înregistrate **următoarele rezultate:**

1. În perioada examinată a avut loc *inițierea procesului de consolidare a capacității instituționale a Consiliului Concurenței* ca rezultat al reformării Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței și stabilirea atribuțiilor clare ale autorității de concurență. În acest context, au fost efectuate pregătiri intense ale personalului Consiliului Concurenței pentru a fi apt să identifice cazurile de încălcare a legislației concurențiale pe principalele direcții de încălcări: carteluri, acțiuni/inacțiuni ale autorităților publice care denaturează concurența, concurență neloială, abuz de poziție dominantă, încălcări în domeniul publicității, etc. Prin intermediul instruirii personalului realizat atât sub forma autoinstruirii, cât și participării la stagii de perfecționare, conferințe, seminare și mese rotunde cu implicarea experților internaționali, se asigură aplicarea profesionistă a metodelor de analiză economică la instrumentarea dosarelor, precum și la efectuarea studiilor utile de piață.

În contextul dezvoltării cadrului legislativ în domeniul concurenței au fost definitivare și aprobate 18 regulamente necesare implementării Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012 și Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012, care vor asigura implementarea cadrului legal în domeniu, în conformitate cu directivele și normele europene.

2. În perioada de raportare *au fost finalizate 63 de acțiuni de prevenire și contracarare a acțiunilor anticoncurențiale*, precum și de cercetare a pieței, vizând cele mai importante domenii ale economiei. Rezultatele acțiunilor efectuate au fost aduse la cunoștință părților interesate.

Astfel, în cadrul activității sale, Consiliul Concurenței a întreprins măsuri de contracarare a încălcărilor grave ale normelor concurențiale, prevenirea practicilor abuzive, monitorizarea concentrărilor economice, a contribuit la eliminarea obstacolelor semnificative în calea concurenței efective pe piață sau pe o parte substanțială a acesteia, etc.

3. *Consiliul Concurenței a promovat dialogul cu autoritățile publice centrale și locale* în vederea implementării legislației concurențiale și identificării problemelor în acest domeniu. Drept urmare, au fost depistate probleme de ordin concurențial în sectoarele reglementate ale economiei naționale. Cooperarea susținută de autoritățile de reglementare va avea ca efect asigurarea aplicării corecte a legislației din domeniul concurenței, în vederea prevenirii și descurajării practicilor anticoncurențiale care au ca obiect sau pot avea ca efect restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței.

4. *Consiliul Concurenței a asigurat transparența activității sale* prin diverse resurse mass media și prin organizarea ședințelor cu privire la noile prevederi ale legislației concurențiale. Totodată, autoritatea de concurență a participat la diverse dezbateri publice, lansate de autoritățile publice centrale, unde reprezentanții Consiliului Concurenței au participat în calitate de experți pe probleme de concurență și ajutor de stat.

5. *Consiliul Concurenței a implementat cu succes proiectul european de twinning „Sprijin pentru implementarea și respectarea politicii în domeniul concurenței și ajutorului de stat”*, care a fost finalizat în anul 2012 și a inițiat importante cooperări pe plan european și internațional cu diferite autorități și instituții. Concomitent, autoritatea de concurență a contribuit la dezvoltarea și diversificarea relațiilor de colaborare atât în cadrul structurilor internaționale, cât și în structurile similare din alte țări.

Totodată, în vederea implementării direcțiilor strategice de activitate și îndeplinirii angajamentelor Republicii Moldova din cadrul Acordului de asociere cu Uniunea Europeană, Consiliul Concurenței își pune ca sarcină realizarea următoarelor **activități**:

1. *Continuarea procesului de elaborare și promovare a cadrului legislativ național* prin definitivarea regulamentelor necesare implementării celor 2 Legi de bază și înlăturarea neconcordanțelor cu prevederile acestora.

Concomitent, una dintre prioritățile Consiliului Concurenței este finalizarea inventarului ajutorului de stat și lansarea Sistemul Informațional “Registrul Ajutorului de Stat din Moldova”, care va fi o premieră unică pe plan european.

La nivelul operațional, fortificarea capacității instituționale a Consiliului Concurenței va fi susținută prin implementarea sistemului de management financiar și control intern de Serviciul audit intern. Totodată, va fi instituit un mecanism de evaluare a performanțelor activității subdiviziunilor Consiliului Concurenței.

În perioada 2014-2015 vor fi eliminate constrângerile ce țin de numărul limitat de personal prin angajări de specialiști, concomitent cu pregătirea adecvată a personalului existent și nou-angajat prin participare la cursuri de perfecționare și autoinstruire.

2. *Continuarea bunei desfășurări a procesului de identificare și investigare a cazurilor de încălcare a legislației concurențiale pe principalele direcții de activitate* (acorduri anticoncurențiale, abuz de poziție dominantă, acțiuni anticoncurențiale ale autorităților publice, etc.) cu monitorizarea respectării legislației concurențiale în toate sectoarele economiei naționale.

3. *Consiliul Concurenței va continua și intensifica dialogul cu autoritățile publice pe diverse aspecte ce țin de probleme de ordin concurențial.* În acest sens accentul va fi pus pe reducerea presiunii administrative asupra participanților pieței prin promovarea reformelor ce țin de deschiderea piețelor și înlăturarea reglementărilor excesive, nejustificate și anticoncurențiale, precum: fixarea prețurilor, instituirea monopolurilor fără argumentare economică, introducerea restricțiilor selective și tratamentul discriminatoriu al întreprinderilor. Astfel, direcțiile de bază în procesul de liberalizare sunt: piața financiară, piața produselor farmaceutice, piața energetică, piața audiovizualului, piața transportului, piața comunicațiilor, piața învățământului și științei, etc.

Colaborarea dintre autoritățile de reglementare și Consiliul Concurenței va fi efectuată prin intermediul unui șir de acțiuni, cele mai importante fiind: cooperarea la efectuarea studiilor și analizelor de piață, în vederea cunoașterii cât mai exacte a pieței din domeniul vizat; supravegherea respectării legislației din domeniul concurenței și a legislației din domeniul vizat, conform competențelor fiecărei dintre autorități și informarea reciprocă cu privire la măsurile luate în cazurile de încălcare a legislației în aceste domenii; consultări reciproce, atât la nivelul conducerii, cât și între experți, asupra unor probleme curente apărute în legătură cu examinarea unor probleme sensibile din punct de vedere concurențial; colaborarea părților în situația investigării simultane a acelorași acte sau fapte ori a unor acte sau fapte similare în legătura cu care cealaltă parte s-a pronunțat anterior prin adoptarea unei decizii sau a acționat prin luarea unor măsuri; elaborarea planurilor de acțiuni comune în vederea liberalizării treptate a piețelor suprareglementate, etc.

4. *Consiliul Concurenței va promova în continuare dialogul cu întreaga societate* prin intermediul diverselor resurse mass media, inclusiv prin intermediul paginii oficiale web a Consiliului Concurenței, informațiile fiind oferite în 2 limbi, participarea la emisiuni televizate și radiofonice, publicații în presă în scopul promovării culturii concurențiale.

Simultan, va fi continuată colaborarea cu reprezentanții autorităților publice centrale și locale cu privire la implementarea prevederilor Legii cu privire la ajutorul de stat nr.139 din 15.06.2012.

5. *Consiliul Concurenței va fortifica parteneriatul cu statele membre ale Uniunii Europene* prin solicitarea unui nou proiect twinning pentru anul 2015. De asemenea, eforturile vor fi îndreptate pentru identificarea de noi parteneri în vederea consolidării capacității instituționale, implementării celor mai avansate metode de management și cercetare a pieței.

Concomitent, Consiliul Concurenței va promova schimbul de experiență cu autoritățile de concurență din alte state prin participarea la rețelele internaționale de concurență și oferirea expertizei în domeniu.

Anul 2014 va fi un an important pentru activitatea Consiliului Concurenței, având în vedere realizarea sarcinilor ce se referă la notificarea și evidența ajutoarelor de stat, promovarea liberalizării și dereglementării unor piețe, dezvoltarea cooperării cu autoritățile publice centrale și locale, consolidarea parteneriatului pe plan internațional, fortificarea dialogului cu societatea în vederea creșterii culturii concurențiale.

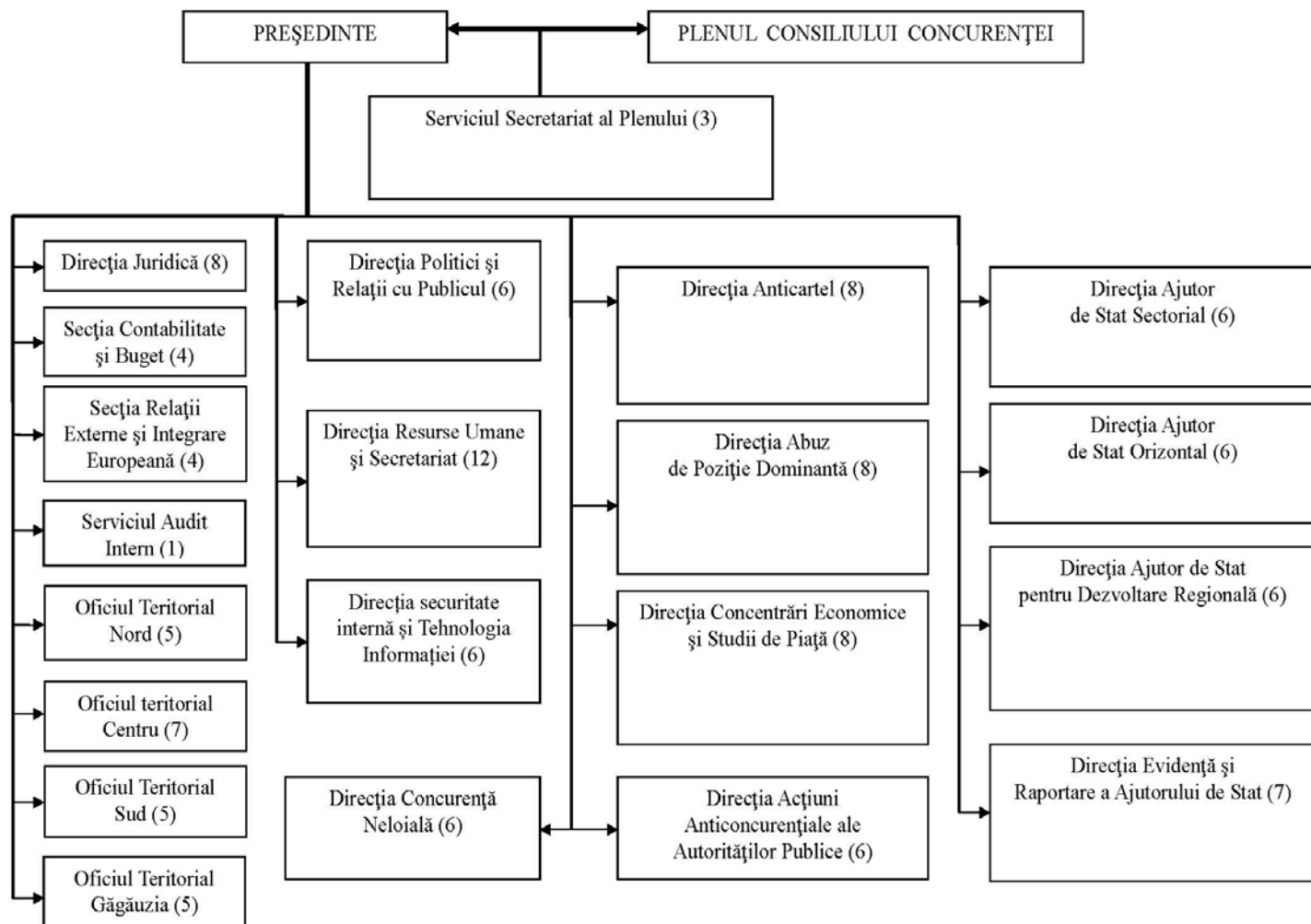
Perspectiva semnării Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană va oferi noi oportunități pentru dezvoltarea economiei și consolidarea mediului concurențial din Republica Moldova. Cadrul de reglementare în domeniul concurenței armonizat la acquis-ul comunitar va promova dezvoltarea economică prin crearea unui climat favorabil care să protejeze interesele legitime ale consumatorilor prin intermediul asigurării competitivității între agenții economici.

Consiliul Concurenței, prin acțiunile și eforturile sale va contribui la asigurarea condițiilor necesare mediului de afaceri pentru satisfacerea intereselor și creșterii bunăstării consumatorilor.

Anexe

Anexa 1

Organigrama Consiliului Concurenței

Anexa 2
Bugetul Consiliului Concurenței și auditul intern

Finanțarea activității Consiliului Concurenței pe parcursul perioadei 2012–2013 s-a efectuat din mijloacele alocate din bugetul de stat, după cum urmează în tabelul 1.

Tabelul 1 Bugetul Consiliului Concurenței, mii lei

Nr.	Anul	Bugetul total	Ponderea remunerării muncii	Ponderea cheltuielilor de menținere și operaționale
1.	2012	4104,9	78%	22%
2.	2013	5940,0	66%	34%

În anul 2013 a fost constituit Serviciul de Audit Intern, fiind prevăzută funcția de auditor intern, cu angajarea ulterioară a persoanei în funcție începând cu data de 02.01.2014.

Serviciul de audit intern este subordonat Președintelui Consiliului Concurenței fiind asigurată independența necesară desfășurării activității de audit intern în scopul unei evaluări obiective a curențelor, deficiențelor constatate și formularea unor recomandări adecvate soluționării acestora.

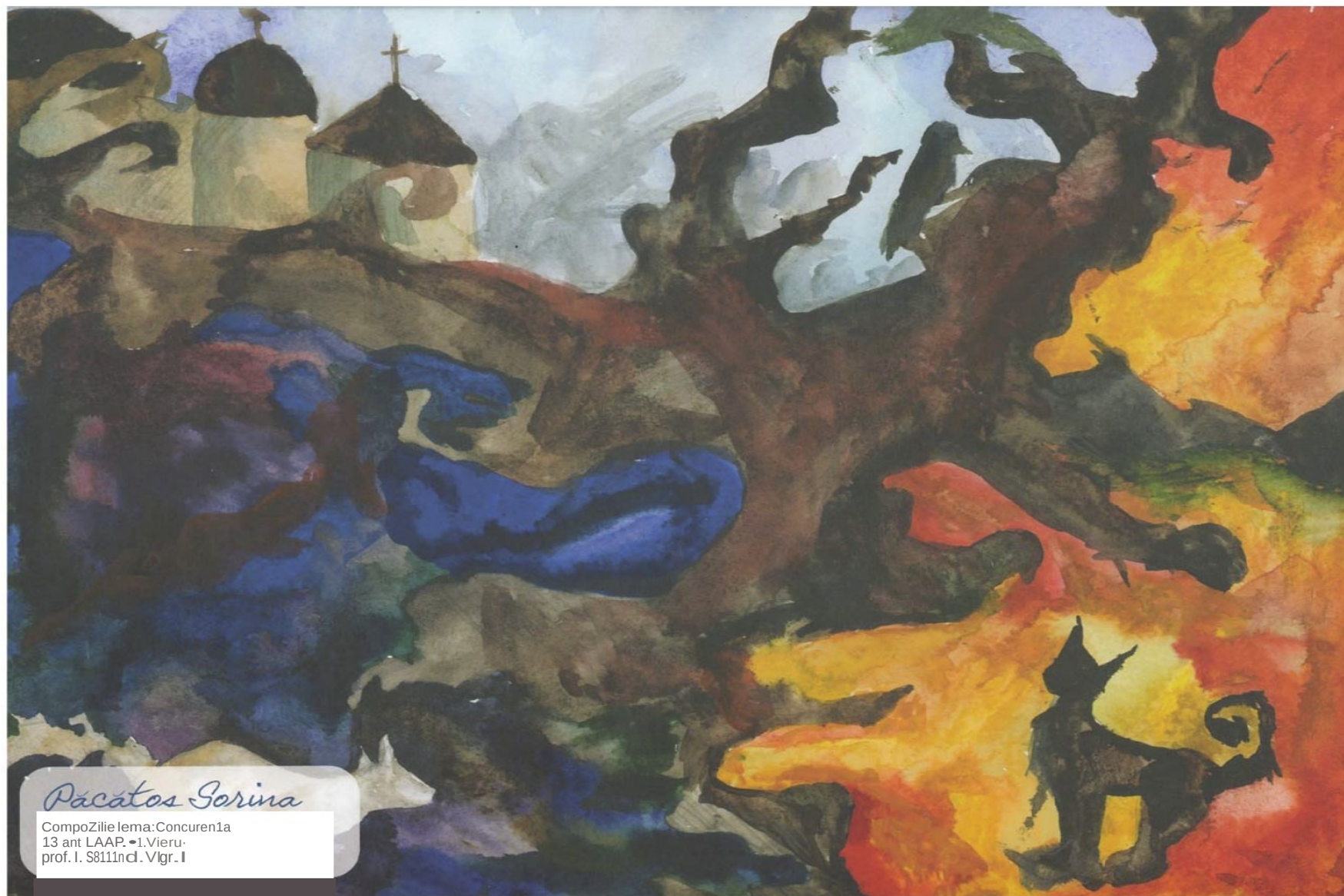
Serviciul de audit intern are ca scop promovarea activității printr-o abordare bazată pe implicare, ce presupune o colaborare între audit și conducerea instituției. În acest sens, pentru anul 2014 va fi desfășurată activitatea conform planului stabilit:

6. Elaborarea și aprobarea Cartei de audit intern;
7. Aplicarea Codului privind conduita etică a auditorului intern;
8. Elaborarea instrumentelor de lucru (diagramele și descrierile narative ale proceselor operaționale din cadrul serviciului);
9. Elaborarea procedurilor operaționale;
10. Elaborarea Programului de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern;
11. Asigurarea implementării sistemului de management financiar și control intern în cadrul Consiliului Concurenței.

Serviciul de audit intern va avea un aport semnificativ în promovarea unui management efectiv în cadrul Consiliului Concurenței.

Anexa 3
Concurenta cu ochii copiilor

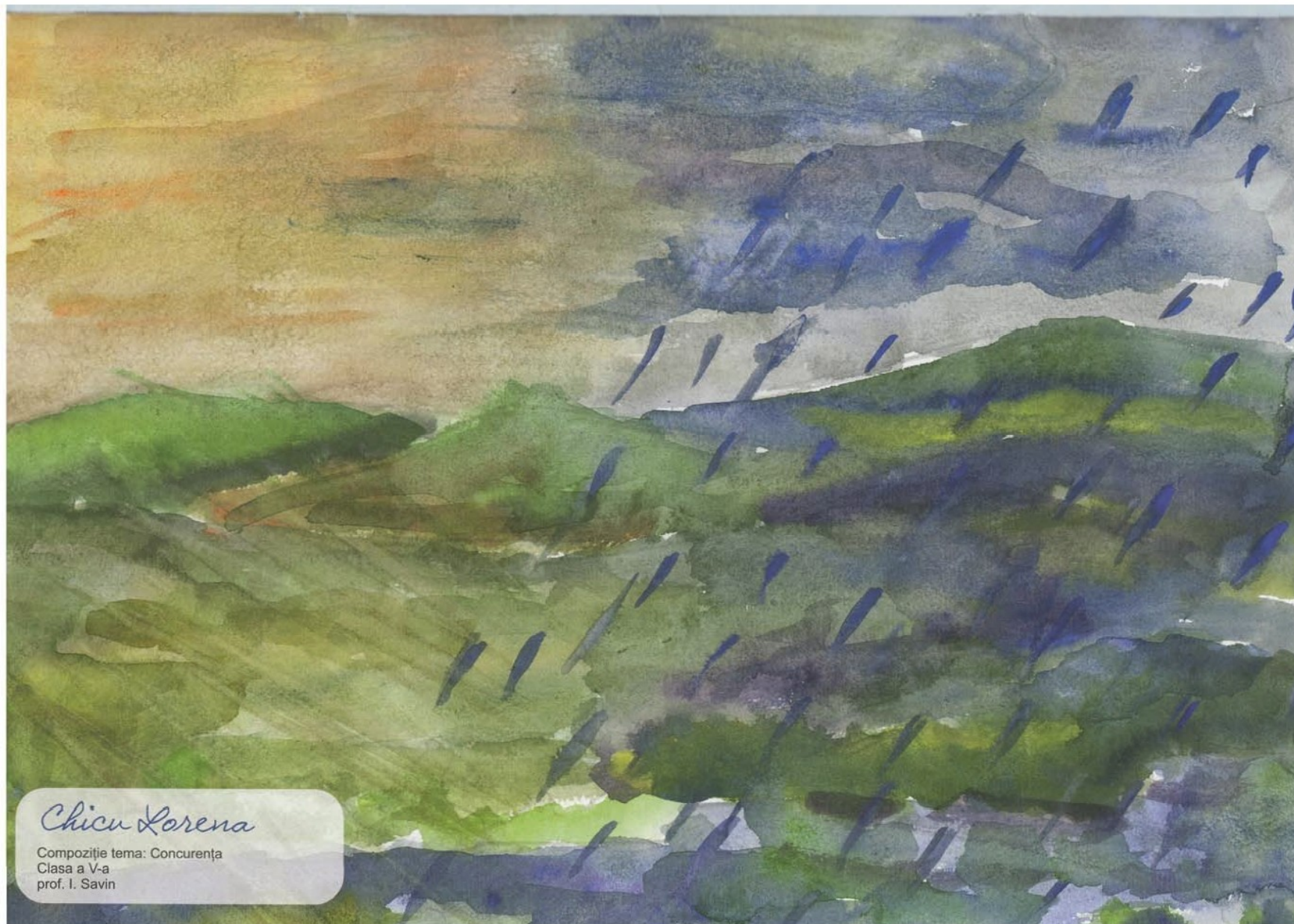
Znaida Dumitrita

Compoziție tema: Concurența
Clasa a V-a gr. II
prof. M. Bînzari

Oniciu Mihai

Compozitie tema: Concurenta
Clasa a V-a gr II
prof. M. Binzan

Chicu Lorena

Compoziție tema: Concurența
Clasa a V-a
prof. I. Savin

Nemțanu Daniela

Compoziție lema: Concurența
Clasa a V-a
prof. I. Savin

Znaida Dumitrita

Compozitie lema: Concorenta
Clasa a V-a gr. II
prof. M. Binzari